

Urząd Statystyczny w Opolu

Statistical Office in Opole

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
W 2016 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF OPOLSKIE VOIVODSHIP
IN 2016**

Maj 2017 May

ZESPÓŁ REDAKCYJNY   *EDITORIAL BOARD*
URZĘDU STATYSTYCZNEGO   *OF STATISTICAL OFFICE*

PRZEWODNICZĄCY   *PRESIDENT*

Janina Kuźmicka

REDAKTOR GŁÓWNY   *EDITOR-IN-CHIEF*

Maria Mołodowicz

Opracowanie merytoryczne   *Editors supervisions*
Zespół pracowników Opolskiego Ośrodka   *Team of the Opolski Centre*
Badań Regionalnych: *for Regional Surveys:*

Joanna Biernacka, Beata Dzierżanowska, Małgorzata Kania,
Elwira Kunicka, Sylwia Lew, Izabela Wieszczyk

Redakcja techniczna, skład   *Technical supervision, typesetting*
i grafika komputerowa   *and computer graphics*

Jolanta Bardoń, Izabela Wieszczyk

Projekt okładki   *Cover design*

Lidia Motrenko-Makuch

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
When publishing SO data please indicate source

ISSN 2084-672X

Publikacja dostępna w Internecie   *Publication available on the Internet*
<http://opole.stat.gov.pl>

Druk: *Printing:*
Zakład Wydawnictw Statystycznych   *Statistical Publishing Establishment*
Warszawa   *Warsaw*
Nakład 25 egz.   *Edition 25 copies*

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejną edycję „Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego w 2016 r.” prezentującego warunki społeczno-gospodarcze regionu na tle kraju i w porównaniu z innymi województwami. Zachowany zakres tematyczny oraz układ publikacji umożliwiają obserwację ogólnych tendencji rozwojowych i kierunków zmian.

Opracowanie zawiera bogaty zestaw informacji m.in. z zakresu demografii, rynku pracy, wynagrodzeń i świadczeń społecznych, cen, rolnictwa, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, mieszkań, rynku wewnętrznego, wyników finansowych przedsiębiorstw oraz nakładów inwestycyjnych. W celu zobrazowania skali zjawisk i podstawowych tendencji rozwojowych w województwie, prezentowane kategorie przedstawiono w ujęciu dynamicznym.

Publikacja składa się z uwag ogólnych, podstawowych tendencji oraz części analitycznej podzielonej na działy tematyczne, uzupełnione wyjaśnieniami metodycznymi. Na końcu każdego działu zamieszczono wskazówki dla czytelników o wydawnictwach Urzędu, w których można znaleźć więcej informacji na temat danego zagadnienia.

Opracowanie wzbogacają ilustracje graficzne, w postaci wykresów i map, przedstawiające wybrane zjawiska w wieloletniej retrospekcji czasowej, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju oraz w odniesieniu do innych województw. Uzupełnienie publikacji stanowi aneks tabelaryczny, w którym zawarto wybrane dane o województwie opolskim w 2005 r. oraz w latach 2010–2016.

Zapraszamy Państwa do zapoznania się z treścią opracowania, które dostępne jest w formie książkowej w Urzędzie oraz na stronie internetowej US Opole <http://opole.stat.gov.pl>

Wyrażam nadzieję, że niniejsza publikacja stanie się cennym źródłem informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego dla licznego grona Czytelników.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Opolu

Janina Kuźmicka

PREFACE

The Statistical Office in Opole presents the next edition of the yearly "Report on the socio-economic situation of Opolskie voivodship in 2016" describing the socio-economic conditions of the region in comparison with the country and other voivodships. Preserved both, the range of topics and the publishing system enable the observation of general development trends and directions of changes.

The study contains a rich set of information concerning, among others, demography, labour market, wages and salaries, social benefits, prices, agriculture, sold production of industry and construction, dwellings, internal market, financial results as well as investment outlays of enterprises. In order to illustrate the scale of the phenomena and basic development tendencies in the voivodship, featured categories are presented in dynamic terms.

The publication consists of general notes, basic trends as well as of the analytical part divided into thematic sections, supplemented by methodological explanations. A guidance to readers on other publications of the Office, where one can find more information on the topic in question, is placed at the end of each section.

The study has been enriched with graphic illustrations, in the form of charts and maps, representing selected phenomena in several years' retrospection as well as in relation to the average values for the country and compared to other voivodships. A tabular appendix, which contains selected data on Opolskie voivodship for 2005 and the years 2010–2016, constitutes a supplement to the publication.

We invite you to familiarize yourself with the contents of the report which is available in a book form in our Office and on the website of SO Opole <http://opole.stat.gov.pl>

I do hope that this publication will become a valuable source of information on the socio-economic situation of Opolskie voivodship for the large circle of Readers.

*Director
Of the Statistical Office in Opole*

Janina Kuźmicka

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Str. <u>Page</u>
Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	9
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	<i>Symbols. Abbreviations</i>	12
Podstawowe tendencje	<i>Basic trends</i>	13
Województwo na tle kraju	<i>Voivodship in comparison with the country</i>	19
Województwo na tle pozostałych województw	<i>Voivodship in comparison with other voivodships</i>	20
Podział i powierzchnia województwa	<i>Division and area of voivodship</i>	23
Ludność	<i>Population</i>	24
Rynek pracy	<i>Labour market</i>	29
Wynagrodzenia	<i>Wages and salaries</i>	42
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	45
Ceny	<i>Prices</i>	49
Rolnictwo	<i>Agriculture</i>	55
Przemysł	<i>Industry</i>	63
Budownictwo	<i>Construction</i>	67
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	70
Rynek wewnętrzny	<i>Internal market</i>	75
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	<i>Financial results of non-financial enterprises</i>	78
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	81

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Nr <u>No.</u>	Str. <u>Page</u>
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r.	<i>Selected data on voivodship and Poland in 2016</i>	1	19
Ludność na podstawie bilansów	<i>Population based on balances</i>	2	24
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	3	27
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	4	29
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim	<i>Average paid employment in the enterprise sector in Opolskie voivodship</i>	5	30
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate</i>	6	31
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie opolskim	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in Opolskie voivodship</i>	7	34
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	8	36
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	9	42
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in Opolskie voivodship</i>	10	43
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	11	45
Świadczenia społeczne w województwie opolskim	<i>Social benefits in Opolskie voivodship</i>	12	46
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	13	49
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim	<i>Price indices of consumer goods and services in Opolskie voivodship</i>	14	51
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	15	53

		Nr No.	Str. Page
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture .....</i>	16	56
Przemysł	<i>Industry .....</i>	17	63
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie opolskim (ceny stałe)	<i>Indices of sold production of industry in Opolskie voivodship (constant prices) .....</i>	18	65
Budownictwo	<i>Construction .....</i>	19	67
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie opolskim (ceny bieżące) ...	<i>Indices of construction and assembly produc- tion in Opolskie voivodship (current prices) ...</i>	20	68
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction .....</i>	21	70
Mieszkania oddane do użytkowania w woje- wództwie opolskim	<i>Dwellings completed in Opolskie voivodship</i>	22	72
Mieszkania, na realizację których wydano po- zwolenia lub dokonano zgłoszenia z projek- tem budowlanym w województwie opolskim	<i>Dwellings for which permits were granted or an application with a construction project was made in Opolskie voivodship .....</i>	23	74
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżą- ce)	<i>Indices of retail sales (current prices) .....</i>	24	75
Dynamika sprzedaży detalicznej w wojewódz- twie opolskim (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sales in Opolskie voivodship (current prices) .....</i>	25	76
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinan- sowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ...</i>	26	80
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	<i>Investment outlays (current prices) .....</i>	27	81

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r.	
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.	
Wskaźnik zatrudnienia na podstawie BAEL w 2016 r.	
Stopa bezrobocia na podstawie BAEL w 2016 r.	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.	
Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r. w porównaniu z 2015 r.	
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.	
Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.	
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przed- siębiorstwach niefinansowych w 2016 r.	
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2016 r.	
Przyrost naturalny na 1000 ludności	
Przyrost naturalny na 1000 ludności w woje- wództwie opolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności	
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w woje- wództwie opolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sekto- rze przedsiębiorstw	
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD	

LIST OF GRAPHS

<i>Natural increase per 1000 population in 2016</i>	1	20
<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2016 .....</i>	2	20
<i>Employment rate on the basis of LFS in 2016</i>	3	20
<i>Unemployment rate on the basis of LFS in 2016 .....</i>	4	21
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2016 .....</i>	5	21
<i>Changes in prices of consumer goods and services in 2016 compared to 2015 .....</i>	6	21
<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha of agricultural land in 2016 .....</i>	7	21
<i>Dwellings completed in 2016 .....</i>	8	22
<i>Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2016 .....</i>	9	22
<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2016 .....</i>	10	22
<i>Natural increase per 1000 population .....</i>	11	26
<i>Natural increase per 1000 population in Opolskie voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	12	26
<i>Internal net migration for permanent resi- dence per 1000 population .....</i>	13	27
<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Opolskie voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	14	28
<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector .....</i>	15	29
<i>Structure of average paid employment by PKD sections .....</i>	16	30

		Nr No.	Str. Page
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age .....</i>	17	32
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level .....</i>	18	33
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment .....</i>	19	33
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Registered unemployment rate .....</i>	20	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Registered unemployment rate in Opolskie voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	21	35
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status on the labour market in the 4th quarter .....</i>	22	37
Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale	<i>Activity rate in the 4th quarter .....</i>	23	38
Struktura pracujących według wieku w województwie opolskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in Opolskie voivodship in the 4th quarter .....</i>	24	39
Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale	<i>Employment rate in the 4th quarter .....</i>	25	39
Stopa bezrobocia w IV kwartale	<i>Unemployment rate in the 4th quarter .....</i>	26	40
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale	<i>Number of non-working persons per 1000 employed persons in the 4th quarter .....</i>	27	41
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector .....</i>	28	42
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach PKD w 2016 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in selected PKD sections in 2016 .....</i>	29	43
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners .....</i>	30	47
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension .....</i>	31	48
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services .....</i>	32	50
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim w 2016 r.	<i>Changes in prices of selected consumer goods and services in Opolskie voivodship in 2016 .....</i>	33	52
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha of agricultural land</i>	34	58
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha of agricultural land ..</i>	35	58
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and for feed cereals (including cereal mixed, excluding sowing seed) .....</i>	36	59
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk .....</i>	37	59
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and marketplace prices of agricultural products .....</i>	38	60
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Relation between procurement prices of pigs for slaughter and the market-place prices of rye and barley .....</i>	39	61
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	<i>Indices of sold production of industry (constant prices) .....</i>	40	64
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD w 2016 r. (ceny bieżące)	<i>Structure of sold production of industry by PKD sections in 2016 (current prices) ...</i>	41	64
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry .....</i>	42	66
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD w 2016 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD sections in 2016 .....</i>	43	66
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)	<i>Indices of sold production of construction (current prices) .....</i>	44	68
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Indices of construction and assembly production (current prices) .....</i>	45	68

		Nr No.	Str. Page
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production by PKD divisions (current prices) ...</i>	46	69
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction .....</i>	47	69
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed .....</i>	48	71
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population ....</i>	49	71
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction .....</i>	50	71
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Dwellings completed in Opolskie voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	51	72
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average useful floor area per dwelling completed .....</i>	52	73
Dynamika liczby wydanych pozwoleń lub dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym na realizację mieszkań	<i>Dynamics of the number of permits issued or applications made with a construction project for the completion of dwellings .....</i>	53	73
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started .....</i>	54	74
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sales (current prices) .....</i>	55	76
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of enterprises showing net profit in the total number of surveyed entities .....</i>	56	78
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całości kształtu działalności	<i>Share of revenues of enterprises showing net profit in the revenues from total activity .....</i>	57	78
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator .....</i>	58	79
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate .....</i>	59	79
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)	<i>Indices of total investment outlays (current prices) .....</i>	60	81
ANEKS	ANNEX		
Wybrane dane o województwie opolskim	<i>Selected data on Opolskie voivodship .....</i>	I	83
Wybrane dane o województwie opolskim według miesięcy	<i>Selected data on Opolskie voivodship by months .....</i>	II	87

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2016 r.

2. Dane prezentowane są w układzie Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r.) z późniejszymi zmianami. NTS obowiązująca od 1 I 2015 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów zmieniającym rozporządzenie w sprawie Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) z dnia 3 XII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1992) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.

Podregiony (poziom 3) grupują jednostki szczebla powiatowego.

3. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego w 2016 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

4. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

6. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

8. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

10. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In description of the voivodship information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as of 31 XII 2016.

2. Data are presented in accordance with the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of the common classification of territorial units for statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union according to the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 V 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 VI 2003) with later amendments. NTS in force since 1 I 2015 was introduced by the decree of the Council of Ministers amending the decree of Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) of 3 XII 2014 (Journal of Laws 2014 item 1992) replacing the NTS in force until 31 XII 2014.

Subregions (level 3) group powiat-level units.

3. Data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

In this publication “Report on the Socio-economic Situation of Opolskie Voivodship in 2016”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

4. The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as according to administrative division are compiled using the **enterprise method**.

6. Data are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.

7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

8. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

9. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

10. In the publication data in regard to:

- 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;

- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo”) oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

11. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

12. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2015 r. – z lat 2014 i 2015;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu
  - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla 2010 r.,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tabelach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto

- 3) **financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of units conducting economic activity included in accordance with the NACE Rev. 2 in section “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities”), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

11. Information relating to the enterprise sector is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the abovementioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

12. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output* – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2015 – the prices from 2014 and 2015, are assumed;
- 2) *sold production of industry*
  - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2010,
  - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

13. Relative numbers (indices, percentages) are as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.

14. When computing per capita data (1000 population etc.) as of the end of the year, the population

liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

U w a g a. Za 2005 r. do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności zbilansowaną w oparciu o wyniki NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

15. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
	sekcje <i>sections</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy <i>divisions</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.

Note. Calculations for 2005 use adjusted population data balanced on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

15. *Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent editions of the publication.*

16. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".*

17. *The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated; abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign "Δ". The list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
	sekcje <i>sections</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy <i>divisions</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

18. *Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.*

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

Kreska	(–)	– zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero:	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;</i>
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, pkt 17. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 17.</i>
“W tym” “Of which”		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Znak	*	– dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak	#	– oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data should not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Official Statistics.</i>
Comma	(,)	– used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

tys.	=	tysiąc	r.	=	rok
thous.	=	thousand			
mln	=	milion	cd.	=	ciąg dalszy
		million	cont.	=	continued
zł	=	złoty	dok.	=	dokończenie
zl	=	zloty	cont.	=	continued
szt.	=	sztuka	nr (Nr)	=	numer
pcs	=	piece	No.	=	number
kpl.	=	komplet	ok.	=	około
g	=	gram	poz.	=	pozycja
		gram			
kg	=	kilogram	p. proc.	=	punkt procentowy
		kilogram			
dt	=	decytona (kwintal)	tabl.	=	tablica
		deciton (quintal)	table		
t	=	tona	wyk.	=	wykres
		tonne			
m ²	=	metr kwadratowy	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
		square metre			
ha	=	hektar	tj.	=	to jest
		hectare	i.e.	=	that is
km ²	=	kilometr kwadratowy	ww.	=	wyżej wymienione
		square kilometre			
l	=	litr	PKD	=	Polska Klasyfikacja Działalności
		litre			NACE classification
m ³	=	metr sześcienny			
		cubic metre			

PODSTAWOWE TENDENCJE

W województwie opolskim w latach 2010–2016 obserwowano systematyczny spadek liczby **mieszkańców** i na koniec 2016 r. wyniosła ona 993,0 tys., tj. o 0,3% mniej niż przed rokiem. Na przestrzeni ostatnich siedmiu lat utrzymywała się przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń, czego efektem był ujemny przyrost naturalny.

W latach 2010–2016 wystąpiły znaczne zmiany w zakresie **przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**. Po odnotowanym spadku w 2010 r., w kolejnym roku przeciętne zatrudnienie zwiększyło się. W latach 2012–2013 wystąpił ponownie spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku, natomiast od 2014 r. odnotowano wzrost. W 2016 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się o 1,5% w skali roku. Udział przeciętnego zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym w 2016 r. stanowił, podobnie jak przed rokiem, 52,8% ogólnej liczby przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.

Lata 2010–2016 charakteryzowały się znacznymi zmianami poziomu **bezrobocia rejestrowanego**. Po odnotowanym w 2010 r. wzroście liczby zarejestrowanych bezrobotnych (o 3,5%), w kolejnym roku ich liczba zmniejszyła się (o 1,5%). W 2012 r. odnotowano ponownie ich wzrost (o 7,8%) w skali roku, a od 2013 r. obserwowany był systematyczny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Na koniec 2016 r. ich liczba ukształtowała się na poziomie o 10,5% niższym niż przed rokiem.

Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** przeprowadzonego w IV kwartale w latach 2010–2016 wskazują na poprawę sytuacji na rynku pracy w województwie opolskim. W 2016 r. w porównaniu z 2010 r. wzrósł zarówno współczynnik aktywności zawodowej, jak i wskaźnik zatrudnienia przy równoczesnym spadku stopy bezrobocia. Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku 15 lat i więcej obniżył się z 4,7% w 2010 r. do 2,2% w 2016 r. Zmniejszył się również odsetek biernych zawodowo (z 47,1% w 2010 r. do 44,5% w 2016 r.). Ponadto, zarejestrowano zmniejszenie obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi (odpowiednio: z 1075 do 879).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w latach 2010–2016 rosło systematycznie i w 2016 r. ukształtowało się na poziomie o 4,6% wyższym niż w 2015 r. Wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w skali roku odnotowano prawie we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw oraz wzrosło przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto.

Przeciętna liczba **emerytów i rencistów** pobierających świadczenia wypłacane przez **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)** w latach 2010–2014 zmniejszała się. Od 2015 r. obserwowano wzrost liczby świadczeniobiorców ZUS i w 2016 r. ich liczba w skali roku zwiększyła się o 0,6%. Wśród osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe z **Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS)** odnotowano spadek we wszystkich analizowanych latach i w 2016 r. liczba świadczeniobiorców KRUS zmniejszyła się w skali roku o 1,1%. W latach 2010–2016 odnotowano wzrost przeciętnych świadczeń wypłacanych przez ZUS i przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w 2016 r. była o 1,9% wyższa niż przed rokiem. W przypadku świadczeń rolników indywidualnych w latach 2010–2015 obserwowano wzrost, natomiast w 2016 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez KRUS zmniejszyła się o 0,3%.

Na przestrzeni lat 2010–2016 obserwowano zmiany wartości **wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych**. W latach 2010–2013 notowany był wzrost cen w skali roku (największy, tj. o 4,4%

wystąpił w 2011 r.). Wskaźnik cen towarów i usług od 2014 r. kształtował się na poziomie oznaczającym spadek cen w porównaniu z poprzednim rokiem i w 2015 r. odnotowano największy spadek (o 1,1%). Niższe ceny notowane w 2016 r. obniżyły wartość wskaźnika do poziomu 99,4, tj. o 0,6% w skali roku. Główny wpływ na jego wielkość miały obniżki cen w grupach towarów i usług: odzież i obuwie, transport, rekreacja i kultura oraz mieszkanie.

Badania przeprowadzone w 2016 r. wskazują na wzrost **pogłowia bydła i owiec** w stosunku do roku poprzedniego, natomiast spadek liczebności **trzody chlewnej i drobiu kurzego**.

W województwie opolskim na **rynku rolnym** w latach 2010–2015 (z wyjątkiem 2012 r. i 2014 r.) zaobserwowano spadek dynamiki skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2016 r. nastąpił wzrost wielkości skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych. W skupie żywca wołowego i drobiowego w 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost odpowiednio: o 10,3% i o 6,8%, natomiast spadek żywca wieprzowego – o 13,3%. W latach 2011–2016 obserwowano wzrost w ujęciu rocznym skupu mleka.

W latach 2010–2012 **ceny skupu** pszenicy i żyta wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim, po czym od 2013 r. zaczęły spadać i w 2016 r. wynosiły za 1 dt odpowiednio: 59,90 zł i 48,44 zł. Cena skupu żywca wieprzowego zwiększyła się w 2011 r. i 2012 r., natomiast w 2010 r. oraz w latach 2013–2015 wykazała spadek w stosunku do roku poprzedniego. W 2016 r. ponownie odnotowano wzrost cen skupu żywca wieprzowego. W skupie żywca wołowego wzrost cen odnotowano w latach 2011–2012, a w latach 2010 i 2013–2014 ceny te obniżyły się w skali roku. W 2015 r. ponownie odnotowano wzrost cen skupu żywca rzeźnego wołowego, natomiast w 2016 r. jego spadek (o 1,1%). Tendencję wzrostową zaobserwowano w latach 2012–2013 w cenie ziemniaków jadalnych, natomiast w 2014 r. nastąpił spadek ich ceny. W 2015 r. cena ziemniaków jadalnych ukształtowała się na poziomie 2014 r., a w 2016 r. odnotowano jej spadek (o 15,7%). W latach 2010–2014 cena skupu mleka rosła, natomiast od 2015 r. zaobserwowano jej spadek.

Ceny pszenicy i żyta uzyskiwane przez rolników **na targowiskach** w latach 2011–2012 wykazywały wzrost, natomiast w 2013 r. i 2014 r. obniżyły się wobec roku poprzedniego. W 2015 r. wystąpił spadek cen pszenicy w obrocie targowiskowym, a wzrost cen żyta. W 2016 r. natomiast odnotowano wzrost cen zarówno pszenicy jak i żyta. W latach 2012–2015, z wyjątkiem 2013 r. zaobserwowano spadek targowiskowej ceny ziemniaków jadalnych w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2016 r. na targowiskach za 1 dt ziemniaków płacono o 22,8% więcej niż przed rokiem.

Po utrzymującym się w skali roku wzroście **produkcji sprzedanej przemysłu** w latach 2011–2012 (w cenach stałych), w 2013 r. nastąpił spadek, po czym od 2014 r. odnotowano ponownie jej wzrost. W 2016 r. produkcja sprzedana przemysłu w porównaniu z ub. rokiem była wyższa o 6,7% (w 2015 r. – o 8,2%). Wyższej produkcji sprzedanej przemysłu w 2016 r. towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle o 1,6% oraz zwiększenie wydajności pracy o 5,0% (w cenach stałych).

W latach 2010–2011 notowano wzrost **produkcji sprzedanej budownictwa** w ujęciu rocznym, natomiast w latach 2012–2013 nastąpił jej spadek, po czym od 2014 r. odnotowano ponownie jej wzrost. W 2016 r. produkcja zmniejszyła się o 1,5% w stosunku do 2015 r. (w roku poprzednim wzrosła o 5,6%).

Produkcja budowlano-montażowa po znacznym wzroście w 2010 r., w okresie 2011–2013 wykazywała tendencję spadkową, a od 2014 r. nastąpił ponownie jej wzrost. W 2016 r. produkcja w porównaniu z ub. rokiem zmniejszyła się o 1,9% (w 2015 r. wzrosła o 3,9%). Spadek produkcji

budowlano-montażowej odnotowano w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz w jednostkach, których podstawowym rodzajem działalności była budowa budynków, natomiast wzrost w podmiotach wykonujących roboty budowlane specjalistyczne.

Lata 2010–2016 charakteryzowały się znacznymi zmianami w zakresie liczby **mieszkań oddanych do użytkowania**. Po odnotowanym wzroście w 2010 r., w kolejnym roku liczba oddanych do użytkowania mieszkań zmniejszyła się. W 2012 r. odnotowano poprawę w zakresie oddanych do użytkowania mieszkań, natomiast w 2013 r. ponownie spadek, po czym w 2014 r. kolejny wzrost i spadek w 2015 r. W 2016 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w porównaniu z ub. rokiem zwiększyła się o 2,6% (w roku poprzednim spadła o 10,9%). W skali roku zwiększyła się liczba mieszkań, na realizację, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Z analizy danych za lata 2010–2016 wynika, że następowały zmiany w zakresie **sprzedaży detalicznej**. Do 2011 r. odnotowywano jej wzrost w skali roku, natomiast w 2012 r. nastąpił spadek. Następnie w latach 2013–2016 nastąpiło nieznaczne zwiększenie się sprzedaży detalicznej towarów w skali roku.

Wyniki finansowe uzyskane w 2016 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe województwa opolskiego były mniej korzystne niż uzyskane w 2015 r., ale lepsze w odniesieniu do 2010 r. W grupie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych w relacji do 2015 r. nastąpiło pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów z całokształtu działalności (o 0,3 p. proc.), rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (o 0,1 p. proc.) oraz wskaźników rentowności obrotu brutto i netto (po 0,3 p. proc.). Odnotowano natomiast wzrost wskaźnika płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio: o 2,2 p. proc. i o 1,8 p. proc.).

W latach 2010–2015, za wyjątkiem 2011 r. i 2014 r. **wartość nakładów inwestycyjnych** (w cenach bieżących) zrealizowanych przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa opolskiego wykazywała tendencję rosnącą. W 2016 r. nastąpił spadek wartości nakładów inwestycyjnych. Wyższa niż w 2015 r. była natomiast wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych (o 27,9%) przy większej liczbie nowych inwestycji (o 10,5%).

BASIC TRENDS

In Opolskie voivodship in 2010–2016 a consistent decrease in the number of **inhabitants** was observed and at the end of 2016 it amounted to 993.0 thous., i.e. by 0.3% less than in the previous year. Over the past seven years a predominance of deaths over births maintained, which resulted in a negative natural increase of the population.

In 2010–2016 significant changes occurred within the scope of the **average paid employment in the enterprise sector**. After a decline recorded in 2010, in the following year the average paid employment increased. Over the period 2012–2013 a recurrence of a decrease in the average paid employment in enterprise sector, year on year, was observed, whereas since 2014 there has been an increase. In 2016, the average paid employment in the enterprise sector increased by 1.5% in annual terms. The share of average paid employment in manufacturing in 2016 was, as in the previous year, 52.8% of the total number of the average paid employment in the enterprise sector.

The years 2010–2016 were characterized by significant changes in the level of the **registered unemployment**. After the increase recorded in 2010 in the number of registered unemployed persons (by 3.5%), in the following year their number decreased (by 1.5%). In 2012 it was recorded again their growth (by 7.8%) per annum, and since 2013 a steady decline in the number of registered unemployed persons was observed. At the end of 2016 their number stood at the level by 10.5% lower than the previous year.

The results of the **Labour Force Survey** conducted in the fourth quarter in 2010–2016 indicate an improvement of the situation on the labour market in Opolskie voivodship. In 2016 compared with 2010 the activity rate as well as the employment rate increased, while the unemployment rate fell. The share of unemployed persons in the total number of persons aged 15 and more declined from 4.7% in 2010 to 2.2% in 2016. The proportion of economically inactive persons also diminished (from 47.1% in 2010 to 44.5% in 2016). Moreover, a decrease in the burden of employed persons with non-working persons was registered (respectively: from 1075 to 879).

The average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2010–2016 grew steadily and in 2016 amounted to the level higher by 4.6% in annual terms. The increase in average monthly wages and salaries was recorded in almost all sections of the enterprise sector. Compared to 2015 both, the time worked in the enterprise sector and the average hourly gross wages and salaries increased.

The average number of **retirees and pensioners** receiving benefits paid by the **Social Insurance Institution (ZUS)** in 2010–2014 decreased. Since 2015 there has been an increase in the number of ZUS beneficiaries and in 2016 their number increased by 0.6% in annual terms. Among persons receiving retirement pay and pension benefits from the **Agricultural Social Insurance Fund (KRUS)** a decline was observed in all analysed years and in 2016 the number of KRUS beneficiaries decreased by 1.1% year on year. In 2010–2016 an increase in the average benefits paid by ZUS was registered and the average monthly gross retirement pay and pension in 2016 was higher by 1.9% than in the previous year. In the case of individual farmers' benefits in 2010–2015 a growth was observed, while in 2016 the average monthly gross retirement pay and pension paid by KRUS decreased by 0.3%.

Over the years 2010–2016, changes in the **price index of consumer goods and services** were observed. In 2010–2013 prices were rising year on year (the largest growth, i.e. by 4.4%,

occurred in 2011). The price index of goods and services since 2014 has been on the level signifying a decrease in prices compared to the previous year and in 2015 the biggest decrease was noted (by 1.1%). Lower prices recorded in 2016 reduced the value of index to the level of 99.4, i.e. by 0.6% per year. Its value was mainly impacted by a cut in prices of goods and services in groups: clothing and footwear, transport, recreation and culture as well as dwelling.

Surveys conducted in 2016 indicate an increase in the **livestock of cattle and sheep** compared to the previous year, while a decline in the number of pigs and hen poultry.

In Opolskie voivodship on the **agricultural market** in the years 2010–2015 (except for 2012 and 2014) a decrease in the procurement dynamics of basic consumer and feed cereal grains, compared with the previous year, was observed. In 2016 there was an increase in the size of the procurement of grains of basic consumer and for feed cereals. In the procurement of cattle and poultry for slaughter in 2016, in comparison with the previous year, an increase was recorded respectively: by 10.3% and by 6.8%, whereas a decrease in pigs for slaughter – by 13.3%. In 2011–2016, a growth in procurement of cows' milk, in annual terms, was observed.

In the years 2010–2012 **procurement prices** of wheat and rye increased in comparison with the previous year, then from 2013 began to fall and in 2016 they amounted, for 1 dt, respectively to: 59.90 zł and 48.44 zł. The procurement price of pigs for slaughter increased in 2011 and 2012, but in 2010 as well as in 2013–2015 it showed a decrease compared to the previous year. In 2016, the procurement price of pigs for slaughter increased again. In the procurement of cattle for slaughter price increase was recorded in 2011–2012, while in 2010 and 2013–2014 these prices declined on an annual basis. In 2015 again a growth was seen in procurement prices of cattle for slaughter whereas in 2016 its decrease (by 1.1%). An upward trend was observed in 2012–2013 in the price of edible potatoes, while in 2014 there was a decline in their prices. In 2015, the price of edible potatoes was at the level of 2014 and in 2016 its fall was observed (by 15.7%). In the years 2010–2014, the procurement price of milk increased, however from 2015 its decline was recorded.

Prices of wheat and rye obtained by farmers **on marketplaces** in 2011–2012 showed growth, while in 2013 and 2014 they declined compared with the previous year. In 2015 there was a decrease in marketplace wheat prices, but a rise in prices of rye. In 2016, however, wheat and rye prices rose. In the period 2012–2015, with the exception of 2013, the marketplace price of edible potatoes fell in comparison with the previous year. In 2016 on marketplaces 1 dt of potatoes was paid by 22.8% more than a year ago.

After a sustained, in annual terms, growth of the **sold production of industry** in 2011–2012 (in constant prices), in 2013 there was a drop, and from 2014 again its increase was reported. In 2016 the sold production of industry compared to the previous year was higher by 6.7% (in 2015 – by 8.2%). Higher sold production of industry in 2016 was accompanied by a 1.6% rise in the average paid employment in industry and an increase in the work output by 5.0% (in constant prices).

In the period 2010–2011 an increase in **sold production of construction**, on an annual basis, was recorded, while in 2012–2013 its decline occurred, and from 2014 again its increase was reported. In 2016 the production decreased by 1.5% compared to 2015 (in the previous year it increased by 5.6%).

Construction and assembly production after a significant increase in 2010, in the period 2011–2013 showed a downward trend, and from 2014 there was again an increase. In 2016 the production compared to the previous year decreased by 1.9% (in 2015 it increased by 3.9%). The drop in

the construction and assembly production was recorded in entities specializing in civil engineering works as well as in units in which construction of buildings was the basic type of activity while the growth in entities performing specialized construction activities.

The years 2010–2016 were distinguished by significant changes in the number of **dwelling completed**. After the recorded increase in 2010, in the next year the number of completed dwellings decreased. In 2012 there was an improvement in terms of completed dwellings, however in 2013 again a drop was reported, followed by another increase in 2014 and a decrease in 2015. In 2016 the number of dwellings completed in comparison with the previous year increased by 2.6% (in the previous year it decreased by 10.9%). In annual terms there was an increase in the number of dwellings for which permits were granted or an application with a construction project was made as well as of dwellings in which construction has begun.

The analysis of the data for the period 2010–2016 shows that there were changes in **retail sales**. Until 2011 their growth, year on year, was recorded, whereas in 2012 there was a decline. Then, in 2013–2016 retail sales of goods, in annual terms, slightly increased.

The **financial results** achieved in 2016 by non-financial enterprises of Opolskie voivodship were less favourable than those obtained in 2015, but better with reference to 2010. In the group of the main economic and financial indicators in relation to 2015 there was a deterioration of the cost level indicator from total activity (by 0.3 percentage point), profitability rate from sales of products, goods and materials (by 0.1 percentage point) as well as profitability rates of gross and net turnover (by 0.3 percentage point each). On the other hand, there was an increase in financial liquidity ratio of first and of second degree (respectively: by 2.2 percentage point and by 1.8 percentage point).

In 2010–2015, except for 2011 and 2014, the **value of investment outlays** (in current prices) implemented by enterprises having their abode in Opolskie voivodship showed a rising trend. In 2016 there was a decrease in the value of investment outlays. However, the estimated value of investments started was higher than in 2015 (by 27.9%), with more new investments (by 10.5%).

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

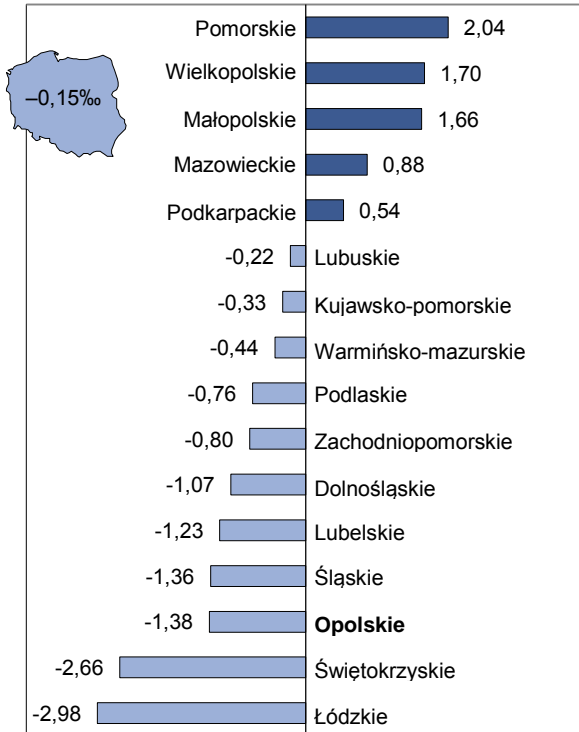
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r.

Wyszczególnienie	Polska	Opolskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	106
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,15	-1,38
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,04	-1,38
Współczynnik aktywności zawodowej na podstawie BAEL ^a w %	56,2	54,7
Wskaźnik zatrudnienia na podstawie BAEL ^a w %	52,8	51,9
Stopa bezrobocia na podstawie BAEL ^a w %	6,2	5,0
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	4277,03	3871,74
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	2018,48	1985,35
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1182,83	1241,38
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)	99,4	99,4
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^b w ha	10,21	19,05
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	41,3	23,7
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	75,6	73,8
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	481695	452679
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	446107	430589
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,3	1,8
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^d na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1103	1010
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	24	15
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	81,6	80,4
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,0	96,0
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100, ceny bieżące)	88,5	86,7
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2014 r. w zł	44686	36299

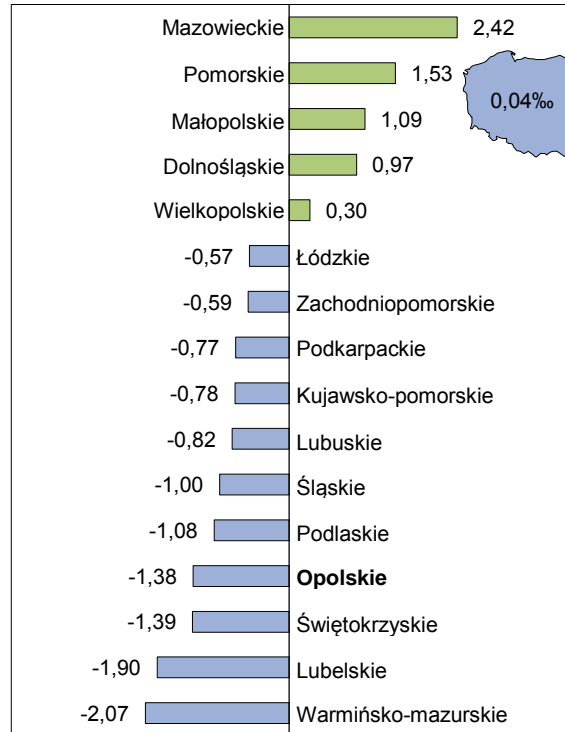
^a Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r. ^b Dane na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata. ^c Stan w czerwcu. ^d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

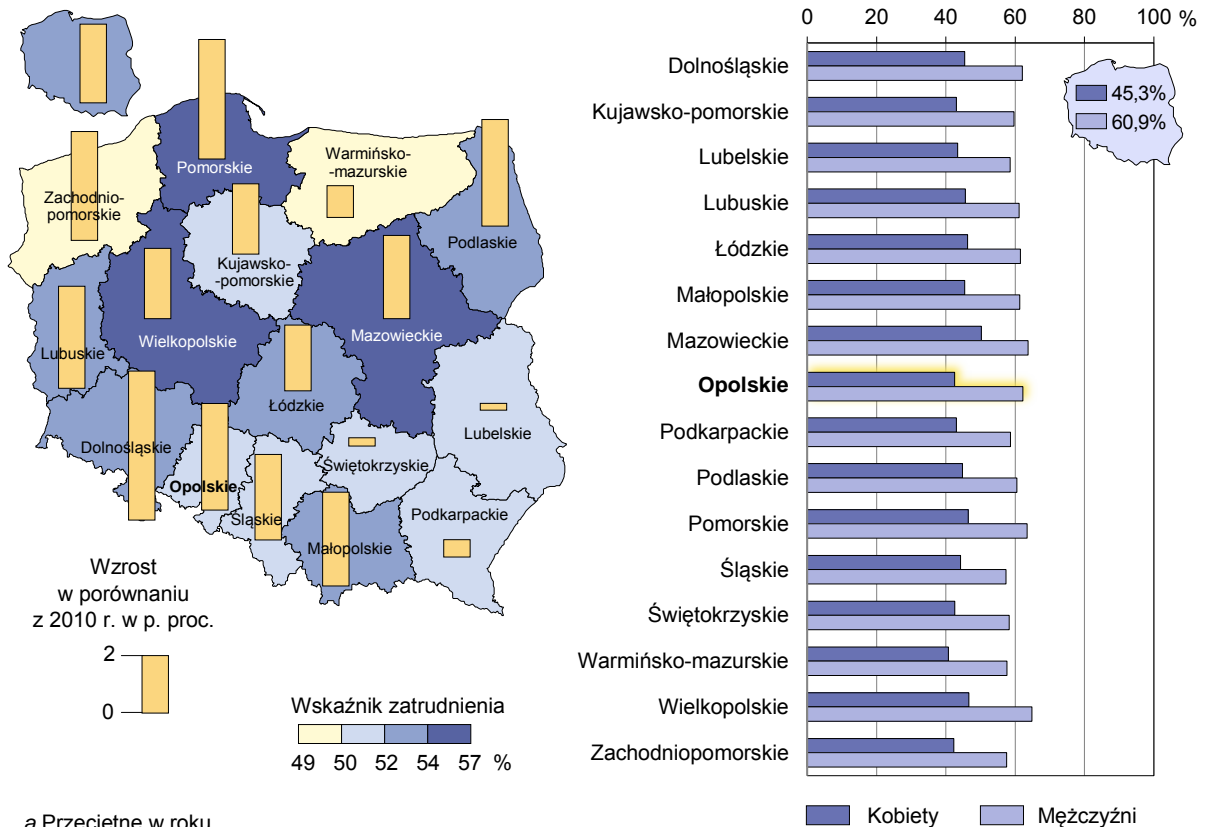
Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r.

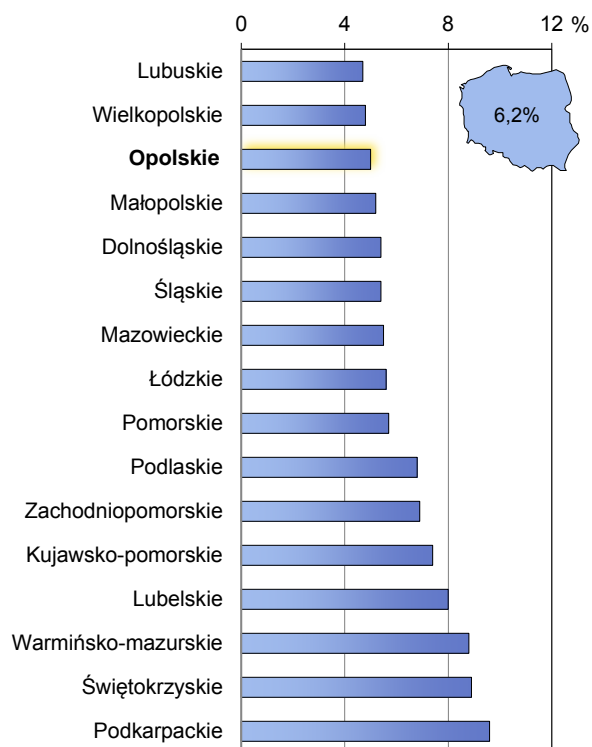
Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia na podstawie BAEL^a w 2016 r.

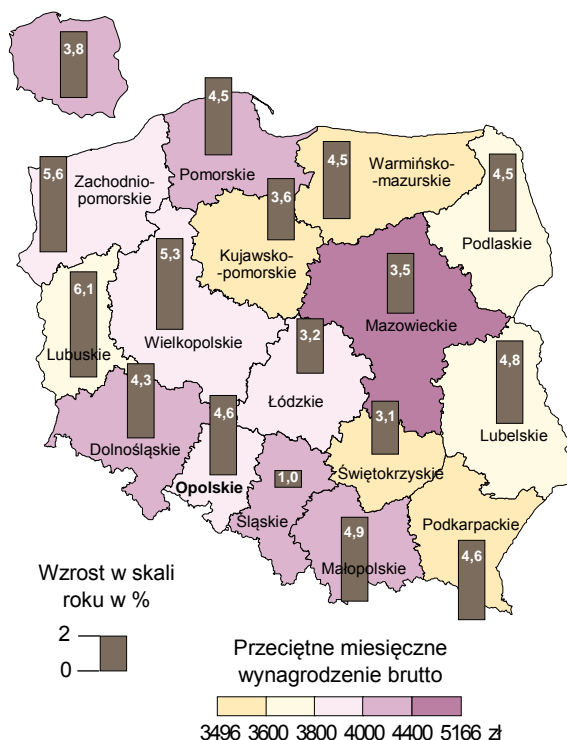

Wyk. 4. Stopa bezrobocia na podstawie BAEL^a w 2016 r.

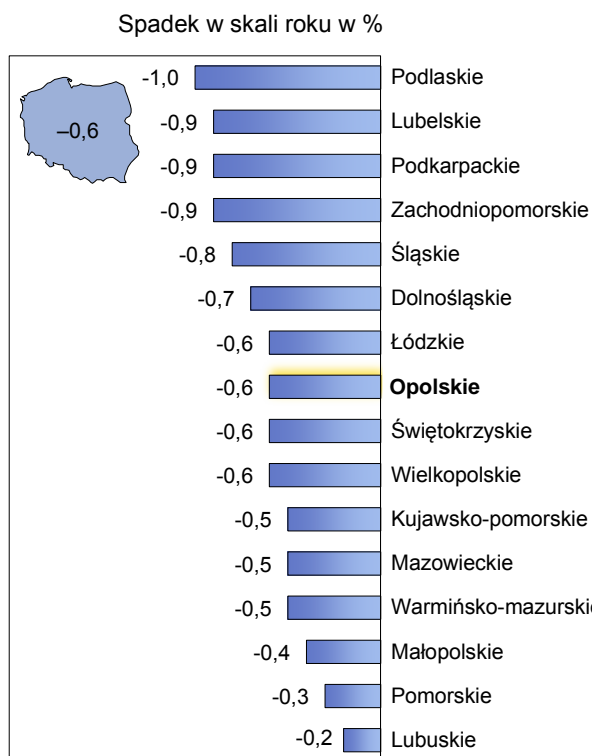

a Przeciętne w roku.

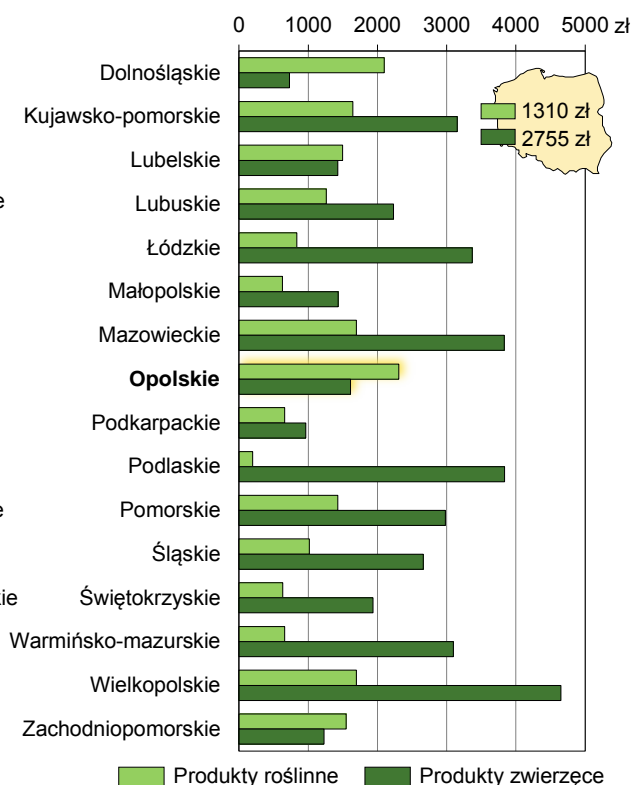
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.

Wyk. 6. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r. w porównaniu z 2015 r.

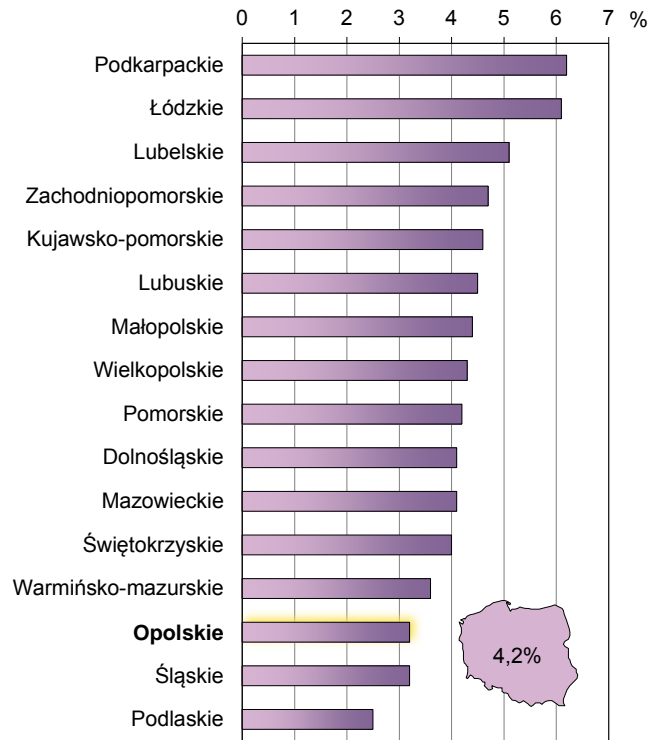
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.

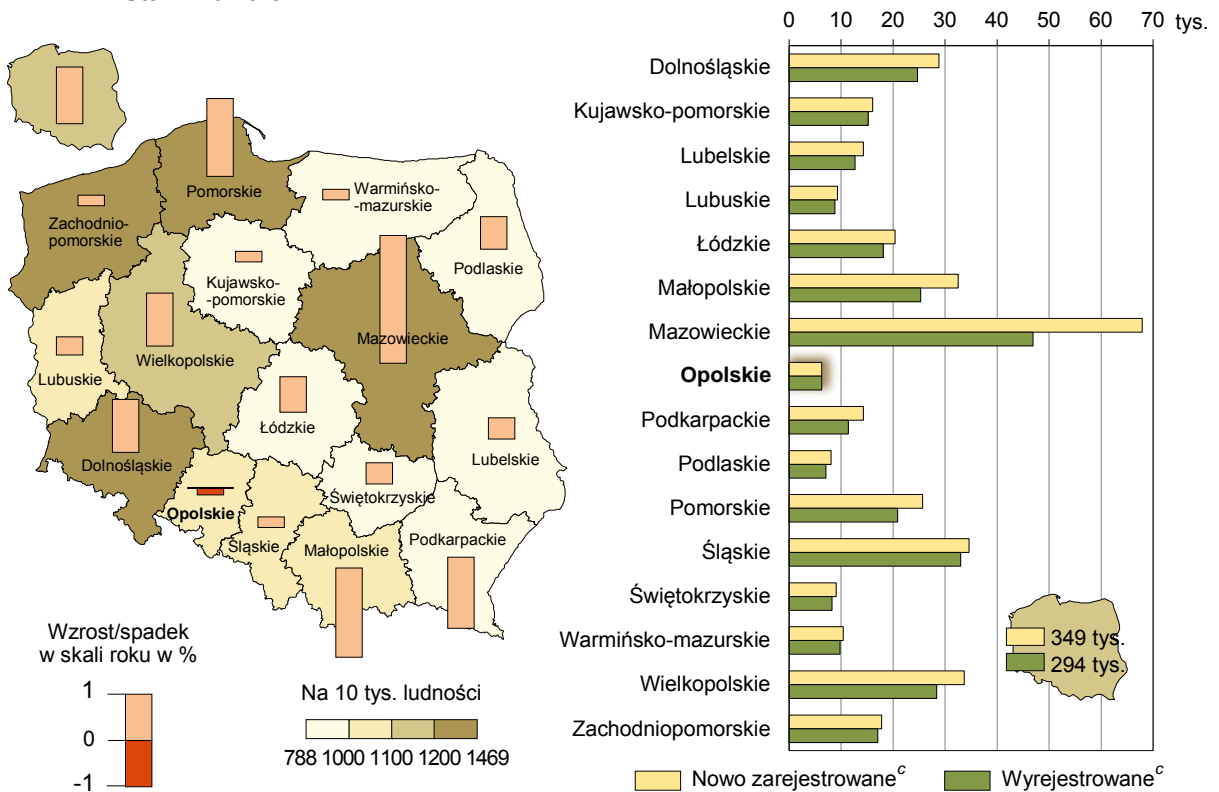
Wyk. 8. **Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.**

Wyk. 9. **Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2016 r.**

Wyk. 10. **Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^{ab} w 2016 r.**
Stan w dniu 31 XII

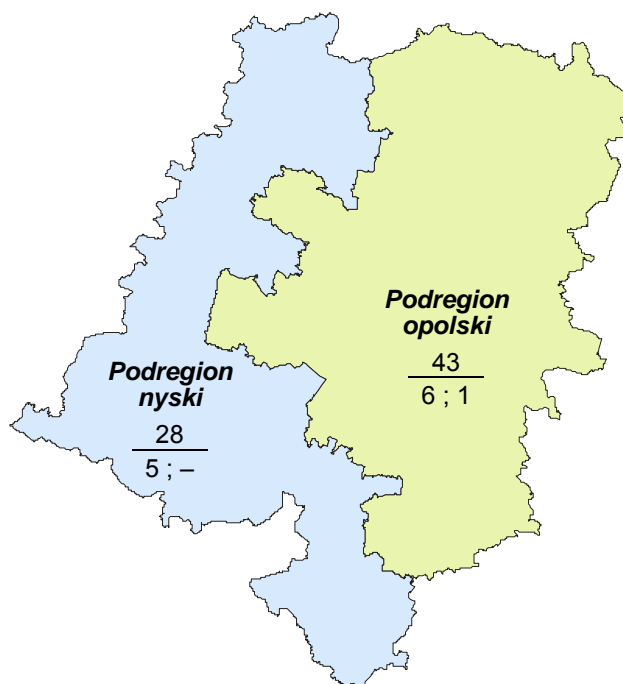
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. c W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)^a W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

	liczba gmin	
	<u>71</u>	
liczba powiatów	11 ; 1	liczba miast na prawach powiatu

	Powierzchnia w ha
O P O L S K I E	941187
podregiony:	
Nyski	409220
Opolski	531967

Podregion nyski		Podregion opolski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
brzeski głubczycki namysłowski nyski prudnicki	–	kędzierzyńsko-kozielski kluczborski krapakowicki oleski opolski strzelecki	Opole

Według stanu w dniu 1 I 2016 r. województwo opolskie zajmowało powierzchnię 9412 km² (941187 ha), co stanowiło 3,0% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 XII 2016 r.) mieszkało 993,0 tys. ludności, tj. 2,6% ogólnej liczby ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 106 osób (11 lokata w kraju). W miastach mieszkało 51,9% ludności województwa.

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 9.

LUDNOŚĆ

W 2016 r. w województwie opolskim odnotowano spadek liczby ludności w porównaniu z rokiem poprzednim. Utrzymała się przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń żywych, co przełożyło się na ujemny przyrost naturalny. Ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały jak i saldo migracji zagranicznych w 2016 r. przyjmowało wartości ujemne.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2016 r. ludność województwa opolskiego liczyła 993,0 tys. osób, tj. mniej o 3,0 tys. niż przed rokiem i o 24,2 tys. w porównaniu z 2010 r. Populacja województwa, podobnie jak przed rokiem, stanowiła 2,6% ogólnej liczby ludności kraju. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu grudnia 2016 r. wyniosła w województwie 106, a w kraju – 123. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa i kształtował się w granicach od 57 w powiecie namysłowskim do 1230 w m. Opolu.

Dane o liczbie i strukturze ludności dla lat międzypisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

W 2015 r. ze względu na niedostateczną jakość (brak kompletności) nie są publikowane dane o migracjach zagranicznych. Z tego powodu jako składnik bilansu ludności z 2015 r. przyjęto migracje zagraniczne z 2014 r.

Prezentowane dane dotyczą ludności zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Struktura ludności według płci w województwie opolskim w ostatnich latach nie ulegała większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważały kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2016 r., podobnie jak przed rokiem wyniósł 51,6% (w 2010 r. – 51,7%). W kraju tendencja jest podobna i kobiety w 2016 r. stanowiły również 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) zarówno w województwie opolskim jak i w kraju ukształtował się na analogicznym poziomie jak w latach poprzednich i wyniósł po 107.

Tabl. 2. **Ludność na podstawie bilansów**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA – stan w dniu 30 VI			
Ogółem w tys.	38516,7	38454,6	38426,8
w tym kobiety	19869,1	19847,2	19835,2
Miasta	23448,5	23202,7	23149,3
Wieś	15068,2	15251,9	15277,5
OPOLSKIE – stan w dniu 30 VI			
Ogółem w tys.	1018,6	998,9	994,5
w tym kobiety	526,3	515,7	513,4
Miasta	534,0	519,2	516,1
Wieś	484,5	479,7	478,4

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA – stan w dniu 31 XII			
Ogółem w tys.	38529,9	38437,2	38433,0
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety:			
w tysiącach	19876,7	19839,2	19839,8
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23429,1	23166,4	23129,5
w %	60,8	60,3	60,2
Wieś: w tysiącach	15100,8	15270,8	15303,5
w %	39,2	39,7	39,8
OPOLSKIE – stan w dniu 31 XII			
Ogółem w tys.	1017,2	996,0	993,0
na 1 km ²	108	106	106
w tym kobiety:			
w tysiącach	525,4	514,1	512,6
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	532,9	517,2	515,0
w %	52,4	51,9	51,9
Wieś: w tysiącach	484,3	478,8	478,0
w %	47,6	48,1	48,1

W województwie opolskim w 2016 r. zarejestrowano 8634 urodzenia żywe, tj. o 345 więcej niż przed rokiem, a o 529 mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. Współczynnik urodzeń żywych wynosił 8,68‰ i był wyższy w stosunku do notowanego rok wcześniej (8,30‰), ale niższy niż w 2010 r. (9,00‰).

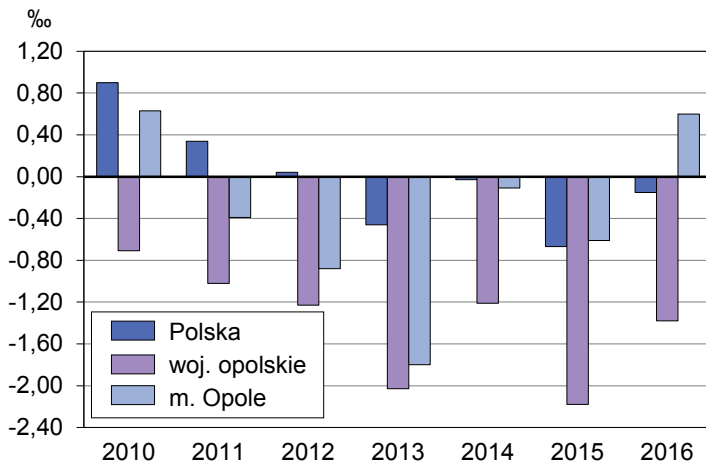
Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Od stycznia do grudnia 2016 r. w województwie zmarło 10006 osób, tj. o 462 osoby mniej niż przed rokiem, a o 124 więcej niż w analogicznym okresie 2010 r. Ogólny współczynnik zgonów wynosił 10,06‰, podczas gdy rok wcześniej – 10,48‰, a w 2010 r.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zamieszkałej (według stanu w dniu 30 VI).

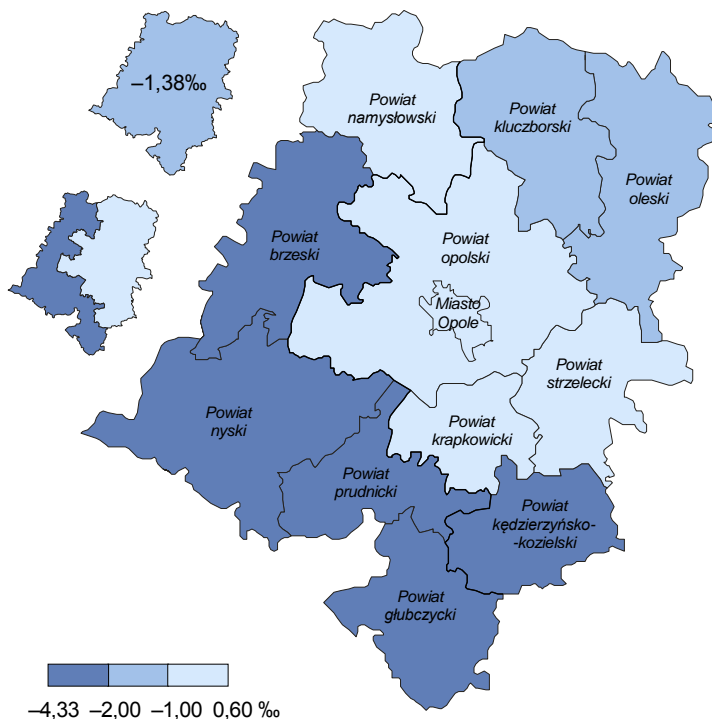
– 9,70‰. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,63‰ wobec 4,10‰ w 2015 r. i 5,24‰ w 2010 r.

Wyk. 11. Przyrost naturalny na 1000 ludności

współczynnik odnotowano w 11 województwach i najniższą wartość osiągnął w województwie łódzkim (minus 2,98‰). W pozostałych województwach współczynnik przyrostu naturalnego był dodatni i najwyższy odnotowano w województwie pomorskim (2,04‰). Omawiany współczynnik dla kraju w 2016 r. i 2015 r. przyjął wartości ujemne, tj. odpowiednio: minus 0,15‰ i minus 0,67‰, natomiast w 2010 r. osiągnął wartość dodatnią – 0,90‰.

Wyk. 12. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.

W województwie opolskim w 2016 r. podobnie jak w ub. roku zanotowano ujemny przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów ukształtowała się na poziomie minus 1372, podczas gdy rok wcześniej wynosiła minus 2179, a w 2010 r. minus 719. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 1,38‰ (wobec minus 2,18‰ w 2015 r. i minus 0,71‰ w 2010 r.). Ujemny

W 2016 r. w województwie opolskim współczynnik przyrostu naturalnego w 10 powiatach przyjmował wartości ujemne. Najniższy przyrost odnotowano w powiecie głubczyckim (minus 4,33‰), prudnickim (minus 2,98‰) oraz nyskim (minus 2,53‰). Dodatni współczynnik przyrostu naturalnego wystąpił w m. Opolu (0,60‰) oraz powiecie namysławskim (0,12‰).

W opolskich urzędach stanu cywilnego w ciągu 2016 r. zarejestrowano 4828 zawartych małżeństw, tj. mniej o 92 niż przed rokiem, a o 865 niż w analogicznym okresie 2010 r. Współczynnik małżeństw w 2016 r. w województwie opolskim wynosił 4,85‰ (wobec 4,93‰ w 2015 r. i 5,59‰

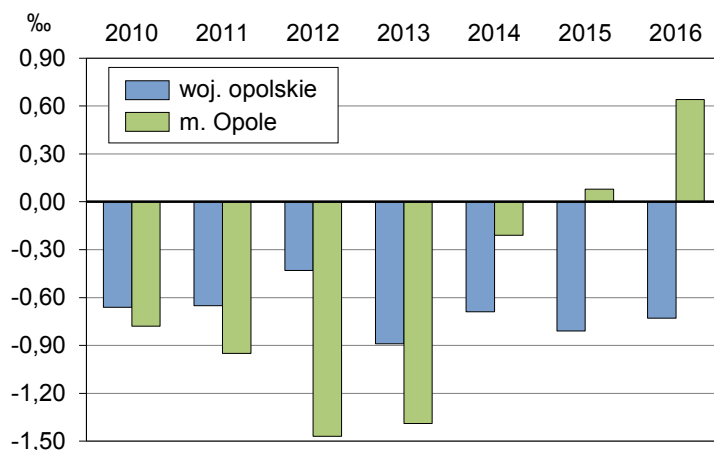
w 2010 r.). Liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w województwie w 2016 r. i w 2010 r. była niższa niż średnio w kraju, a w 2015 r. ukształtowała się powyżej poziomu ogólnokrajowego.

Tabl. 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Małżeństwa	5,93	4,91	5,03
Urodzenia żywe	10,73	9,60	9,95
Zgony	9,83	10,27	10,10
w tym niemowląt ^a	4,98	4,00	3,98
Przyrost naturalny ^b	0,90	-0,67	-0,15
Saldo migracji na pobyt stały:			
wewnętrznych	x	x	x
zagranicznych	-0,05	.	0,04
OPOLSKIE			
Małżeństwa	5,59	4,93	4,85
Urodzenia żywe	9,00	8,30	8,68
Zgony	9,70	10,48	10,06
w tym niemowląt ^a	5,24	4,10	4,63
Przyrost naturalny ^b	-0,71	-2,18	-1,38
Saldo migracji na pobyt stały:			
wewnętrznych	-0,66	-0,81	-0,73
zagranicznych	-1,10	.	-0,65
M. OPOLE			
Małżeństwa	5,33	4,70	4,72
Urodzenia żywe	9,28	8,98	9,74
Zgony	8,65	9,59	9,14
w tym niemowląt ^a	5,27	4,66	6,91
Przyrost naturalny ^b	0,63	-0,61	0,60
Saldo migracji na pobyt stały:			
wewnętrznych	-0,78	0,08	0,64
zagranicznych	-0,51	.	0,07

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku na 1000 urodzeń żywych. b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

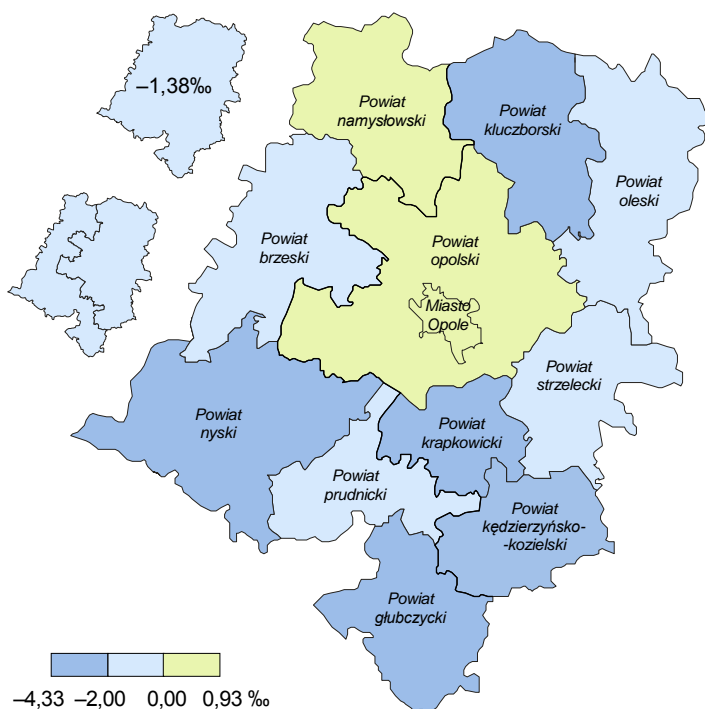
Wyk. 13. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności

W 2016 r., podobnie jak i w 2010 r., saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2016 r. – o 1370, w 2010 r. – o 1793).

Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie wynosiło minus 1,38‰ (wobec minus 1,76‰ w 2010 r.) W kraju omawiany współczynnik w 2016 r. był dodatni i kształtował się na poziomie 0,04‰, natomiast w 2010 r. wynosił minus 0,05‰. Ujemną wartość współczynnika w 2016 r. odnotowano w 11 województwach, w granicach od minus 2,07‰ w warmińsko-mazurskim do minus 0,57‰ w łódzkim. W pozostałych województwach saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności przyjmowało wartości dodatnie i najwyższe odnotowano w województwie mazowieckim (2,42‰).

Wyk. 14. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.**

Z analizy zjawiska migracji zagranicznych w 2016 r. wynika, że w stosunku do 2010 r. zmniejszyła się liczba mieszkańców województwa opolskiego wyjeżdżających za granicę na pobyt stały o 842 osoby. Liczba osób emigrujących za granicę zarówno w 2016 r. jak i 2010 r. była większa od liczby osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w województwie opolskim.

W 2016 r. saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie opolskim w większości powiatów osiągnęło wartości ujemne. Jedynie w powiecie opolskim i namysłowskim oraz m. Opolu odnotowano dodatnie wartości salda migracji wewnętrznych i zagranicznych.

Dane prezentujące informacje o stanie i strukturze ludności oraz ruchu naturalnym ludności w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie opolskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych.

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W 2016 r. w województwie opolskim odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku. Dynamika przeciętnego zatrudnienia kształtowała się mniej korzystnie niż w kraju, gdzie wystąpił większy wzrost.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim w 2016 r. ukształtowało się na poziomie 94,5 tys. osób, tj. o 1,5% wyższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec wzrostu o 1,6% w 2015 r.). W skali kraju odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 2,8% (przed rokiem wzrost o 1,3%). W 2016 r.

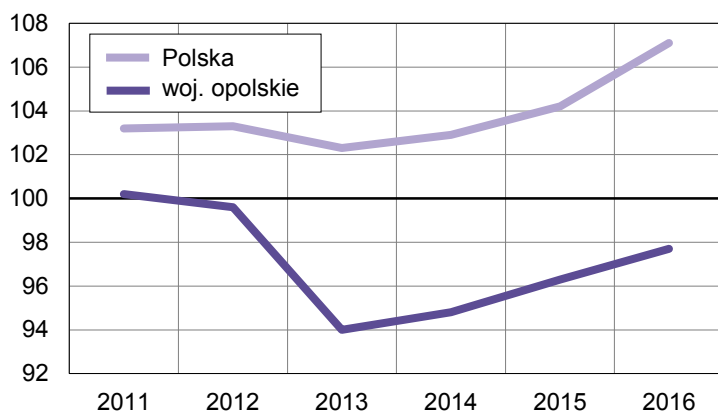
wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 5,1% w pomorskim do 1,0% w podkarpackim.

*Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.*

Tabl. 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

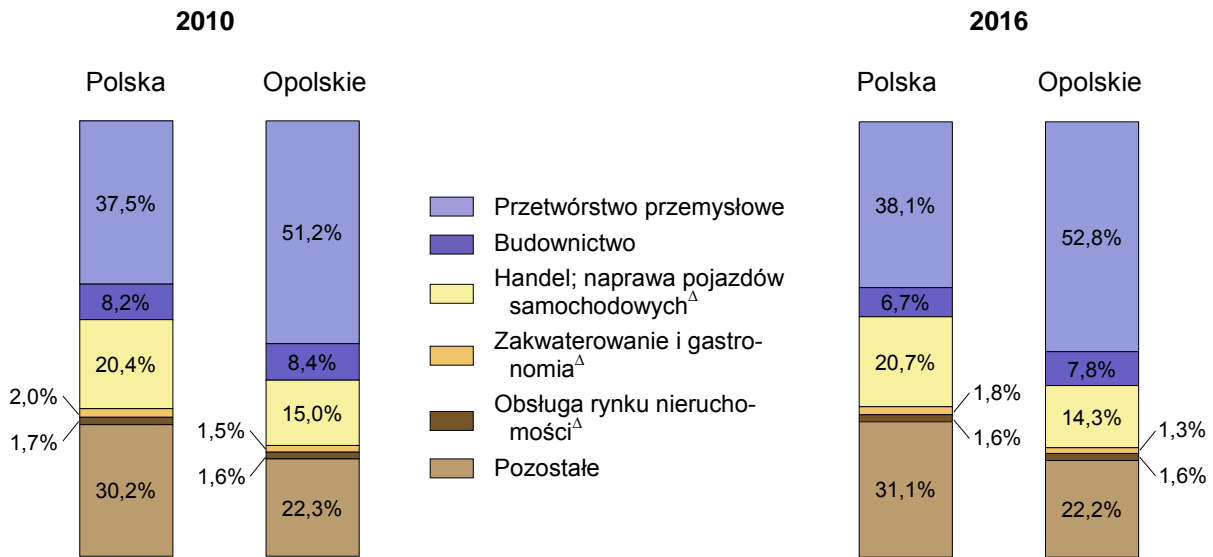
Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w tysiącach		2010=100	2015=100	
Polska	5372,6	5601,6	5760,2	107,1	102,8
Opolskie	96,6	93,1	94,5	97,7	101,5
M. Opole	22,5	21,3	21,1	94,0	99,5

Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
2010 = 100

Największą liczbę zatrudnionych odnotowano w przetwórstwie przemysłowym – 49,9 tys. osób, co stanowiło, podobnie jak przed rokiem, 52,8% ogólnej liczby zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw. Drugą w kolejności, pod względem liczby zatrudnionych, była sekcja handel; naprawa pojazdów samochodowych – 13,5 tys. osób, tj. 14,3% (spadek o 0,3 p. proc. w stosunku do 2015 r.), a następnie transport i gospodarka magazynowa – 7,4 tys., tj. 7,8%

(wzrost o 0,2 p. proc.). Najmniejszą grupę stanowili zatrudnieni w działalności związanej z informacją i komunikacją – 0,6 tys. osób, tj. 0,6% ogólnej liczby zatrudnionych (wzrost o 0,1 p. proc.).

Wyk. 16. **Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD**

W 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, w sekcjach o największym udziale w zatrudnieniu zwiększyło się m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 6,3%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,2%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 3,1%). Spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w budownictwie (o 2,6%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 0,6%).

Tabl. 5. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim**

Sekcje	2015				2016				w tys.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	102,3	101,7	101,5	101,6	101,2	101,7	101,1	101,5	94,5
w tym:									
Przemysł	103,0	102,9	102,7	103,0	101,8	101,8	100,7	101,6	54,7
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	103,2	103,1	102,9	103,2	101,8	101,8	100,7	101,6	49,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	103,4	104,2	104,2	102,3	102,6	100,8	101,0	103,1	2,9
Budownictwo	99,6	95,9	96,1	96,5	98,8	100,0	99,2	97,4	7,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	100,2	100,0	100,6	99,9	99,9	101,0	99,7	99,4	13,5
Transport i gospodarka magazynowa	113,1	111,0	110,2	110,6	102,8	104,4	104,4	104,2	7,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ...	91,5	91,0	88,8	89,2	109,0	116,4	115,0	112,7	1,2
Informacja i komunikacja	106,9	105,1	103,5	102,6	118,5	122,6	123,4	124,8	0,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	94,1	93,2	92,9	97,3	92,4	94,7	96,1	96,1	1,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	86,1	85,5	83,1	84,0	102,8	103,7	102,0	103,9	1,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	103,4	105,9	104,1	102,7	100,2	100,3	106,2	106,3	3,8

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2016 r. w województwie opolskim sytuacja na rynku pracy pod względem zjawiska bezrobocia poprawiła się. W ujęciu rocznym zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopy bezrobocia. Korzystnie również kształtowała się liczba zgłaszanych ofert zatrudnienia, która w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się.

W końcu grudnia 2016 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego wyniosła 32,4 tys. osób i była niższa zarówno od zanotowanej przed rokiem (o 3,8 tys. osób, tj. o 10,5%), jak i w porównaniu z 2010 r. (o 16,4 tys. osób, tj. o 33,5%). W skali kraju na koniec 2016 r. liczba bezrobotnych była niższa o 14,6% niż rok wcześniej, a o 31,7% w stosunku do 2010 r. W odniesieniu do roku poprzedniego we wszystkich województwach nastąpił spadek liczby bezrobotnych, w granicach od 19,3% w małopolskim do 8,1% w kujawsko-pomorskim.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2016 r., poz. 645 z późniejszymi zmianami).

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	1563,3	1335,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2368,8	2169,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2630,6	2398,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	83	31	21
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	9,7*	8,3
OPOLSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	48,8	36,2	32,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	91,7	66,5	60,3
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	90,0	72,6	64,1
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	46	22	14
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	13,6	10,1*	9,0
M. OPOLE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	4,5	3,7	3,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	8,5	6,7	6,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	8,2	7,2	6,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	7	6	3
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	6,4	5,3	4,9

a W ciągu roku.

W województwie opolskim w końcu 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach, przy czym największy w powiecie nyskim (o 16,7%), a najmniejszy w namysłowskim (o 4,6%).

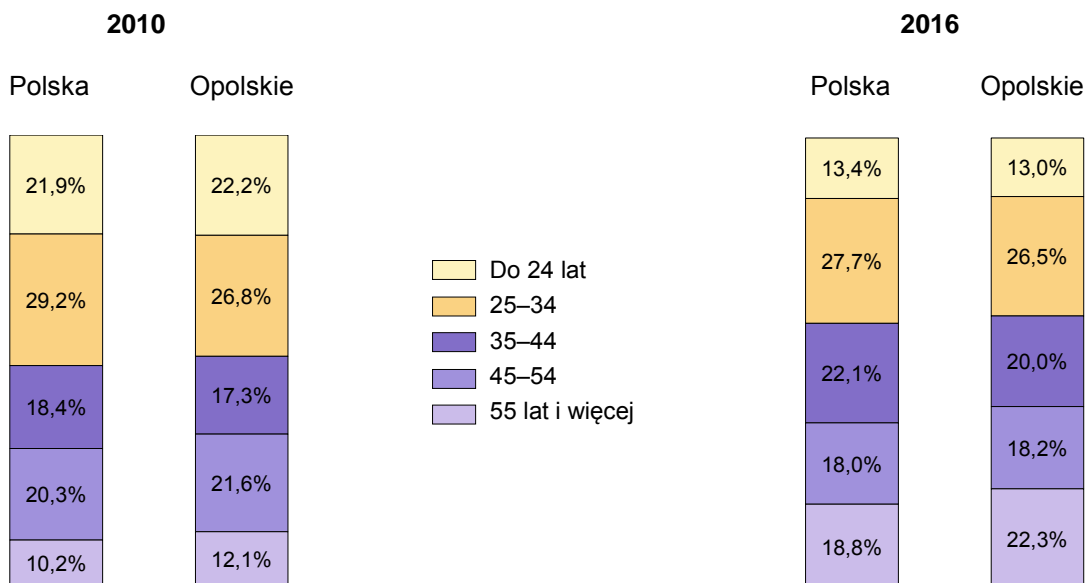
Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W omawianym okresie 87,6% ogólnej liczby bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2015 r. – 86,8%), osoby wcześniej pracujące stanowiły 89,1% (w poprzednim roku – 88,3%), a 46,4% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 46,6%).

W końcu grudnia 2016 r. w województwie opolskim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety. Stanowiły one 55,6% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy, ale ich liczba była o 8,8% niższa niż rok wcześniej. Populacja bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się (o 12,4%) i ich odsetek spadł w ciągu roku o 1,0 p. proc., do poziomu 44,4%.

W końcu grudnia 2016 r. najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych były osoby w wieku 25–34 lata (8,6 tys.) i ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,4 p. proc. do 26,5%).

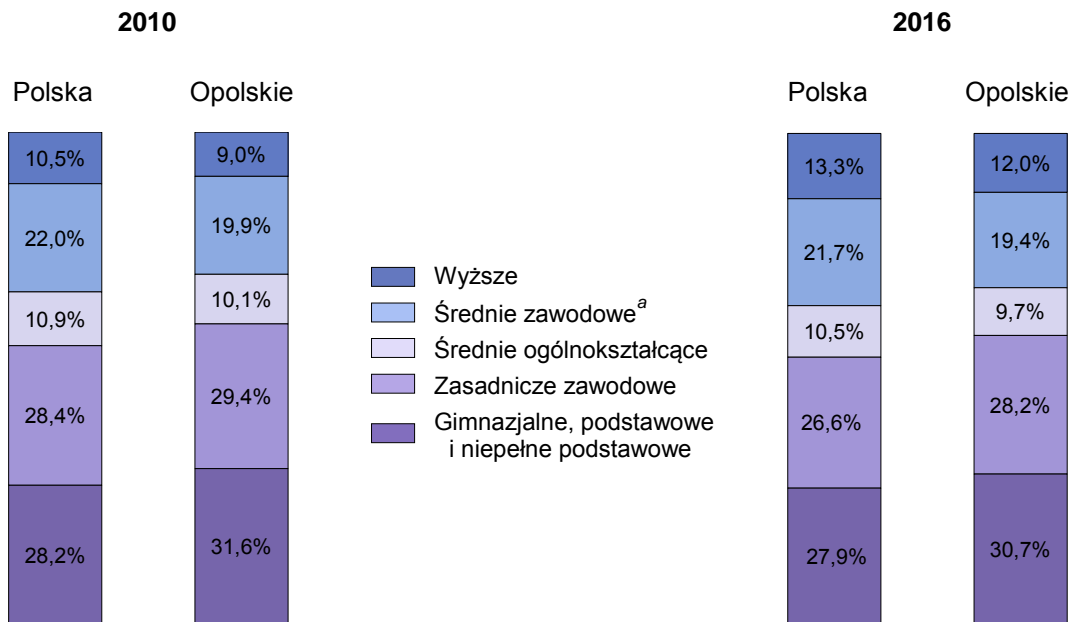
Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio: 30,7% i 28,2% ogólnej liczby bezrobotnych). W porównaniu z 2015 r. udział osób z najniższym poziomem wykształcenia zwiększył się o 0,1 p. proc., a odsetek osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym zmniejszył się o 0,7 p. proc. W skali roku najbardziej zmniejszyła się liczba zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym, tj. o 12,5%.

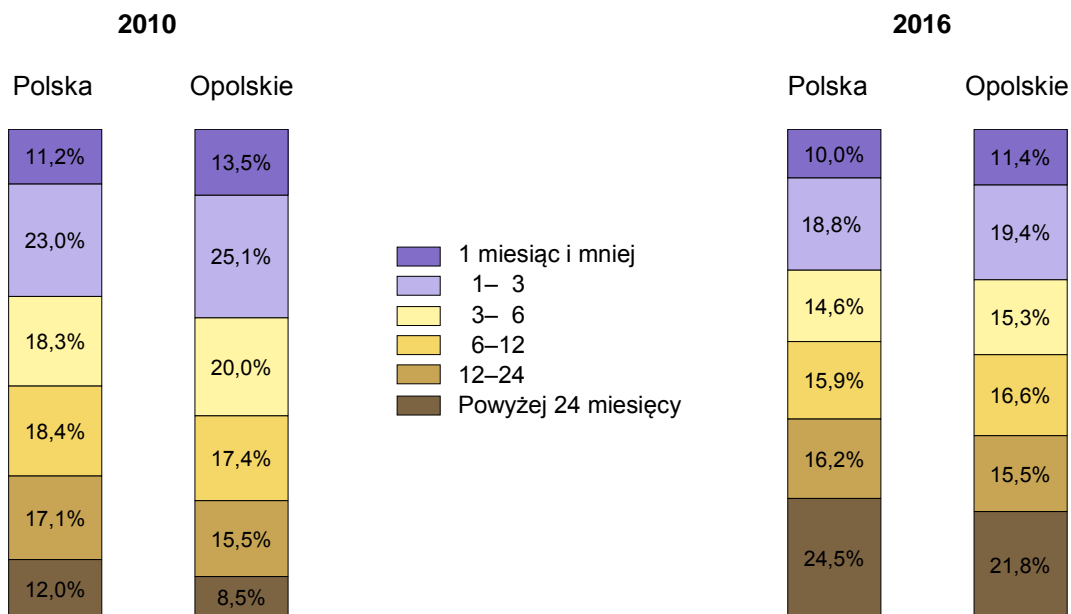
Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy, największy spadek (o 26,1%) w ujęciu rocznym, odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy 1 miesiąc i mniej (ich udział zmalał do 11,4%, tj. o 2,4 p. proc.). Spadek udziału wystąpił również wśród osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy do 19,4%, tj. o 1,7 p. proc. oraz wśród osób pozostających bez pracy od 3 do 6 miesięcy do 15,3%, tj. o 0,3 p. proc.

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy, przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1-3 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 1 miesiąc i 1 dzień do 3 miesięcy.

Największe trudności ze znalezieniem zatrudnienia miały osoby ze stażem pracy (1–5 lat, do 1 roku oraz 10–20 lat), które łącznie stanowiły ponad połowę ogólnej liczby bezrobotnych (odpowiednio: 23,8%, 17,5% i 16,0%). W porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej pogorszyła się sytuacja osób ze stażem pracy do 1 roku, których odsetek wzrósł do poziomu 17,5%, tj. o 1,3 p. proc.

W województwie opolskim w końcu grudnia 2016 r. bezrobotni będący **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** stanowili 86,5% ogólnej liczby bezrobotnych. W porównaniu z ub. rokiem zwiększył się udział osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (o 2,3 p. proc. do 3,3%), posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 1,8 p. proc. do 18,2%) oraz osób długotrwale bezrobotnych (o 0,8 p. proc. do 54,0%). Zwiększył się również udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,7 p. proc. do 32,3%), niepełnosprawnych (o 0,2 p. proc. do 6,9%) oraz posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (o 0,1 p. proc. do 0,4%). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych do 30 roku życia (o 1,3 p. proc. do 26,5%). W większości kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy odnotowano spadek w skali roku. Największy wystąpił wśród osób do 30 roku życia, tj. o 14,6%.

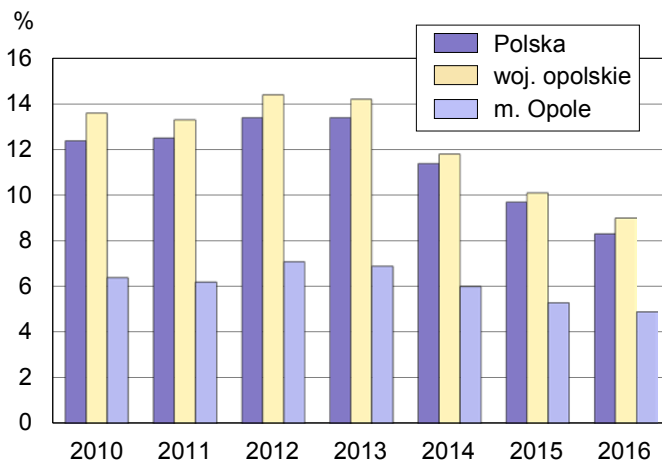
Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie opolskim**

Wyszczególnienie A – analogiczny okres roku poprzedniego = 100	2015				2016			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): w tysiącach osób	42,9	37,2	34,3	36,2	36,9	32,8	31,5	32,4
A	82,3	82,2	80,2	85,5	86,1	88,1	91,9	89,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): w tysiącach osób	17,5	14,0	16,4	18,5	16,7	13,7	15,0	14,9
A	97,2	98,5	88,2	97,7	95,1	98,1	91,5	80,5
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): w tysiącach osób	17,0	19,7	19,4	16,6	15,9	17,8	16,3	14,0
A	96,9	93,4	91,5	85,8	93,8	90,8	84,3	84,4
Płynność bezrobocia (napływ- odpływ) w tysiącach osób	0,5	-5,7	-3,0	1,9	0,7	-4,1	-1,3	0,9
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	11,9	10,5	9,7	10,1*	10,2	9,2	8,8	9,0

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

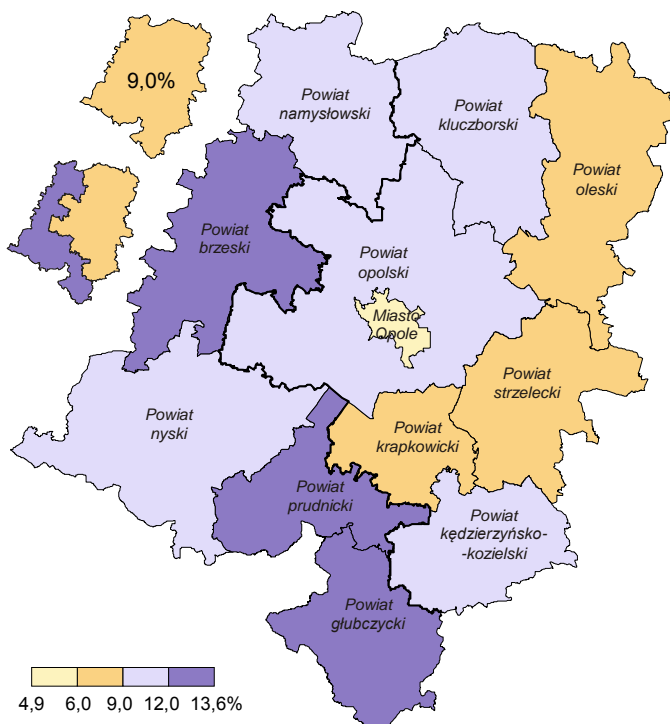
Stopa bezrobocia rejestrowanego zarówno w skali kraju, jak i województwa w kolejnych miesiącach 2016 r. była niższa niż rok wcześniej. Stopa bezrobocia w kraju w końcu grudnia 2016 r. wyniosła 8,3% i zmalała o 1,4 p. proc. w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem.

Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

Spadek stopy bezrobocia w skali roku wystąpił we wszystkich powiatach województwa opolskiego. Największy odnotowano w powiecie nyskim (o 2,3 p. proc.), a następnie w powiatach: prudnickim (o 1,6 p. proc.) i kędzierzyńsko-kozielskim (o 1,5 p. proc.). Najmniejszy spadek stopy bezrobocia wystąpił w m. Opolu (o 0,4 p. proc.) i powiecie namysłowskim (o 0,7 p. proc.). Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością stopy bezrobocia w powiatach wyniosła 8,7 p. proc., ale w skali roku zmniejszyła się o 1,2 p. proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: prudnickim (13,6%), głubczyckim (13,2%) oraz brzeskim (12,5%), natomiast najniższą – w m. Opolu (4,9%), następnie w powiatach: oleskim i strzeleckim (po 6,6%) oraz krapkowickim (6,8%).

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
w województwie opolskim
według podregionów i powiatów w 2016 r.
Stan w dniu 31 XII

W województwie opolskim w końcu 2016 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 9,0% i była o 1,1 p. proc. niższa niż przed rokiem. Pod względem wysokości stopy bezrobocia województwo opolskie uplasowało się na 8 miejscu w kraju. Najwyższą pozycję zajmowało województwo wielkopolskie ze stopą bezrobocia równą 5,0%. Spadek stopy bezrobocia odnotowano we wszystkich województwach, największy w zachodniopomorskim (o 2,1 p. proc.), a najmniejszy w kujawsko-pomorskim, mazowieckim, opolskim i wielkopolskim (po 1,1 p. proc.).

W 2016 r. w województwie opolskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 60,3 tys. osób i była mniejsza zarówno niż przed rokiem (o 6,1 tys., tj. o 9,2%), jak i w porównaniu z 2010 r. (o 31,4 tys., tj. o 34,2%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, ale ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zmniejszył się w stosunku do 2015 r. (o 0,4 p. proc.) i wynosił 83,7%. W skali roku zmniejszył się również udział osób dotychczas niepracujących (do 11,3%, tj. o 1,5 p. proc.), osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (do 4,0%, tj. o 0,7 p. proc.) oraz zamieszkałych na wsi (do 44,5%, tj. o 0,4 p. proc.). Wzrósł natomiast odsetek osób poprzednio pracujących (do 88,7%, tj. o 1,5 p. proc.) oraz absolwentów (do 9,7%, tj. o 0,2 p. proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie opolskim w ciągu 2016 r. skreślono 64,1 tys. osób, tj. mniej niż w 2015 r. (o 8,5 tys., tj. o 11,7%) jak i w 2010 r. (o 25,9 tys., tj. o 28,8%). Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 34,6 tys. osób (wobec 37,2 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 2,7 p. proc. do 53,9%. Zmniejszył się natomiast przede wszystkim udział osób, które nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy (do 16,8%, tj. o 2,7 p. proc.).

W województwie opolskim w 2016 r. podobnie jak w roku poprzednim bilans bezrobotnych kształtował się korzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 3,8 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 94,1% (w 2015 r. – 91,5%), podczas gdy w kraju wskaźnik ten wynosił 90,5% (przed rokiem – 90,0%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie opolskim w ciągu 2016 r. miały do dyspozycji 48,8 tys. ofert pracy, tj. o 12,8% więcej niż rok wcześniej. W końcu grudnia 2016 r. na 1 ofertę pracy przypadało 14 bezrobotnych (wobec 22 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był niższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w m. Opolu (3 osoby na 1 ofertę), a następnie w powiecie namysłowskim (7 osób).

BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)^a przeprowadzonego w IV kwartale 2016 r. w województwie opolskim wskazują na pozytywne zmiany na rynku pracy. W porównaniu z IV kwartałem 2015 r. odnotowano m.in.:

- spadek zarówno liczby osób bezrobotnych, jak i stopy bezrobocia,
- wzrost współczynnika aktywności zawodowej oraz wskaźnika zatrudnienia,
- zmniejszenie obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi.

W IV kwartale 2016 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie opolskim liczyła 423 tys. osób, a biernych zawodowo – 339 tys. Ludność aktywna zawodowo obejmowała pracujących (405 tys. osób) oraz bezrobotnych (17 tys.).

*Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych.*

Tabl. 8. **Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale**

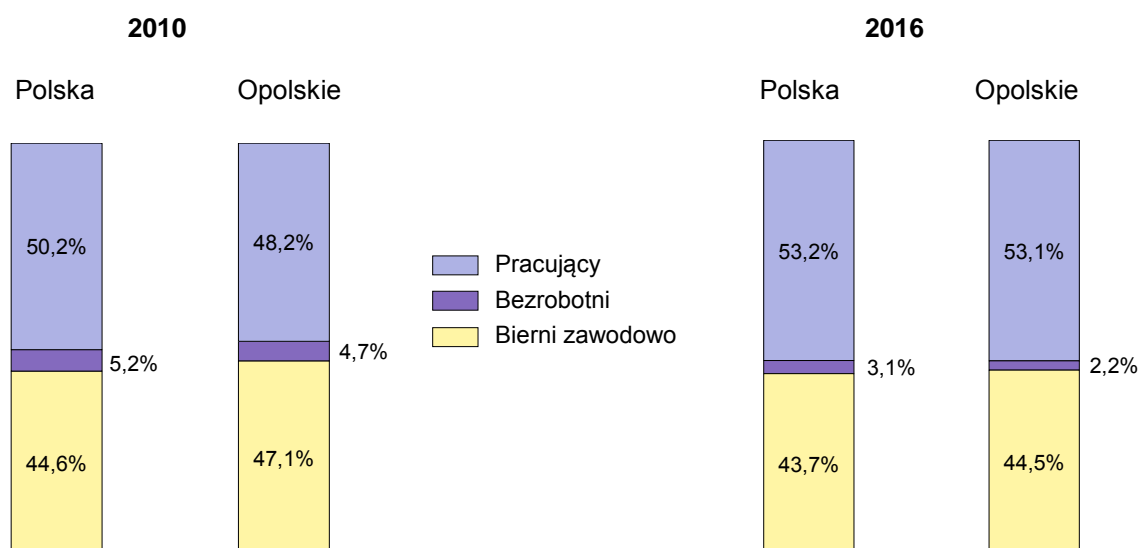
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17489	17286
pracujący	15557	16280	16328
bezrobotni	1597	1210	958

^a Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP'2011. Od I kwartału 2016 r. zastosowano kalibrację wyników na poziomie województwa, w miejsce stosowanej dotąd kalibracji na poziomie kraju, z uwzględnieniem stosowanych dotąd kryteriów demograficznych. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

Tabl. 8. **Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA (dok.)			
Bierni zawodowo w tys.	13826	13473	13410
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,5	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	52,6	53,2
Stopa bezrobocia w %	9,3	6,9	5,5
OPOLSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	393	436	423
pracujący	358	412	405
bezrobotni	35	24	17
Bierni zawodowo w tys.	350	365	339
Współczynnik aktywności zawodowej w %	52,9	54,4	55,5
Wskaźnik zatrudnienia w %	48,2	51,4	53,1
Stopa bezrobocia w %	8,9	5,5	4,0

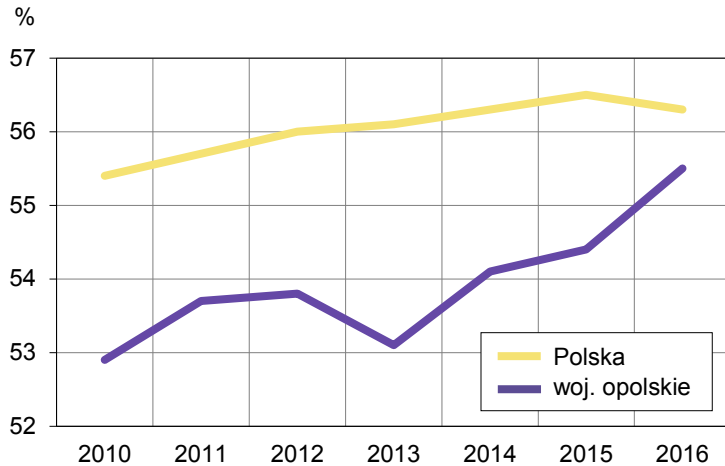
W strukturze ludności według statusu na rynku pracy zaszły zmiany zarówno w porównaniu z IV kwartałem roku poprzedniego, jak i 2010 r. W odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. zwiększył się udział pracujących (o 1,7 p. proc.), natomiast zmalał udział bezrobotnych (o 0,8 p. proc.) w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej. W stosunku do IV kwartału 2010 r. również wystąpił wzrost odsetka pracujących (o 4,9 p. proc.), jak i spadek odsetka bezrobotnych (o 2,5 p. proc.).

Wyk. 22. **Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale**

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2016 r. zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 3,0%. Spadek odnotowano jedynie wśród kobiet (o 7,1%), natomiast wśród mężczyzn wystąpił wzrost (o 0,4%). W odniesieniu do sytuacji w IV kwartale 2010 r. liczba aktywnych zawodowo zwiększyła się o 7,6%. Wzrost zaobserwowano zarówno wśród mężczyzn (o 9,0%), jak i kobiet (o 5,2%).

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 23. **Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale**

zawodowej i opisujący ją współczynnik zwiększył się o 1,1 p. proc., a w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. był wyższy o 2,6 p. proc. (w skali kraju odpowiednio: spadek o 0,2 p. proc. i wzrost o 0,9 p. proc.). W analizowanym okresie w województwie opolskim wyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (66,0% wobec 45,8%).

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

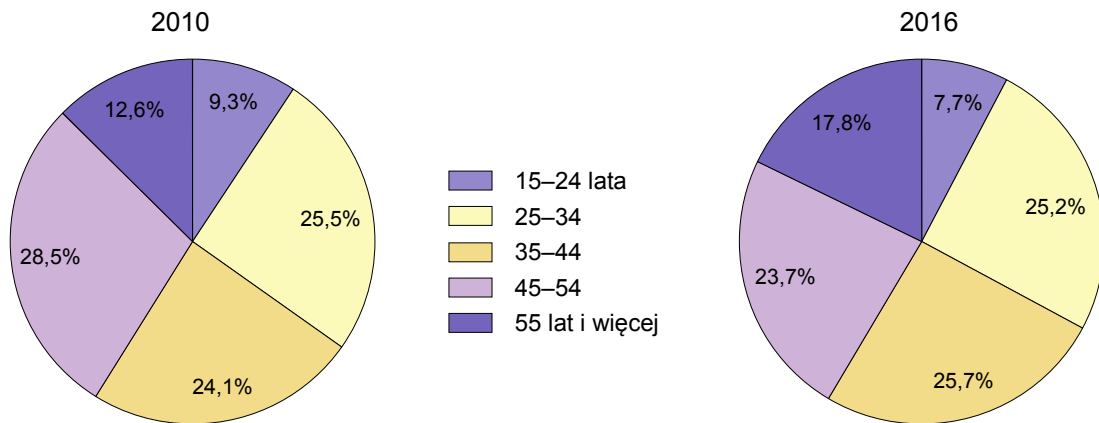
- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2016 r. liczyła 405 tys. i zmniejszyła się o 7 tys. osób (tj. o 1,7%) w stosunku do zanotowanej rok wcześniej. Obserwowany spadek dotyczył jedynie liczby pracujących kobiet (o 5,5%). W omawianym okresie liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 1,3%. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. omawiana grupa zwiększyła się o 47 tys. osób (tj. o 13,1%). Było to wynikiem wzrostu zarówno liczby pracujących mężczyzn (o 14,9%) jak i kobiet (o 10,9%). W analizowanym okresie 2016 r. w populacji pracujących mniejszy udział (42,7%) miały kobiety.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2016 r. najmniejszym udziałem w omawianej zbiorowości charakteryzowały się osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15–24 lata (7,7%) oraz 55 lat i więcej (17,8%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek były zbliżone i mieściły się w granicach 23,7%–25,7%.

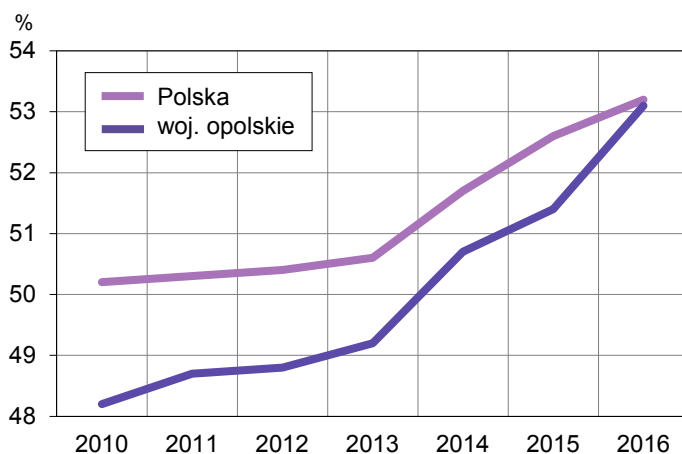
W omawianym okresie w województwie opolskim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 55,5% (jego wartość dla kraju wynosiła 56,3%). Pod względem wysokości współczynnika aktywności zawodowej województwo opolskie uplasowało się na 7 miejscu w kraju. Najwyższą wartość analizowanego współczynnika odnotowano w województwie mazowieckim (59,9%), a najniższą w zachodniopomorskim (52,8%). W województwie opolskim w ujęciu rocznym zaobserwowano wzrost aktywności

Wyk. 24. Struktura pracujących według wieku w województwie opolskim w IV kwartale

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 25. Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale

Wskaźnik zatrudnienia w województwie opolskim w analizowanym kwartale wynosił 53,1% i był o 0,1 p. proc. niższy od średniego w kraju. Z tym poziomem omawianego wskaźnika województwo opolskie uplasowało się na 7 miejscu w kraju. Najwyższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano w województwie mazowieckim (56,9%), a najniższy w warmińsko-mazurskim (49,2%). W odniesieniu do analogicznego kwartału 2015 r. wskaźnik zatrudnienia w województwie opolskim zwiększył się o 1,7 p. proc. (w skali kraju wzrósł o 0,6 p. proc.), a obserwowany w tym czasie wzrost dotyczył zarówno mężczyzn (o 2,5 p. proc.)

jak i kobiet (o 0,6 p. proc.). W województwie nadal wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn kształtował się na wyraźnie wyższym poziomie niż dla kobiet (63,6% wobec 43,6%).

W IV kwartale 2016 r. liczba bezrobotnych w województwie opolskim wynosiła 17 tys. osób i zmniejszyła się w stosunku do IV kwartału ub. roku o 7 tys. (o 29,2%). W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 18 tys. (o 51,4%).

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

W omawianym kwartale wśród ogólnej liczby osób bezrobotnych w województwie, 64,7% stanowili mieszkańcy miast; w populacji bezrobotnych większy udział, tj. 52,9% miały kobiety.

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie opolskim w IV kwartale 2016 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 15–24 lata (29,4% ogólnej liczby bezrobotnych).

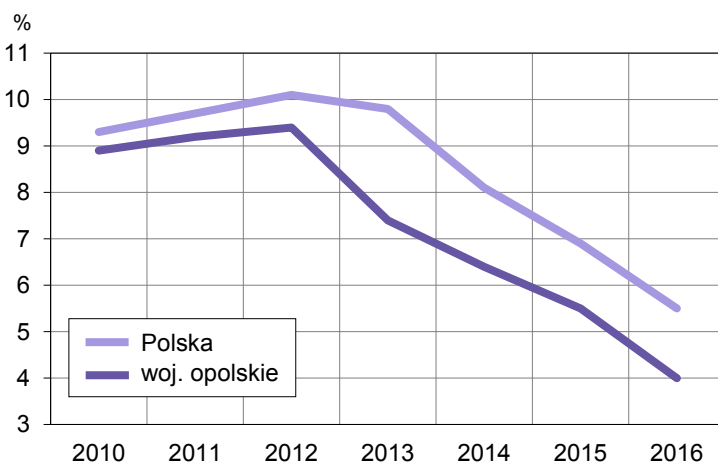
Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2016 r. w województwie opolskim wynosił 7,7 miesięcy (w kraju – 10,7 miesięcy). Na przestrzeni roku okres ten zmniejszył się o 2,2 miesiące (w kraju – o 1,1 miesiąca). W analizowanym kwartale w województwie opolskim najliczniejsza była grupa osób poszukujących pracy do 3 miesięcy włącznie (7 tys.) i stanowiła 41,2% ogólnej liczby bezrobotnych (o 4,6 p. proc. mniej niż rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2016 r. odsetek osób poszukujących pracy do 3 miesięcy włącznie w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 37,6% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zwiększył się o 3,3 p. proc.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2016 r. w województwie opolskim ukształtowała się na poziomie 4,0% i była o 1,5 p. proc. niższa od wskaź-

nika ogólnokrajowego. Pod względem wysokości stopy bezrobocia województwo opolskie uplasowało się na 1 miejscu w kraju. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie podkarpackim (9,0%). Na przestrzeni roku stopa bezrobocia w województwie opolskim zmalała o 1,5 p. proc. (w kraju – o 1,4 p. proc.), a w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. zmniejszyła się o 4,9 p. proc. (w kraju – o 3,8 p. proc.). W IV kwartale 2016 r. w województwie stopa bezrobocia w przypadku mężczyzn wynosiła 3,3%, a wśród kobiet – 4,9%.

Wyk. 26. **Stopa bezrobocia w IV kwartale**

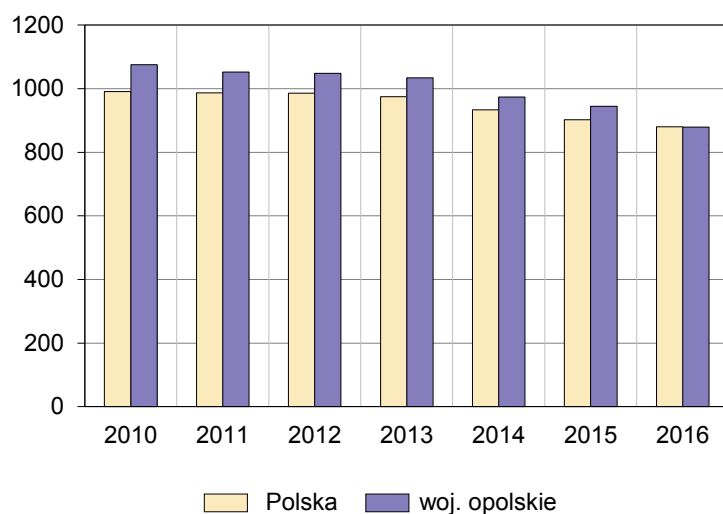
W IV kwartale 2016 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 339 tys. osób i stanowiła 44,5% ogólnej liczby mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,7%. Na przestrzeni roku liczba biernych zawodowo w województwie opolskim zmalała o 7,1%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była

mniejsza o 3,1%. W kraju w analogicznym okresie liczebność omawianej grupy zmniejszyła się odpowiednio: o 0,5% i o 3,0%. Większość populacji osób biernych zawodowo w województwie opolskim tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2016 r. był znaczący i wynosił 63,4%.

W rezultacie zachodzących zmian w aktywności ekonomicznej ludności, zmniejszyło się obciążenie pracującymi osobami niepracującymi.

Wyk. 27. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale

W IV kwartale 2016 r. w województwie opolskim na 1000 pracujących przypadało 879 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 944 osoby, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 1075 osób. W IV kwartale 2016 r. w województwie opolskim na 1000 pracujących przypadało mniej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju. W analogicznym okresie 2015 r. i 2010 r. obciążenie to było większe niż w kraju.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie opolskim” – opracowanie sygnałowe dostępne co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

WYNAGRODZENIA

W 2016 r. w województwie opolskim na poziomie wyższym niż rok wcześniej ukształtowało się zarówno przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, jak i przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w sektorze przedsiębiorstw. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się również czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw.

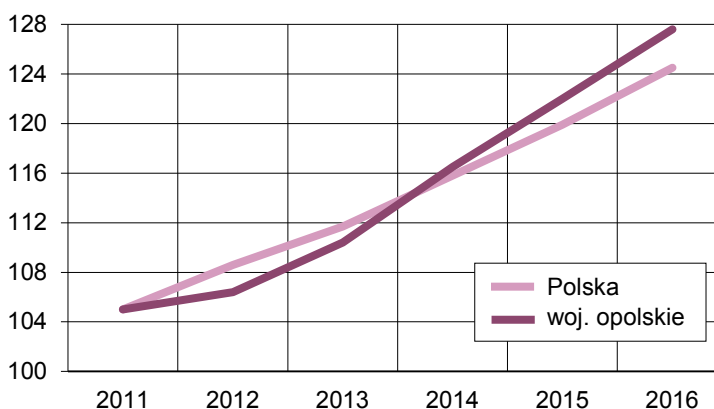
Tabl. 9. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
			w złotych	2010=100	2015=100
Polska	3434,62	4121,41	4277,03	124,5	103,8
Opolskie	3035,73	3699,85	3871,74	127,6	104,6
M. Opole	3266,59	3904,85	4115,37	126,1	105,4

W województwie opolskim w 2016 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3871,74 zł, tj. o 4,6% wyższy niż w roku poprzednim (wobec wzrostu o 4,7% w 2015 r.). We wszystkich województwach wystąpił wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w stosunku do ub. roku, a województwo opolskie uplasowało się na 6 miejscu w kraju (obok województwa podkarpackiego). Pierwszą lokatę zajmowało województwo lubuskie, natomiast najniższą śląskie ze wzrostem odpowiednio: o 6,1% i o 1,0%. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wynosiło 4277,03 zł i było o 3,8% wyższe niż w 2015 r. (przed rokiem wzrost o 3,5%).

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wyk. 28. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
Przeciętne miesięczne 2010 = 100

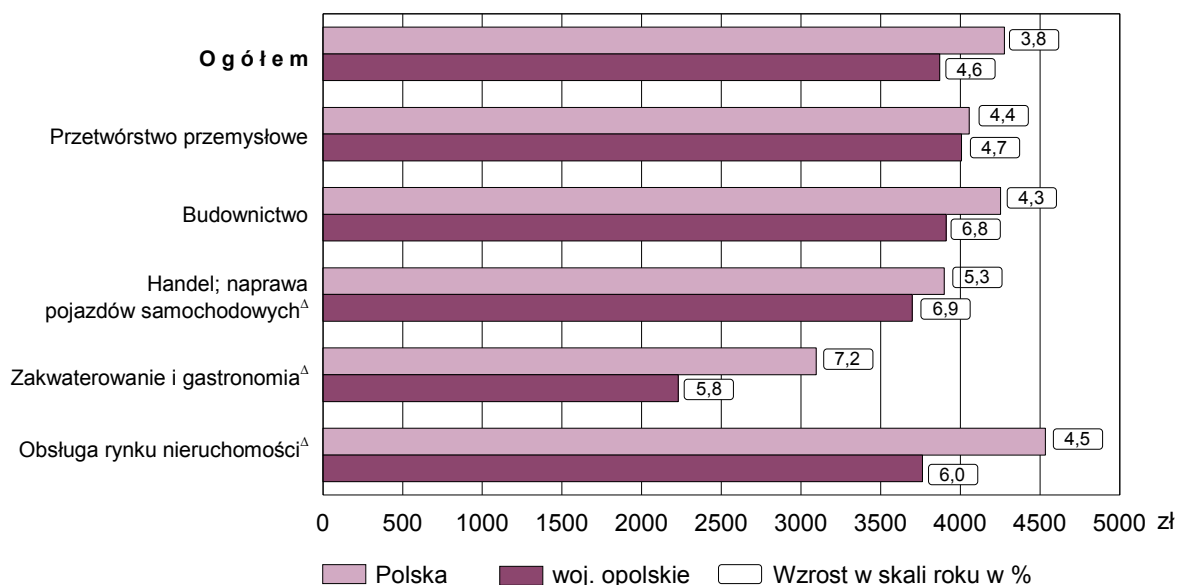

Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim**

Sektory	2015				2016				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	105,5	104,5	103,8	104,7	104,8	104,4	104,6	104,6	3871,74
w tym:									
Przemysł	105,4	105,0	104,9	105,9	105,8	104,7	104,6	104,5	4058,07
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	105,6	105,4	105,2	106,4	105,8	104,7	104,5	104,7	4006,72
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	102,0	100,3	100,5	101,7	105,6	105,2	105,0	103,1	4101,05
Budownictwo	103,0	102,2	101,3	103,4	105,5	106,1	107,0	106,8	3910,32
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	106,6	104,7	103,5	103,8	104,4	105,2	106,4	106,9	3698,57
Transport i gospodarka magazynowa	101,0	100,6	100,2	101,3	103,8	103,0	104,2	104,3	3259,36
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	101,2	100,0	101,4	102,2	105,6	107,4	105,8	105,8	2228,57
Informacja i komunikacja	103,8	99,9	97,6	98,8	101,2	103,8	102,9	102,2	4659,55
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	105,1	105,0	104,5	104,7	108,0	106,5	106,2	106,0	3761,36
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	124,1	115,7	97,9	99,5	94,9	95,3	95,8	96,4	3852,33
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	106,1	103,0	99,2	100,8	97,8	100,3	102,7	100,6	2903,55

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Wzrost wynagrodzenia w porównaniu z 2015 r. odnotowano m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 6,9%), budownictwie (o 6,8%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 6,2%). Spadek wynagrodzenia wystąpił w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 3,6%) oraz górnictwie i wydobywaniu (o 0,4%).

Wyk. 29. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach PKD w 2016 r.**

W województwie opolskim wynagrodzenia wyższe od przeciętnego w 2016 r. otrzymywano m.in. w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 45,5%), górnictwo i wydobywanie (o 29,6%) oraz informacja i komunikacja (o 20,3%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto poniżej średniej odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii, administrowaniu i działalności wspierającej oraz transporcie i gospodarce magazynowej (odpowiednio: o 42,4%, o 25,0% i o 15,8%).

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie opolskim przepracowali średnio w 2016 r. ogółem 167,1 mln godzin, tj. o 2,2% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 88,0 mln (52,7% ogólnej liczby przepracowanych godzin w sektorze przedsiębiorstw) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 24,4 mln (14,6%).

W 2016 r. w sektorze przedsiębiorstw średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 przeciętnie zatrudnionego wynosił 147 godzin (przed rokiem – 146 godzin).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto ukształtowało się na poziomie 26,27 zł, tj. o 3,9% wyższym niż w 2015 r. Wyższe od przeciętnego wynagrodzenia godzinowego brutto w województwie otrzymywano m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz górnictwie i wydobywaniu (odpowiednio: o 47,8% i o 32,4%). Niższe natomiast odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii oraz administrowaniu i działalności wspierającej (odpowiednio: o 42,4% i o 25,8%).

Dane prezentujące przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- *„Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,*
  - *„Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.*
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie opolskim w 2016 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Liczba świadczeniobiorców ZUS zwiększyła się, natomiast zmniejszyła się zbiorowość rolników indywidualnych. W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto wypłacanej przez ZUS, natomiast w przypadku analogicznego świadczenia wypłacanego rolnikom indywidualnym odnotowano spadek.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów w województwie opolskim w 2016 r. wynosiła 202,5 tys. osób i była wyższa od notowanej przed rokiem o 0,7 tys. osób, tj. o 0,4%, natomiast w porównaniu z 2010 r. obniżyła się o 13,1 tys. osób, tj. o 6,1%. W 2016 r. odsetek świadczeniobiorców ZUS i KRUS z terenu województwa opolskiego w ogólnej ich zbiorowości w kraju wynosił odpowiednio: 2,4% i 2,1%. Pod względem liczby wypłat zarówno z ZUS jak i z KRUS województwo opolskie znalazło się, podobnie jak rok wcześniej, na 15 pozycji w kraju.

Tabl. 11. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych		2010=100	2015=100	
POLSKA					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	8866,0	8476,9	8507,2	96,0	100,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a	7491,4	7273,8	7312,8	97,6	100,5
rolników indywidualnych	1374,7	1203,2	1194,4	86,9	99,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1588,95	1980,96	2018,48	127,0	101,9
w tym emerytura	1698,35	2096,55	2131,70	125,5	101,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1179,63	1182,83	123,9	100,3
w tym emerytura	996,18	1209,81	1210,30	121,5	100,0
OPOLSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	215,6	201,8	202,5	93,9	100,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	184,9	176,2	177,2	95,9	100,6
rolników indywidualnych	30,7	25,5	25,3	82,2	98,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1560,14	1948,36	1985,35	127,3	101,9
w tym emerytura	1637,13	2035,67	2070,22	126,5	101,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1017,25	1245,08	1241,38	122,0	99,7
w tym emerytura	1043,32	1267,07	1260,96	120,9	99,5

a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

W 2016 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 177,2 tys. osób, tj. więcej niż przed rokiem (o 0,6%), a mniej niż w 2010 r. (o 4,1%). Liczba emerytów zwiększyła się o 1,5% w stosunku do 2015 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się natomiast przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 5,2%), jak również liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,5%). W 2016 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców

ZUS w województwie opolskim stanowili emeryci (73,2% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (8,2%).

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie opolskim

Wyszczególnienie A – analogiczny okres roku poprzedniego = 100	2015				2016			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	201,5	201,6	201,7	201,8	202,3	202,4	202,4	202,5
A	99,3	100,0	99,9	100,0	100,4	100,4	100,4	100,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	176,0	176,1	176,2	176,2	176,8	177,0	177,1	177,2
A	99,7	100,4	100,1	100,1	100,4	100,5	100,5	100,6
rolników indywidualnych	25,4	25,4	25,5	25,5	25,5	25,4	25,3	25,3
A	96,9	97,4	98,3	98,9	100,4	100,0	99,2	98,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1916,99	1933,18	1941,52	1948,36	1974,92	1978,34	1982,01	1985,35
A	103,0	102,4	103,1	103,2	103,0	102,3	102,1	101,9
rolników indywidualnych	1228,61	1246,22	1245,91	1245,08	1242,12	1242,07	1241,97	1241,38
A	102,2	103,2	103,0	102,9	101,1	99,7	99,7	99,7

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

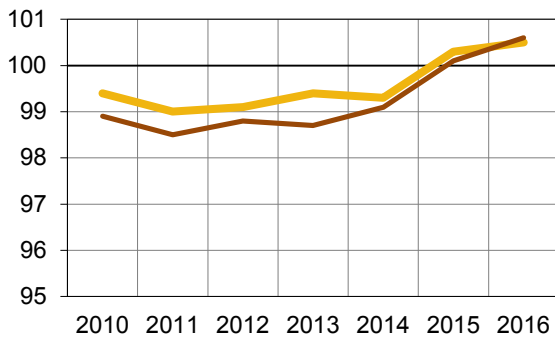
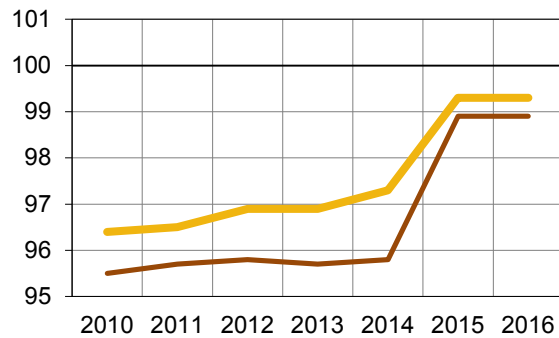
Liczba osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zmniejszyła się w porównaniu z 2015 r.

Emerytury i renty rolnicze w 2016 r. pobierało 25,3 tys. osób (o 1,1% mniej niż przed rokiem, a o 17,8% mniej w stosunku do 2010 r.). W ciągu ostatniego roku największy spadek (o 1,3%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury, a następnie wśród osób pobierających

renty z tytułu niezdolności do pracy (o 0,8%). Liczba osób pobierających renty rodzinne z KRUS zwiększyła się o 1,4%. Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, przeważali emeryci, przy czym ich odsetek wynosił 85,5%. Najniższy udział odnotowano natomiast wśród osób pobierających renty rodzinne, które stanowiły 3,2% ogólnej liczby świadczeniobiorców KRUS w województwie opolskim.

Wyk. 30. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**

Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS**Rolników indywidualnych**

— Polska

— woj. opolskie

W województwie opolskim w 2016 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wynosiła 1985,35 zł i była wyższa zarówno w porównaniu z 2015 r. – o 36,99 zł (o 1,9%), jak i w relacji do 2010 r. – o 425,21 zł (o 27,3%). W kraju przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wynosiła

2018,48 zł i była wyższa w porównaniu z poprzednim rokiem o 37,52 zł (o 1,9%), a w stosunku do 2010 r. – o 429,53 zł (o 27,0%). Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w województwie opolskim wypłacana przez ZUS była niższa w relacji do analogicznego świadczenia w kraju o 33,13 zł, tj. o 1,6%. Świadczenia wypłacane przez ZUS w województwie opolskim w 2016 r. były wyższe w porównaniu z 2015 r. Przeciętna miesięczna emerytura wynosiła 2070,22 zł i była o 1,7% wyższa niż w 2015 r. Renta z tytułu niezdolności do pracy ukształtowała się na poziomie 1648,32 zł, tj. o 3,5% wyższym niż przed rokiem. Renta rodzinna wynosiła 1800,32 zł i w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 1,3%.

W 2016 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w województwie opolskim wypłacana przez KRUS wynosiła 1241,38 zł i była niższa o 3,70 zł (o 0,3%) w porównaniu z 2015 r., a wyższa w odniesieniu do 2010 r. – o 224,13 zł (o 22,0%). W kraju przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników

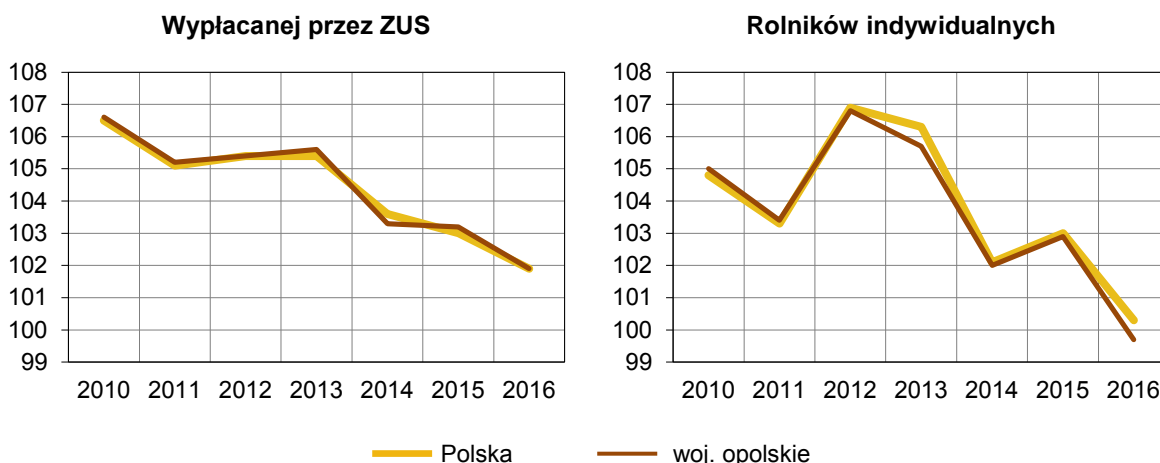
indywidualnych wynosiła 1182,83 zł i była wyższa zarówno w porównaniu z 2015 r. jak i 2010 r., tj. odpowiednio: o 3,20 zł (o 0,3%) i o 228,15 zł (o 23,9%). Świadczenie emerytalno-rentowe w województwie opolskim wypłacane przez KRUS było wyższe w porównaniu ze świadczeniem emerytalno-rentowym w kraju o 58,55 zł, tj. o 4,9%. Przeciętna miesięczna emerytura brutto w województwie opolskim wypłacana z KRUS wynosiła 1260,96 zł i była niższa o 0,5% w porównaniu z 2015 r. Przeciętna miesięczna renta brutto z tytułu niezdolności do pracy osiągnęła poziom 1074,20 zł i zwiększyła się o 1,4% w relacji do 2015 r. Przeciętna miesięczna renta rodzinna brutto wynosiła 1305,85 zł i w odniesieniu do poprzedniego roku zmniejszyła się o 0,2%.

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Wyk. 31. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

W 2016 r. wysokość świadczeń wypłacanych przez ZUS w województwie opolskim kształtowała się poniżej średniej krajowej, z wyjątkiem renty z tytułu niezdolności do pracy, natomiast świadczenia realizowane przez KRUS były wyższe niż średnia krajowa. Analogicznie jak przed rokiem, pod względem zarówno przeciętnej emerytury i renty z ZUS jak i świadczeń pobieranych przez rolników indywidualnych, województwo plasowało się na 5 miejscu w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez ZUS wyższy poziom niż średnia krajowa zanotowano w kategorii renty z tytułu niezdolności do pracy (o 2,0%). Emerytury były niższe od średniej krajowej o 2,9%, a renty rodzinne – o 3,0%. Wypłaty realizowane przez KRUS wyższe od średniej krajowej odnotowano w kategorii emerytury – o 4,2%, renty z tytułu niezdolności do pracy – o 3,0% oraz renty rodzinne – o 1,4%.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie opolskim znajdują się w publikacji udostępnionej co kwartał na stronie internetowej Urzędu pt. „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego”, jak również w Banku Danych Lokalnych.

CENY

W województwie opolskim w 2016 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych obniżyły się w odniesieniu do roku poprzedniego. W poszczególnych grupach towarów i usług odnotowano zróżnicowaną dynamikę cen. Spadek cen wystąpił m.in. w zakresie odzieży i obuwia, transportu oraz rekreacji i kultury. Wzrost cen odnotowano m.in. w grupach towarów i usług: żywność i napoje bezalkoholowe oraz napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.

Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim w 2016 r. obniżyły się w porównaniu z rokiem poprzednim, podobnie jak średnio w kraju, tj. o 0,6%. Spadek cen odnotowano we wszystkich województwach, największy wystąpił w podlaskim (o 1,0%), najmniejszy natomiast w lubuskim (o 0,2%). W województwie opolskim główny wpływ na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2016 r. miały obniżki cen w grupach towarów i usług takich jak: odzież i obuwie (o 5,5%), transport (o 4,6%) rekreacja i kultura (o 2,5%) oraz

mieszkanie (o 1,0%). Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano m.in. dla żywności i napojów bezalkoholowych oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (po 1,0%), a także w zakresie towarów i usług związanych ze zdrowiem oraz edukacją (po 0,2%). Podobny trend w cenach poszczególnych grup towarów i usług konsumpcyjnych wystąpił w kraju (z wyjątkiem towarów i usług związanych ze zdrowiem, gdzie odnotowano spadek o 0,8%).

Tabl. 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

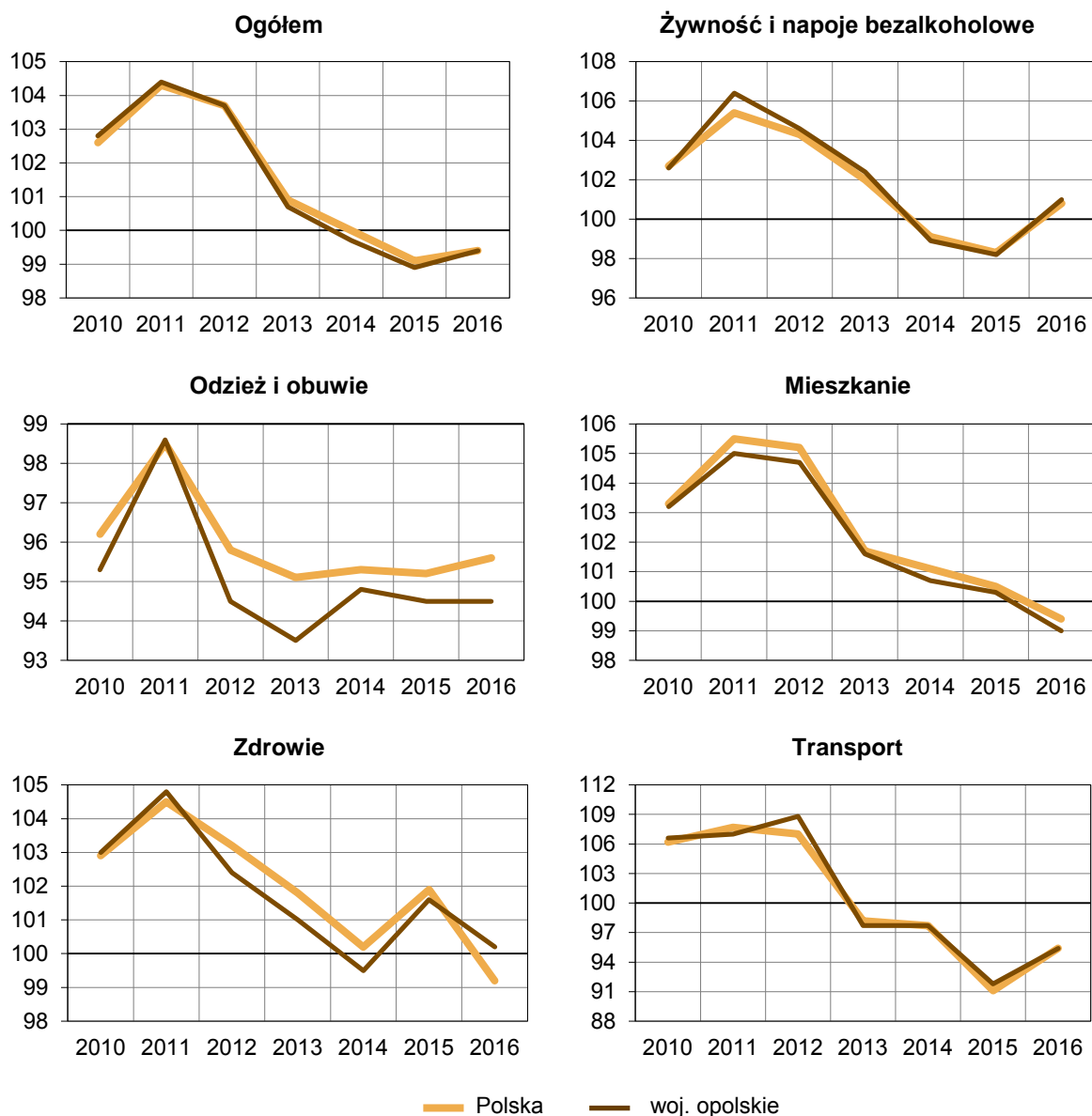
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	99,1	99,4
w tym:			
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	98,3	100,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	101,2	100,7
Odzież i obuwie	96,2	95,2	95,6
Mieszkanie	103,3	100,5	99,4
Zdrowie	102,9	101,9	99,2
Transport	106,2	91,1	95,4
Rekreacja i kultura	99,7	100,7	98,1
Edukacja	102,7	101,1	100,8

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
OPOLSKIE			
Ogółem	102,8	98,9	99,4
w tym:			
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	98,2	101,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,9	101,2	101,0
Odzież i obuwie	95,3	94,5	94,5
Mieszkanie	103,2	100,3	99,0
Zdrowie	103,0	101,6	100,2
Transport	106,6	91,8	95,4
Rekreacja i kultura	101,0	101,2	97,5
Edukacja	102,2	100,8	100,2

Wyk. 32. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

Analiza cen w ujęciu kwartalnym w 2016 r. wykazała spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w I, II i III kwartale, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (odpowiednio: o 1,0%, o 0,9% i o 0,8%) oraz wzrost cen w IV kwartale (o 0,4%). Ceny w grupach towarów i usług: odzież i obuwie oraz rekreacja i kultura wykazały spadek we wszystkich kwartałach 2016 r., natomiast wzrost cen w każdym kwartale zaobserwowano dla żywności i napojów bezalkoholowych oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Główny wpływ na spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w IV kwartale 2016 r. miały obniżki cen w zakresie odzieży i obuwia (o 5,8%) oraz rekreacji i kultury (o 2,4%).

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	98,2	98,9	99,2	99,4	99,0	99,1	99,2	100,4
w tym:								
Żywność i napoje bezalkoholowe	95,5	98,1	98,8	100,4	100,5	100,7	101,4	101,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,2	100,4	101,0	101,1	100,6	101,5	100,9	101,0
Odzież i obuwie	94,8	94,3	95,1	93,9	94,9	94,9	94,0	94,2
Mieszkanie	100,3	100,6	100,4	99,9	98,8	98,5	98,9	100,0
Zdrowie	100,6	100,6	102,3	103,0	100,8	101,4	99,5	99,0
Transport	90,2	92,0	92,8	92,2	91,8	93,3	94,0	102,9
Rekreacja i kultura	101,7	101,3	101,9	100,1	99,6	96,8	96,3	97,6
Edukacja	100,9	100,8	100,7	100,6	100,3	100,4	100,3	100,0

W grudniu 2016 r. ceny większości artykułów żywnościowych były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. W grupie artykułów „pieczywo i produkty zbożowe” konsumenci płacili więcej za ryż (o 7,8%), natomiast mniej za chleb pszenno-żytni, kaszę jęczmienną i mąkę pszenną (odpowiednio: o 5,5%, o 3,6%, i o 1,3%). Cena bułki pszennej pozostała na poziomie sprzed roku.

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. – trzy razy w miesiącu).

W porównaniu z grudniem 2015 r. odnotowano wzrost cen mięsa wieprzowego z kością – schab środkowy, mięsa wołowego bez kości – z udźca, oraz mięsa wołowego z kością – rostbef (odpowiednio: o 11,6%, o 6,8% i o 3,8%). Cena kurcząt patroszonych spadła o 15,2%. Wśród zanotowanych cen wędlin więcej płacono za kielbasę suszoną i kielbasę wędzoną (odpowiednio: o 6,2% i o 5,3%), a mniej za szynkę wieprzową gotowaną (o 5,7%). W skali roku wzrosła cena filetów mrożonych z morszczuka (o 4,3%), natomiast spadła cena karpia świeżego (o 12,7%).

W grupie towarów „mleko, sery i jaja” najbardziej wzrosła cena sera dojrzewającego (o 17,8%), następnie mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 2–2,5%, (o 7,4%), sera twarogowego półtłustego (o 3,6%) oraz mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 3–3,5% sterylizowanego

(o 1,1%). Konsumenty płacili mniej za śmietanę o zawartości tłuszczu 18% (o 1,2%), natomiast cena jaj kurzych świeżych pozostała na niezmiennym poziomie.

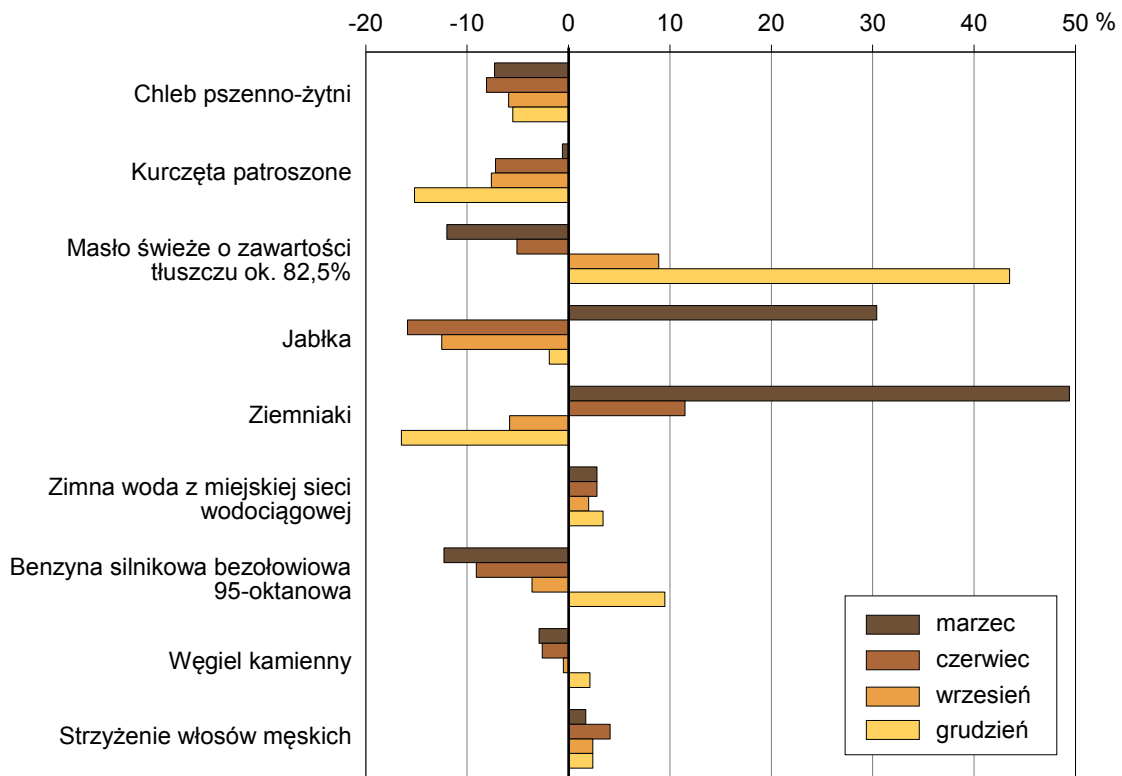
W grupie „oleje i pozostałe tłuszcze” odnotowano wzrost cen masła świeżego o zawartości tłuszczu ok. 82,5%, margaryny oraz oleju rzepakowego produkcji krajowej (odpowiednio: o 43,5%, o 14,6% i o 6,4%).

W grudniu 2016 r. wśród notowanych cen owoców i warzyw wzrosła cena pomarańczy (o 6,3%). Mniej natomiast płacono za marchew (o 27,7%), cebulę i ziemniaki (po 16,5%), jabłka (o 1,9%) oraz cytryny (o 0,4%).

Wśród pozostałych artykułów żywnościowych największy wzrost ceny w odniesieniu do grudnia 2015 r. odnotowano dla cukru białego kryształ (o 31,5%). Wzrosła również cena soku jabłkowego oraz kawy naturalnej mielonej (odpowiednio: o 2,0% i o 1,1%). Odnotowano natomiast spadek ceny herbaty czarnej, liściastej oraz czekolady mlecznej (odpowiednio: o 9,4% i o 7,9%).

Wyk. 33. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim w 2016 r.**

Analogiczny okres roku poprzedniego = 100

W zakresie towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania w porównaniu z grudniem 2015 r. wzrosła opłata za wywóz śmieci niesegregowanych w budynkach wielorodzinnych, ciepłą wodę, zaopatrzenie w zimną wodę z miejskiej sieci wodociągowej oraz opłata za centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych (odpowiednio: o 5,3%, o 3,9%, po 3,4%). Odnotowano również wyższą niż przed rokiem cenę węgla kamiennego (o 2,1%).

W analizowanym okresie w grupie towarów i usług związanych z transportem wzrosła cena benzyny silnikowej bezołowiowej, 95-oktanowej oraz oleju napędowego (odpowiednio: o 9,5% i o 8,4%). Droższy był również przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna (o 3,5%), natomiast nie zmieniła się cena biletu normalnego na przejazd jednorazowy autobusem miejskim.

W grupie artykułów „odzież i obuwie” w porównaniu z grudniem 2015 r. wyższa była cena spodni (6–11 lat) z tkaniny typu jeans (o 9,6%). Odnotowano natomiast spadek m.in. ceny koszuli męskiej z elanobawełny, długi rękaw i podkoszulka męskiego bawełnianego, krótki rękaw (po 7,6%) oraz rajstop damskich gładkich, 15 den (o 5,9%). W skali roku cena półbutów skórzanych na podszewie nieskórzanej damskich wzrosła (o 1,6%), a męskich spadła (o 8,6%).

W ramach sprzętu RTV i AGD w grudniu 2016 r. droższe niż przed rokiem były: kuchnia mikrofalowa o pojemności 16–20 l, mikser elektryczny oraz odtwarzacz MP3 z radiem (odpowiednio: o 14,4%, o 11,3% i o 8,2%).

Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych			XII 2015 = = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,21	2,21	100,0
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	13,79	14,61	105,9
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,60	6,45	97,7
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,65	24,01	24,96	104,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5% sterylizowane – za 1 l	2,67	2,80	2,78	99,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,27	3,98	4,90	123,1
Cebula – za 1 kg	2,25	2,20	1,76	80,0
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	1,19	0,98	82,4
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	2,44	3,17	129,9
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,63	3,57	98,3
Garnitur męski 2-częściowy z tkaniny z udziałem wełny ^a – za 1 kpl.	467,17	662,30	658,97	99,5
Półbuty męskie skórzane na podszewie nieskórzanej – za 1 parę	164,09	197,64	199,02	100,7
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	21,68	21,79	100,5
Proszek do prania – za 300 g ^b	4,43	5,33	5,45	x
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	90,26	93,93	104,1
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,23	2,71	2,71	100,0
Bilet do kina	15,23	18,39	19,02	103,4
OPOLSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,21	2,53	2,39	94,5
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,74	12,63	14,09	111,6
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,66	6,65	5,64	84,8
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	24,45	26,45	24,94	94,3
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5% sterylizowane – za 1 l	2,78	2,61	2,64	101,1

a W 2010 r. – garnitur męski 2-częściowy z elanobawełny. b W 2010 r. – za 400 g., w 2015 r. – za 280 g.

Tabl. 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych			XII 2015 = = 100
OPOLSKIE (dok.)				
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	3,62	3,33	4,78	143,5
Cebula – za 1 kg	2,64	2,36	1,97	83,5
Ziemniaki – za 1 kg	1,55	1,21	1,01	83,5
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,68	2,38	3,13	131,5
Sok jabłkowy – za 1 l	3,01	2,96	3,02	102,0
Garnitur męski 2-częściowy z tkaniny z udziałem wełny ^a – za 1 kpl.	585,14	622,41	619,70	99,6
Półbuty męskie skórzane na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	153,28	185,00	169,14	91,4
Ciepła woda – za 1 m ³	17,26	21,84	22,70	103,9
Proszek do prania – za 300 g ^b	4,70	5,39	5,60	x
Wizyta u lekarza specjalisty	72,86	91,43	104,29	114,1
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,10	2,24	2,24	100,0
Bilet do kina	15,50	17,75	17,80	100,3

a W 2010 r. – garnitur męski 2-częściowy z elanowełny. b W 2010 r. – za 400 g., w 2015 r. – za 280 g.

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach, udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Przygotowanie pól pod zasiewy ozimin na jesieni 2015 r. rozpoczęto na początku września. Ciepła i słoneczna pogoda we wrześniu niekorzystnie wpływała na stan wilgotności gleby. Przesuszenie gleby, miejscami znaczne, utrudniało wykonywanie upraw przedsiewnych oraz siewów ozimin. Siewy zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku ozimego przeprowadzano jednak na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych, jednak na wielu plantacjach susza ograniczała rozwój roślin, wschody były przeciągnięte w czasie, nierównomierne, bądź rośliny powschodziły i uschły. Występujące w kolejnych dniach października chłodniejsze dni nieznacznie wpłynęły na spowolnienie procesów życiowych roślin. Notowane wówczas opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia przesuszonej wierzchniej warstwy gleby i miały korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna i wschody roślin. Oziminy wysiane w październiku stopniowo wschodziły, a te wysiane we wrześniu pod koniec października zaczęły się krzewić. Utrzymująca się w listopadzie wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza podtrzymywała vegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin. Z drugiej strony występujące w tym okresie niedobory wilgoci w glebie, spowodowały słabsze wyrośnięcie roślin przed zimą. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Przebieg pogody w grudniu nie stwarzał większych zagrożeń dla upraw ozimych. Utrzymująca się w ciągu miesiąca wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza podtrzymywała vegetację roślin. Rośliny weszły w stan zimowego spoczynku dobrze wyrośnięte i rozkrzewione. Temperatura gruntu na głębokości węzła krzewienia, mimo braku pokrywy śnieżnej lub niewielkiej jej wysokości utrzymywała się powyżej wartości krytycznych dla roślin. W styczniu panowały zróżnicowane warunki agrometeorologiczne. Utrzymująca się w trzeciej dekadzie wysoka temperatura przyczyniła się do zakłócenia zimowego spoczynku roślin powodując ich osłabienie oraz zmniejszenie zimotrwałości i mrozoodporności. Temperatura powietrza w lutym przyczyniła się do wzmożenia procesów fizjologicznych roślin, zakłócając ich zimowy spoczynek. W wyniku dobowych wahań temperatury powietrza powtarzały się procesy zamarzania i rozmarzania wierzchniej warstwy gleby, powodując osłabienie systemu korzeniowego roślin na niektórych plantacjach. Przebieg pogody w marcu był korzystny dla rolnictwa. Nastąpiło ruszenie vegetacji ozimin i trwałych użytków zielonych. Rozpoczęto wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych oraz posiano zboża jare. W kwietniu średnia dobową temperaturą powietrza kształtowała się na poziomie 9,4°C. Warunki pogodowe sprzyjały prowadzonym pracom polowym, natomiast występująca pod koniec miesiąca niska temperatura spowodowała zahamowanie wzrostu roślin – głównie siewek buraków i kukurydzy, których wschody były bardzo nierównomierne. Niedobór opadów deszczu w maju przyczynił się do zmniejszenia zapasów wody w glebie. Wzrost zbóż ozimych i jarych w okresie ich największego zapotrzebowania na wodę przebiegał w warunkach niedostatecznego uwilgotnienia gleby. Ciepłe dni sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin. Odnotowano dobry stan plantacji zbóż ozimych, natomiast plantacje zbóż jarych ze względu na ograniczone opady w kwietniu i maju były przerzedzone i niskie oraz zaczęły się kłosić. Notowane w drugiej i trzeciej dekadzie czerwca opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia przesuszonej wierzchniej warstwy gleby. W lipcu średnia dobową temperaturą kształtowała się na poziomie 20,2°C. Przystąpiono do koszenia rzepaku i rzepiku,

a następnie poszczególnych zbóż, zwłaszcza jęczmienia ozimego. Zmienna pogoda na niektórych terenach województwa spowodowała spowolnienie prowadzonych prac żniwnych. Jęczmień i rzepak ozimy został prawie w całości zebrany. W sierpniu średnia dobowa temperatura wynosiła 18,7°C. Żniwa przebiegały bez większych problemów jednak przelotne opady deszczu utrudniały wykonywanie prac żniwnych zwłaszcza w południowej części województwa. Zbiory zbóż poza pszenicą zostały zebrane ze 100,0% areалу. Zboża miały niską gęstość ziarna w stanie zsypanym. Plantacje buraków znajdowały się w fazie wzrostu korzenia. Ziemniaki odmian wczesnych w większości zostały wykopane. Ciepła i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki dla przeprowadzania zbioru upraw, niekorzystnie natomiast wpłynęła na stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby. Zakończono siewy rzepaku ozimego. Rozpoczęto siewy jęczmienia, żyta, mieszanek zbożowych, pszenżyta oraz pszenicy. We wrześniu zakończono wykopki ziemniaków, okopowych pastewnych oraz przystąpiono do zbioru buraków cukrowych. Notowane w październiku częste opady deszczu znacznie poprawiły stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby i miały korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna i wschody ozimin. Prace związane z siewem rzepaku i rzepiku oraz zbóż ozimych były na ukończeniu, oprócz pszenicy. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić. Przebieg pogody w listopadzie był korzystny dla rolnictwa. Średnia dobową temperatura wynosiła 4,1°C. Utrzymująca się w ciągu miesiąca dodatnia temperatura powietrza podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju ozimin. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych krzewiły się. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin.

Tabl. 16. **Wybrane dane dotyczące rolnictwa**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	35,1	36,7	.
rzepak i rzepik	23,6	28,5	.
ziemniaki ^a	219	210	.
buraki cukrowe	484	520	.
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu) ^b :			
bydło	38,6	41,0	41,3
trzoda chlewna	102,6	80,0	75,6
owce	1,8	1,6	1,7
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1031,5	1004,6	1175,8
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^c za 1 dt	59,84	66,83	62,02
ziarno żyta ^c za 1 dt	42,12	51,42	51,73
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt ..	50,86	51,15	52,27
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg ...	4,56	6,02	5,91
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	4,30	4,68
mleko krowie za 1 l	1,07	1,13	1,11
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	75,59	75,11
ziarno żyta za 1 dt	48,58	58,67	59,33
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	82,04	96,02

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. c Bez ziarna siewnego.

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
OPOLSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	48,7	51,1	.
rzepak i rzepik	24,4	31,4	.
ziemniaki ^a	259	233	.
buraki cukrowe	499	506	.
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu) ^b :			
bydło	23,9	23,4	23,7
trzoda chlewna	117,2	83,0	73,8
owce	0,6	0,4	0,5
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	889,8	872,0	747,1
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^c za 1 dt	60,50	65,19	59,90
ziarno żyta ^c za 1 dt	40,23	49,84	48,44
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt ..	52,23	57,58	48,53
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg ...	4,59	5,97	5,91
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,85	4,15	4,66
mleko krowie za 1 l	1,06	1,18	1,12
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	77,24	77,11	82,00
ziarno żyta za 1 dt	66,67	62,26	75,56
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	113,73	85,68	105,20

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. c Bez ziarna siewnego.

▪ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie opolskim w 2016 r. w odniesieniu do roku poprzedniego zwiększyło się pogłowie bydła oraz owiec, natomiast zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej i drobiu kurzego.

Według stanu w czerwcu 2016 r. pogłowie bydła w województwie opolskim liczyło 121,6 tys. szt., tj. 2,0% ogólnego pogłowia w kraju. Liczebność stada bydła zwiększyła się w stosunku do 2015 r. o 4,4%, a zmniejszyła się o 0,8% w odniesieniu do 2010 r. W kraju pogłowie bydła w porównaniu z 2015 r. zmniejszyło się o 0,4%, a w odniesieniu do 2010 r. wzrosło o 3,4%.

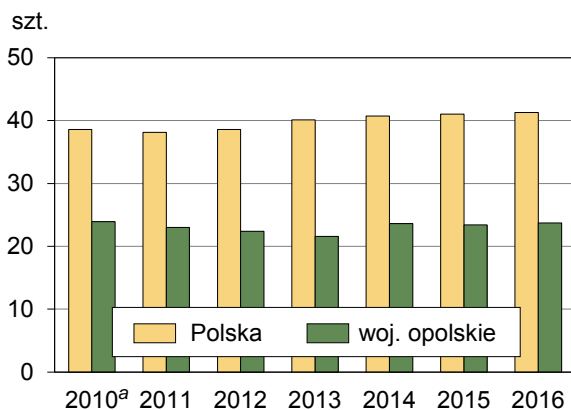
*Badania **pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego** prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.*

Udział krów w pogłowie bydła kształtował się w tym czasie na poziomie 35,0%, a w stadzie krów dominowały krowy mleczne, których udział wyniósł 93,4% (dla kraju udziały te wyniosły odpowiednio: 39,3% i 92,0%). Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2016 r. wynosiła 23,7 szt. (wobec 41,3 szt. średnio w kraju).

W czerwcu 2016 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 378,7 tys. szt., co stanowiło 3,5% w ogólnokrajowym pogłowie świń. W odniesieniu do stanu odnotowanego zarówno w 2015 r. jak i w 2010 r. wielkość stada spadła, tj. odpowiednio: o 8,2% (w kraju – o 6,7%) i o 37,0% (w kraju – o 28,7%). Udział loch w strukturze pogłowia trzody chlewnej wyniósł 8,6% (w kraju – 7,9%). W czerwcu 2016 r. na 100 ha użytków rolnych w województwie opolskim przypadało 73,8 szt. trzody chlewnej (w kraju – 75,6 szt.).

Wyk. 34. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

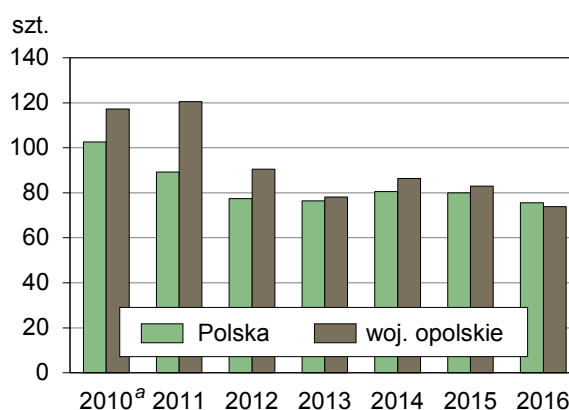
Stan w czerwcu

a Dane PSR'2010 – według stanu w dniu 30 VI.

Wyk. 35. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**

Stan w czerwcu

a Dane PSR'2010 – według stanu w dniu 30 VI. b W latach 2011–2013 – stan w końcu lipca.

W czerwcu 2016 r. stado owiec w województwie liczyło 2,5 tys. szt. i stanowiło 1,1% pogłowia krajowego. Liczebność stada w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się o 17,4%, a w odniesieniu do 2010 r. zmniejszyła się o 17,1%. W skali kraju pogłowie owiec zwiększyło się o 5,1% w stosunku do 2015 r., a zmniejszyło się o 8,4% w stosunku do 2010 r. W czerwcu 2016 r. na 100 ha użytków rolnych przypadało 0,5 szt. owiec (w kraju – 1,7 szt.).

Pogłowie drobiu kurzego w czerwcu 2016 r. wyniosło 3835,3 tys. szt., tj. 2,3% pogłowia w kraju. W porównaniu z 2015 r. liczebność stada w województwie spadła o 11,4% (w kraju – wzrost o 15,7%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. w województwie pogłowie drobiu było mniejsze o 16,0%, natomiast w kraju większe o 10,3%. W czerwcu 2016 r. obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych w województwie wyniosła 747,1 szt. (w kraju – 1175,8 szt.).

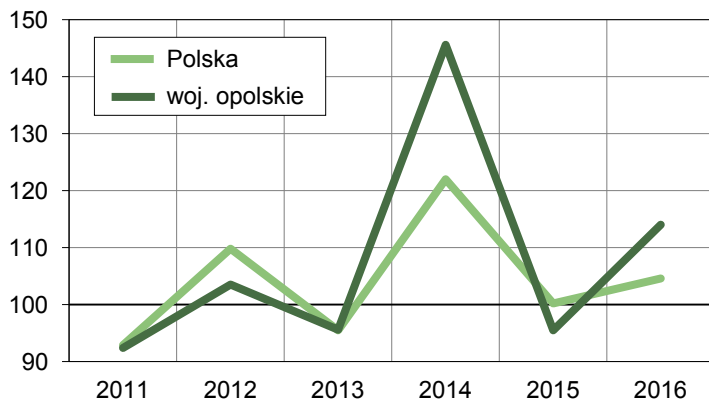
▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie opolskim w 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim więcej skupiono ziarna pszenicy i jęczmienia, mleka krowiego, żywca wołowego oraz drobiowego, natomiast producenci rolni sprzedali w skupie mniej ziemniaków i żywca wieprzowego.

W 2016 r. w województwie opolskim na rynku rolnym skupiono 914,7 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 8,9% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup zbóż był wyższy

o 14,0%, a w porównaniu z 2010 r. – o 44,8% (w kraju odnotowano wzrost odpowiednio: o 4,6% i o 24,5%). W województwie opolskim skupiono 794,2 tys. t pszenicy, tj. więcej o 16,4% niż w poprzednim roku, a o 52,5% w porównaniu z 2010 r. Skup jęczmienia wynosił 89,0 tys. t i był wyższy o 6,7% w odniesieniu do 2015 r. i o 15,1% w stosunku do notowanego w 2010 r.

Wyk. 36. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

Skup ziemniaków w analizowanym roku ukształtował się na poziomie 46,0 tys. t i stanowił 2,4% skupu w kraju. W porównaniu z 2015 r. skup ziemniaków był niższy o 11,3%, a w porównaniu z 2010 r. wyższy o 20,3%. W kraju odnotowano wzrost zarówno w odniesieniu do poprzedniego roku jak i do 2010 r. odpowiednio: o 23,0% i o 64,6%.

W województwie opolskim w 2016 r. skupiono 127,0 tys. t żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie

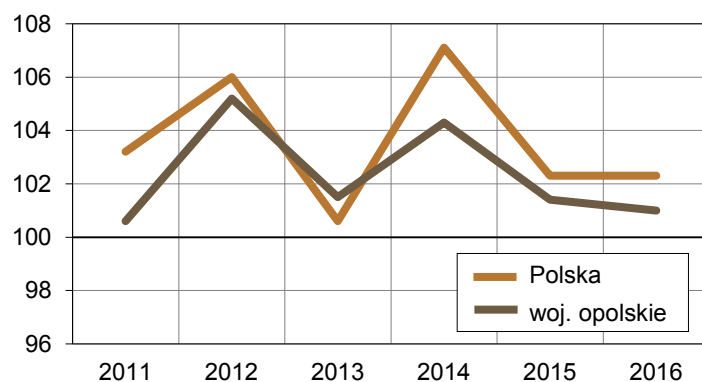
z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej. Żywiec rzeźny skupiony na terenie województwa stanowił 2,1% skupu ogólnokrajowego.

Skup żywca wieprzowego wynosił 59,7 tys. t, tj. mniej o 13,3% w stosunku do poprzedniego roku i o 19,2% w odniesieniu do 2010 r.

Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 9,7 tys. t i był większy o 10,3% niż przed rokiem. W stosunku do 2010 r. skup żywca wołowego zmniejszył się o 14,0%.

Żywca drobiowego skupiono 57,3 tys. t, tj. więcej o 6,8% niż w roku poprzednim i o 10,7% w porównaniu z 2010 r.

Wyk. 37. **Dynamika skupu mleka krowiego**
Rok poprzedni = 100

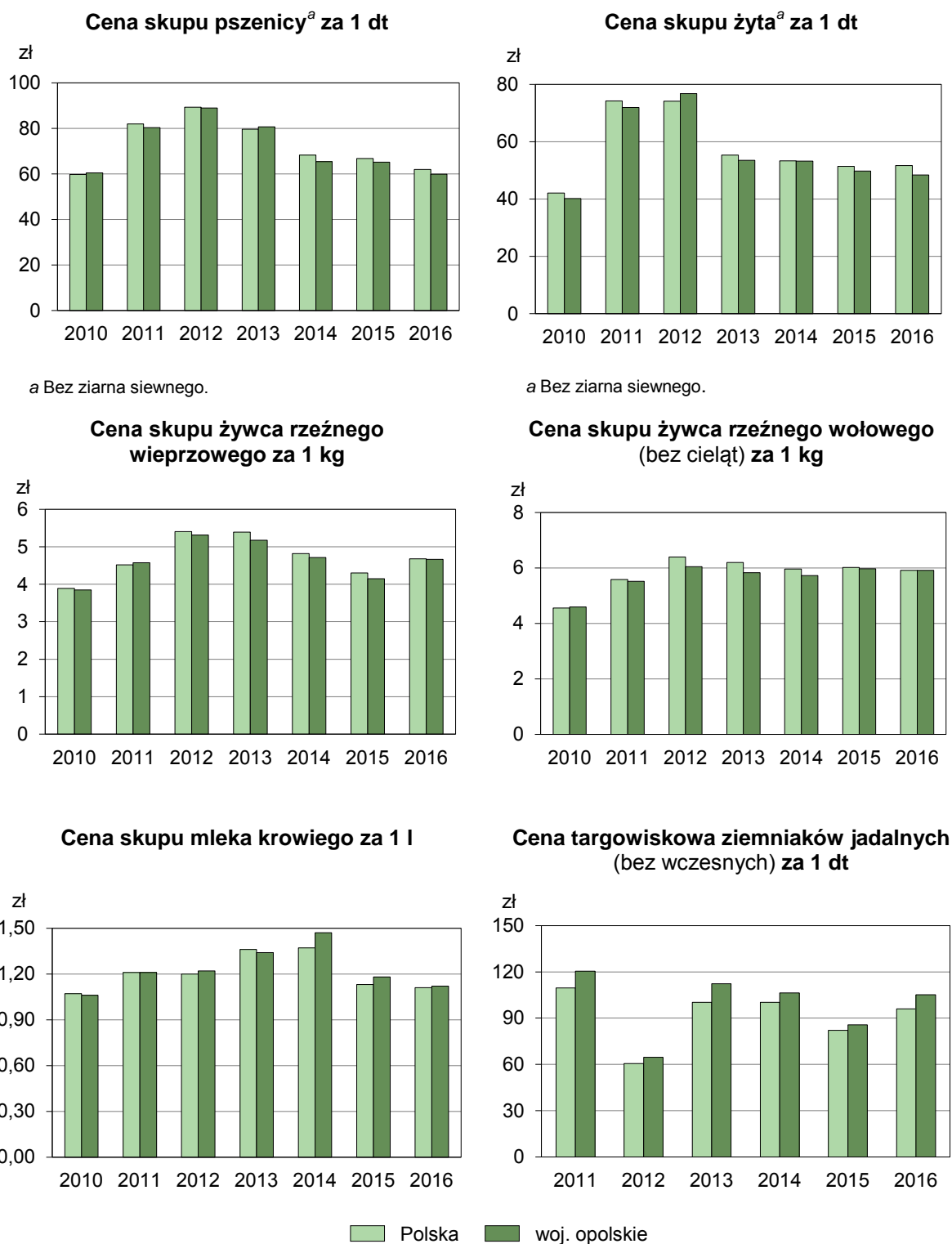

W 2016 r. skup mleka krowiego wynosił 249,7 mln l (2,3% ogółu mleka skupionego w kraju). W punktach skupu przyjęto więcej o 1,0% mleka niż przed rokiem i o 14,6% niż w 2010 r. W skali kraju w odniesieniu do poprzedniego roku oraz w porównaniu z 2010 r. zanotowano wzrost odpowiednio: o 2,3% i o 23,4%.

■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2016 r. w odniesieniu do poprzedniego roku odnotowano spadek cen skupu zbóż, ziemniaków jadalnych, żywca rzeźnego wołowego oraz mleka krowiego, natomiast wzrosła cena skupu żywca wieprzowego. W obrocie targowiskowym ceny zbóż oraz ziemniaków jadalnych wzrosły w relacji do 2015 r.

Wyk. 38. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W województwie opolskim średnia cena skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w 2016 r. wynosiła 59,49 zł za 1 dt (w kraju – 60,38 zł) i była niższa o 7,3% niż przed rokiem. Średnia cena skupu pszenicy w omawianym roku wynosiła 59,90 zł za 1 dt (w kraju – 62,02 zł) i była niższa o 8,1% od notowanej przed rokiem. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 82,00 zł (w kraju – 75,11 zł), tj. więcej o 6,3% niż w roku poprzednim.

*Przeciętne roczne **cenę skupu** obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.*

W 2016 r. cena żyta w skupie kształtowała się na poziomie 48,44 zł za 1 dt (w kraju – 51,73 zł), tj. niższym o 2,8% w porównaniu z 2015 r. W obrocie targowiskowym natomiast cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku (o 21,4%) i za 1 dt płacono średnio 75,56 zł (w kraju – 59,33 zł).

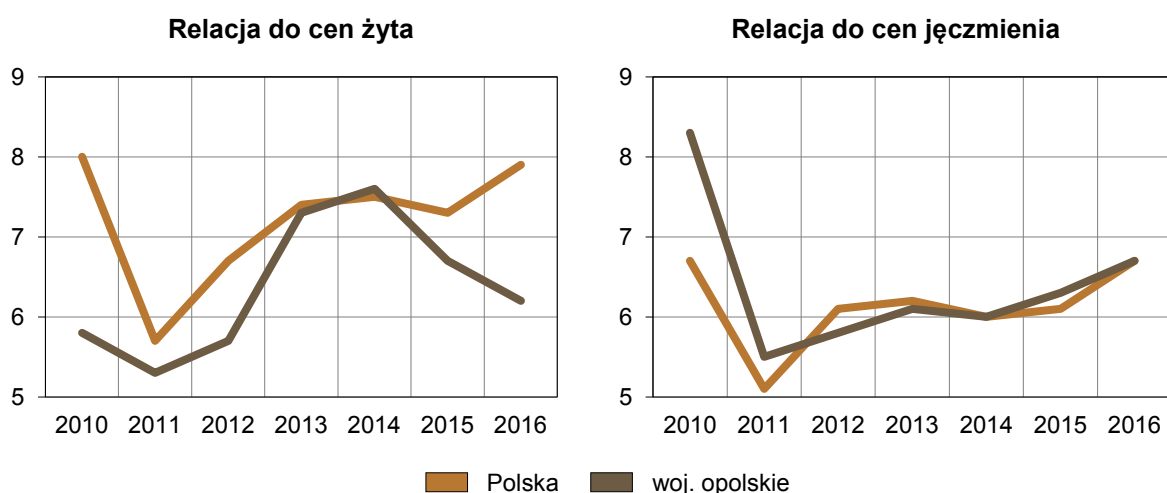
*Przeciętne roczne **cenę** uzyskiwane przez rolników **na targowiskach** obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.*

W 2016 r. w skupie za 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) płacono 48,53 zł (w kraju – 52,27 zł), tj. o 15,7% mniej niż przed rokiem. Na targowiskach za 1 dt ziemniaków płacono 105,20 zł (w kraju – 96,02 zł), tj. o 22,8% więcej w stosunku do 2015 r.

Cena skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) w 2016 r. wynosiła 5,91 zł za 1 kg (w kraju – 5,91 zł) i spadła o 1,1% w stosunku do poprzedniego roku. Cena żywca rzeźnego wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,66 zł za 1 kg (w kraju – 4,68 zł) i była wyższa o 12,2% w porównaniu z 2015 r.

W 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego pogorszyła się relacja cen skupu żywca wieprzowego w stosunku do cen targowiskowych żyta i wynosiła 6,2 (wobec 6,7 w 2015 r.). W kraju relacja ta wynosiła 7,9 (w 2015 r. – 7,3). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych jęczmienia zarówno w województwie jak i w kraju ukształtowała się na poziomie 6,7 (przed rokiem odpowiednio: 6,3 i 6,1).

Wyk. 39. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

Cena skupu drobiu rzeźnego w 2016 r. osiągnęła poziom 3,36 zł za 1 kg (w kraju – 3,68 zł) i była niższa o 4,8% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Za 1 l mleka krowiego w omawianym roku płacono 1,12 zł (w kraju – 1,11 zł). Cena skupu mleka krowiego była niższa o 5,4% wobec ceny przed rokiem.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie opolskim w 2015 r. w odniesieniu do poprzedniego roku odnotowano spadek (w cenach stałych 2014 r.) zarówno globalnej, końcowej jak i towarowej produkcji rolniczej. Na zmniejszenie się globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej wpłynęła niższa produkcja roślinna.

Wartość produkcji globalnej w 2015 r. spadła o 7,0% w porównaniu z rokiem poprzednim (w cenach stałych 2014 r.), o czym zdecydowała niższa wartość produkcji roślinnej o 18,9%. Województwo opolskie w 2015 r. wytworzyło 3,0% krajowej globalnej produkcji rolniczej (udział produkcji roślinnej i zwierzęcej wynosił odpowiednio: 3,8% i 2,4%).

Końcowa produkcja rolnicza w województwie w 2015 r. była o 0,3% niższa niż w roku poprzednim, na co wpływ miał spadek produkcji roślinnej o 13,9%. Udział województwa w krajowej końcowej produkcji rolniczej wynosił 3,0% (produkcji roślinnej – 4,0% i zwierzęcej – 2,4%). Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 11,7% niższa od średniej w kraju.

W towarowej produkcji rolniczej w 2015 r. wystąpił spadek produkcji ogółem o 1,7%, przy zmniejszeniu się wartości produkcji roślinnej o 15,1% i wzroście produkcji zwierzęcej o 17,4%. W 2015 r. udział województwa w ogólnokrajowej towarowej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 3,1% (produkcja roślinna i zwierzęca stanowiły odpowiednio: 4,1% i 2,5%).

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

— „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,

— „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

PRZEMYSŁ

W województwie opolskim produkcja sprzedana przemysłu w 2016 r. była wyższa niż przed rokiem. W omawianym okresie odnotowano zwiększenie wydajności pracy w przemyśle, mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia.

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie opolskim w 2016 r. osiągnęła wartość 24739,8 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa (w cenach stałych) o 6,7% w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim (wobec wzrostu o 8,2% w 2015 r.). Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano we wszystkich kwartałach 2016 r. W skali kraju produkcja sprzedana była wyższa o 3,1% (w roku poprzednim o 4,9%). Wzrost produkcji odnotowano w 13 województwach, od 10,2% w podkarpackim do 0,2% w dolnośląskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek, największy w województwie zachodniopomorskim o 2,8%.

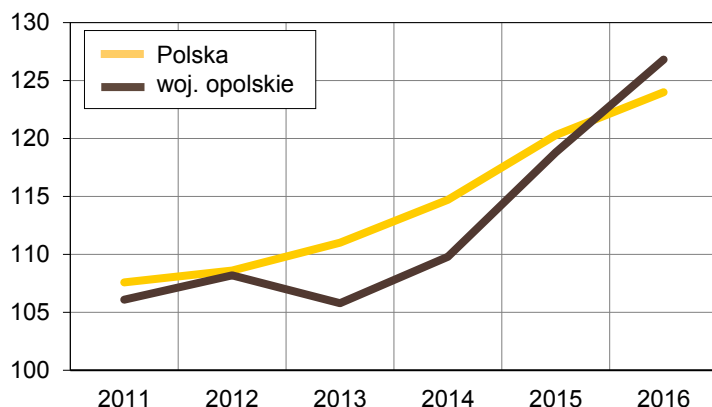
*Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:*

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 17. **Przemysł**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1197028,5	1236375,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	85,9	86,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2510,7	2566,7
OPOLSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	17713,2	23388,9	24739,8
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	85,5	95,2	95,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	55,5	53,8	54,7
M. OPOLE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	3045,5	4662,7	4746,1
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	88,4	91,6	91,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	8,3	8,5	8,7

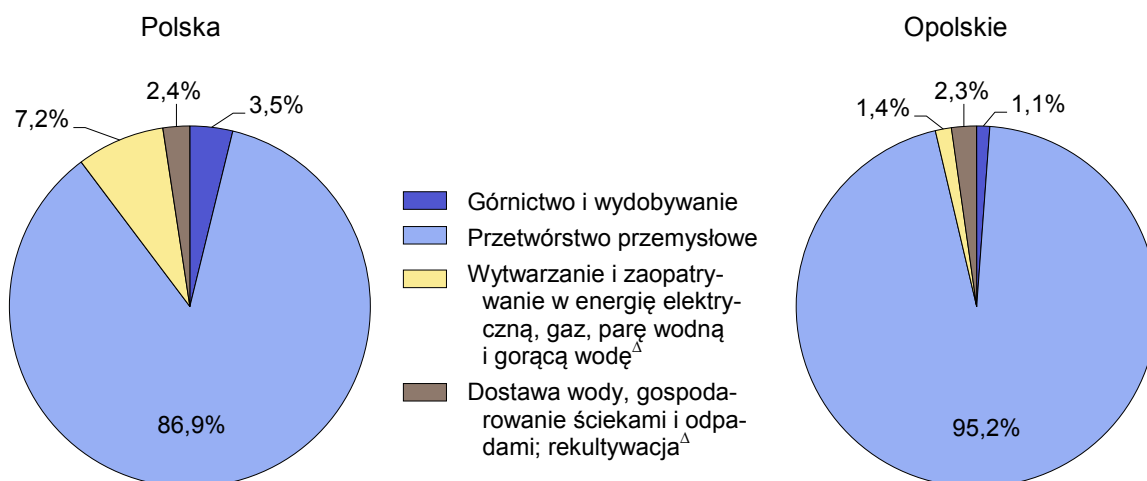
Wyk. 40. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu**
(ceny stałe)
2010 = 100

W 2016 r. w województwie opolskim udział znaczących sekcji w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) przedstawiał się następująco:

- przetwórstwo przemysłowe – 95,2% (23545,5 mln zł),
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – 2,3% (568,3 mln zł).

Wyk. 41. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD w 2016 r.**
(ceny bieżące)

Na wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w 2016 r. wpłynęła wyższa (o 6,8%) produkcja w przetwórstwie przemysłowym. Produkcja sprzedana w jednostkach przetwórstwa przemysłowego stanowiła 95,2% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (wobec 86,9% w kraju). Na zwiększenie ogólnej produkcji sprzedanej wpłynął również wzrost w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 8,0%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 6,5%). W górnictwie i wydobywaniu produkcja sprzedana zmniejszyła się (o 0,9%).

W przetwórstwie przemysłowym uwzględniając działy o znaczącym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu (powyżej 10%) wzrost (w cenach stałych) w stosunku do 2015 r. odnotowano w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 4,7%) oraz artykułów spożywczych (o 3,7%).

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

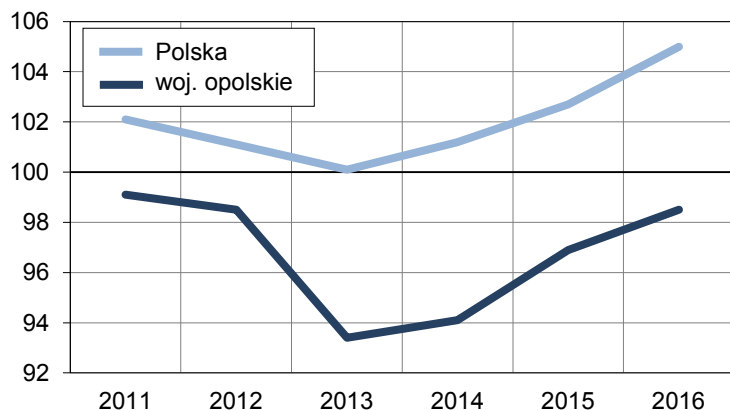

Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie opolskim** (ceny stałe)

Sekcje i działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	105,7	105,5	105,5	108,2	106,7	108,7	107,6	106,7
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe	105,9	105,8	105,8	108,6	106,8	108,9	107,7	106,8
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	111,1	114,1	115,0	114,3	106,4	107,8	105,7	103,7
Produkcja wyrobów tekstylnych	127,0	114,8	108,6	106,2	169,0	291,8	3razy	271,8
Produkcja odzieży	89,8	85,4	92,7	97,0	98,3	103,9	104,2	99,7
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	93,2	98,3	97,5	99,6	133,2	130,8	132,7	131,8
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	105,8	111,9	113,1	112,6	113,7	116,6	113,5	110,1
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	103,8	107,8	101,7	101,2	107,8	105,0	108,8	109,2
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	98,9	95,3	93,9	94,2	91,8	102,8	103,8	104,7
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	96,0	101,9	104,1	107,9	129,4	117,1	112,3	109,5
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	104,3	102,3	103,7	104,4	103,0	105,2	104,8	104,8
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	98,2	97,1	97,3	97,3	111,5	113,5	116,4	113,7
Produkcja urządzeń elektrycznych	114,7	113,1	111,3	114,1	121,6	123,5	122,4	117,4
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	108,0	124,6	113,5	110,6	82,2	74,1	81,4	84,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	117,2	114,6	113,7	116,0	113,0	115,4	112,5	111,0
Produkcja mebli	115,4	110,6	110,2	109,9	107,4	110,0	109,8	111,0
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	91,2	78,4	88,2	175,4	108,3	113,8	88,5	96,7
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	102,0	100,6	100,1	100,0	105,4	105,8	108,2	108,0
w tym:								
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	114,9	115,9	117,0	118,9	107,0	105,6	104,1	101,8
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	103,3	97,9	95,2	94,6	103,8	107,5	115,7	116,3

W 2016 r. wzrosła produkcja sprzedanej przemysłu w skali roku w województwie opolskim towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia o 1,6% w stosunku do roku poprzedniego. W kraju natomiast w omawianym okresie w jednostkach przemysłowych zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia o 2,2%. W 2016 r. przeciętne zatrudnienie w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyło się we wszystkich województwach, od 4,7% w wielkopolskim do 0,3% w śląskim.

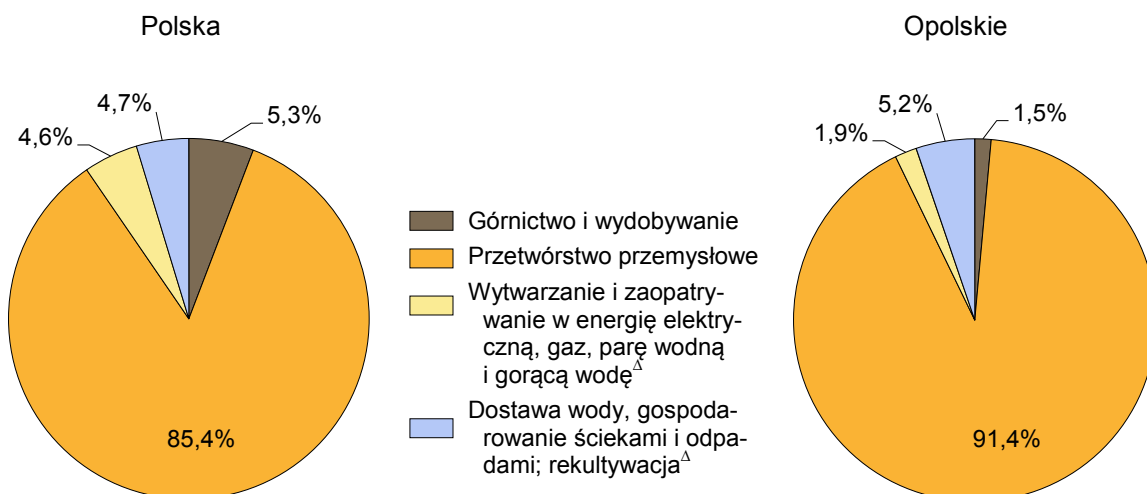
Wyk. 42. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2010 = 100

W 2016 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie opolskim ukształtowało się na poziomie 54,7 tys. osób.

Najwyższy udział w ogólnej liczbie przeciętnego zatrudnienia w przemyśle odnotowano w przetwórstwie przemysłowym, tj. 91,4% (przed rokiem kształtowało się na tym samym poziomie). W 2016 r. w przetwórstwie przemysłowym przeciętne zatrudnienie wynosiło 49,9 tys., tj. o 1,6% więcej niż w 2015 r.

Wyk. 43. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD w 2016 r.**

Wydajność pracy w przemyśle w 2016 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 przeciętnie zatrudnionego wynosiła 452,7 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 5,0% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 1,0%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

— „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,

— „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

BUDOWNICTWO

W 2016 r. w województwie opolskim odnotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Niższa niż przed rokiem była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie odnotowano zwiększenie wydajności pracy w budownictwie, mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, przy spadku przeciętnego zatrudnienia.

W województwie opolskim w 2016 r. produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 3160,5 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,5% (wobec wzrostu o 5,6% w 2015 r.). W 2016 r. spadek produkcji sprzedanej budownictwa odnotowano w 15 województwach, najgłębszy wystąpił w wojewódz-

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

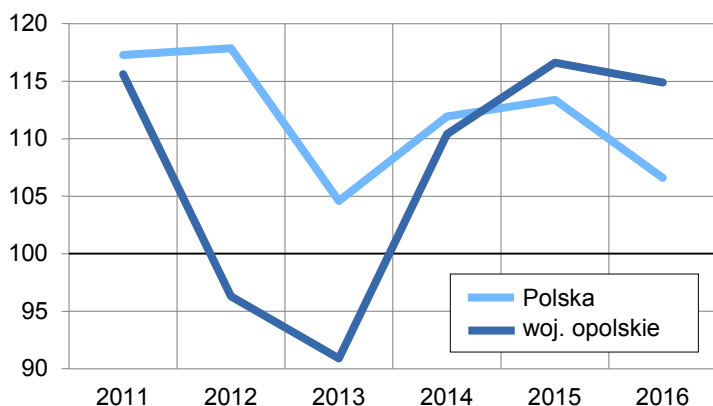
- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

twie warmińsko-mazurskim i podkarpackim (odpowiednio: o 30,7% i o 23,8%). Wzrost wystąpił jedynie w województwie mazowieckim o 5,0%. W skali kraju produkcja sprzedana budownictwa była niższa o 6,0% (w roku poprzednim wyższa o 1,3%).

Tabl. 19. **Budownictwo**

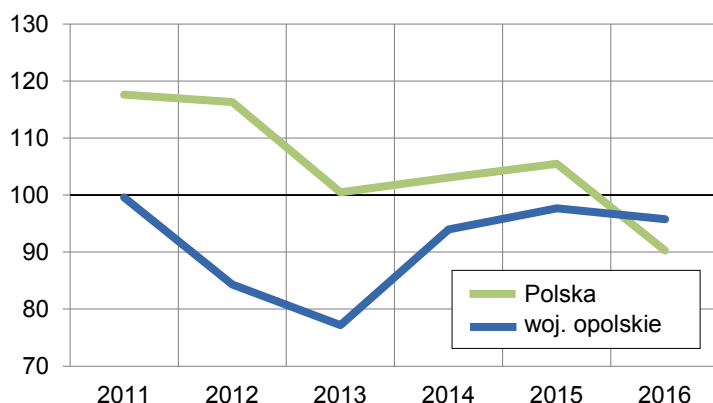
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	181990,4	171042,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	47,8	43,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	386,0	383,4
OPOLSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	2752,6	3208,8	3160,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,8	43,4	43,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	8,1	7,5	7,3
M. OPOLE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	737,4	707,3	748,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	57,0	53,1	42,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	1,9	1,5	1,5

Wyk. 44. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W województwie opolskim produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) w analizowanym okresie wynosiła 1365,5 mln zł (43,2% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 1,9% (w 2015 r. wzrosła o 3,9%).

Wyk. 45. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

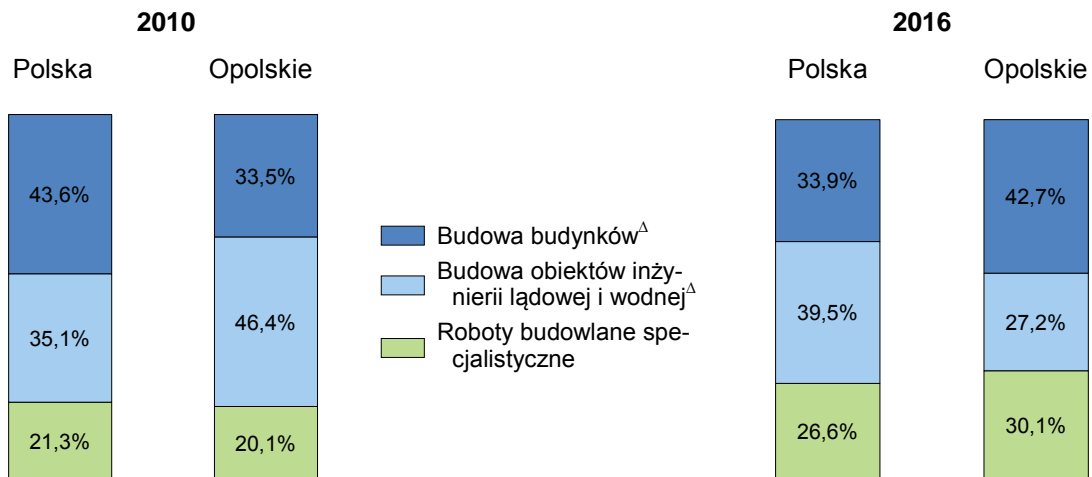

W kraju produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) była o 14,4% niższa niż w 2015 r. (przed rokiem wzrosła o 2,3%). W 2016 r. stanowiła 43,6% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa (w roku poprzednim – 47,8%).

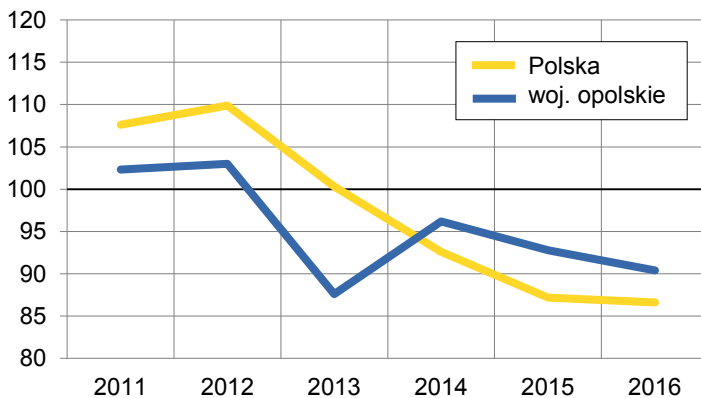
Tabl. 20. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie opolskim** (ceny bieżące)

Działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	125,5	118,3	109,6	103,9	70,9	82,5	89,2	98,1
Budowa budynków ^Δ	146,7	150,8	122,7	117,8	64,7	82,0	91,9	98,4
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	93,5	79,0	85,8	79,8	54,0	73,4	82,2	95,3
Roboty budowlane specjalistyczne	134,2	130,5	122,6	117,5	94,4	90,6	92,1	100,4

Wśród przedsiębiorstw osiągających przychody ze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej znaczący udział stanowiły podmioty, których podstawowym rodzajem działalności była budowa budynków (42,7% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2016 r.). Ich produkcja była o 1,6% niższa niż rok wcześniej. W jednostkach wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (udział 30,1%) produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się o 0,4%, a w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (udział 27,2%) zmniejszyła się o 4,7%.

Wyk. 46. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD** (ceny bieżące)

W 2016 r. spadkowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zmniejszenie przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 2,6% wobec spadku o 0,7% w skali kraju). Spadek przeciętnego zatrudnienia w budownictwie odnotowano w 8 województwach, od 7,2% w podkarpackim do 1,2% w lubelskim. W 7 województwach wystąpił wzrost, największy w podlaskim i pomorskim (po 5,3%). W województwie lubuskim natomiast przeciętne zatrudnienie w budownictwie utrzymało się na poziomie roku poprzedniego.

Wyk. 47. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2010 = 100

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej budownictwa na 1 zatrudnionego w 2016 r. w województwie opolskim ukształtowała się na poziomie 430,6 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 1,2% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

— „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,

— „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W 2016 r. w województwie opolskim oddano do użytkowania więcej mieszkań niż w poprzednim roku. Większa była również liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto. W porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania.

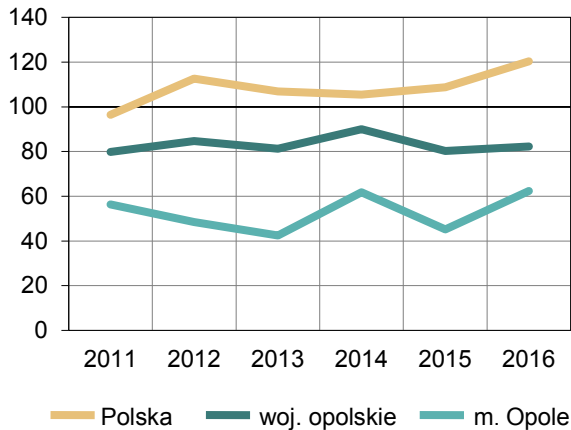
W województwie opolskim w 2016 r. oddano do użytkowania 1768 mieszkań, tj. o 2,6% więcej niż przed rokiem, a o 17,7% mniej w porównaniu z 2010 r. W kraju liczba lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania wzrosła w odniesieniu do roku poprzedniego o 10,6%, a w porównaniu z 2010 r. o 20,2%.

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

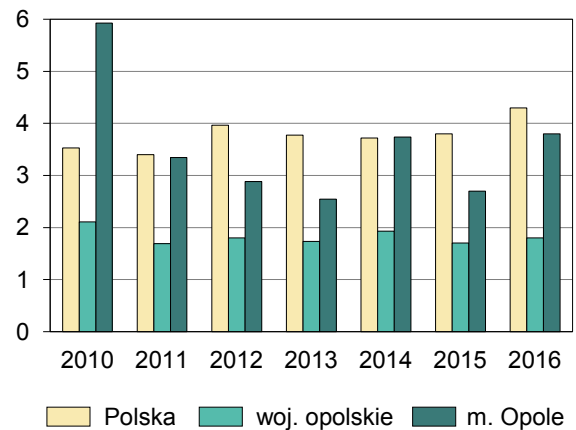
Tabl. 21. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	3,8	4,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	99,8	94,5
Pozwolenia lub dokonane zgłoszenia na budowę na 1000 ludności	4,5	4,9	5,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	4,4	4,5
OPOLSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	2,1	1,7	1,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	113,9	130,8	124,2
Pozwolenia lub dokonane zgłoszenia na budowę na 1000 ludności	2,5	1,8	2,6
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	1,9	1,6	2,0
M. OPOLE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	5,9	2,7	3,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	70,5	89,0	73,4
Pozwolenia lub dokonane zgłoszenia na budowę na 1000 ludności	3,9	3,8	6,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	3,9	3,5	5,0

Wyk. 48. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100

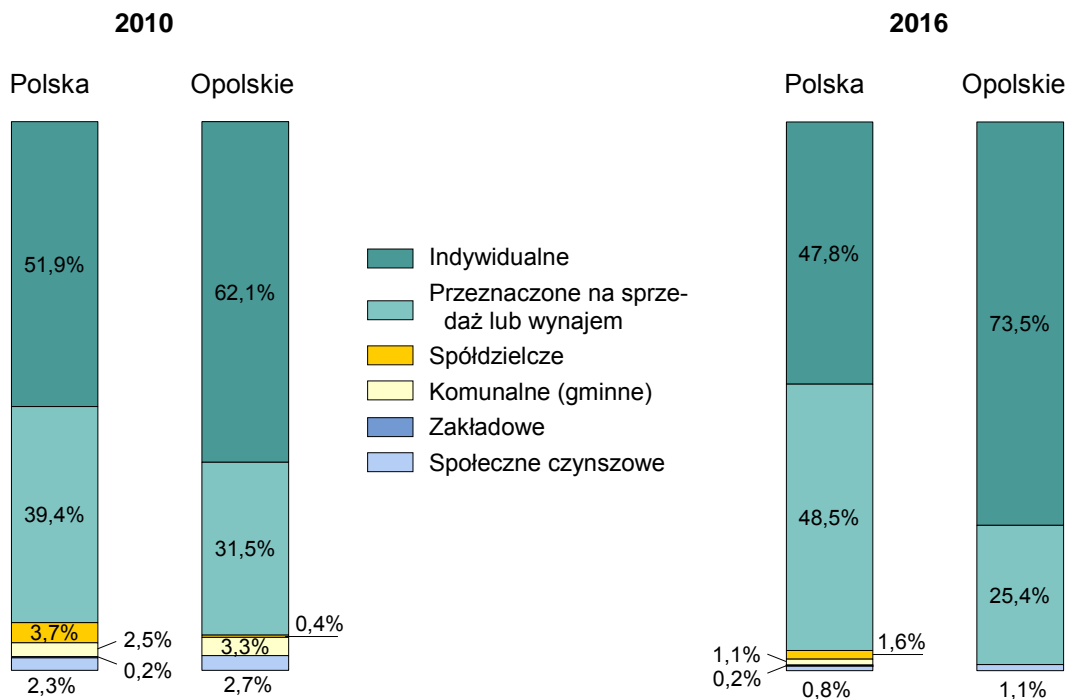

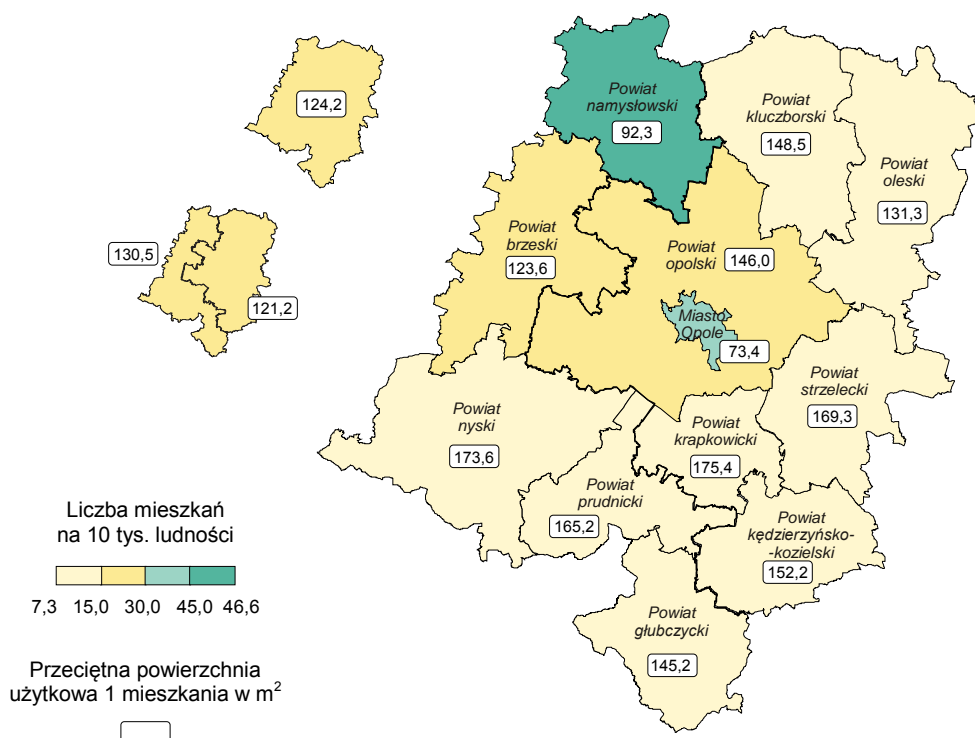
Wyk. 49. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

W 2016 r. w województwie opolskim więcej mieszkań niż rok wcześniej przekazano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 39,1%), spadek natomiast odnotowano w budownictwie indywidualnym (o 6,9%). Nie oddano do użytkowania mieszkań spółdzielczych, komunalnych oraz zakładowych.

Wyk. 50. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wyk. 51. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie opolskim według podregionów i powiatów w 2016 r.**

W porównaniu z 2015 r. większą liczbę mieszkań oddanych do użytkowania odnotowano w 7 powiatach województwa, przy czym najwyższy wzrost wystąpił w m. Opolu (o 38,1%) oraz powiecie namysłowskim (o 27,6%). Największy spadek w tym zakresie zaobserwowano natomiast w powiecie brzeskim (o 37,2%) oraz nyskim (o 21,3%).

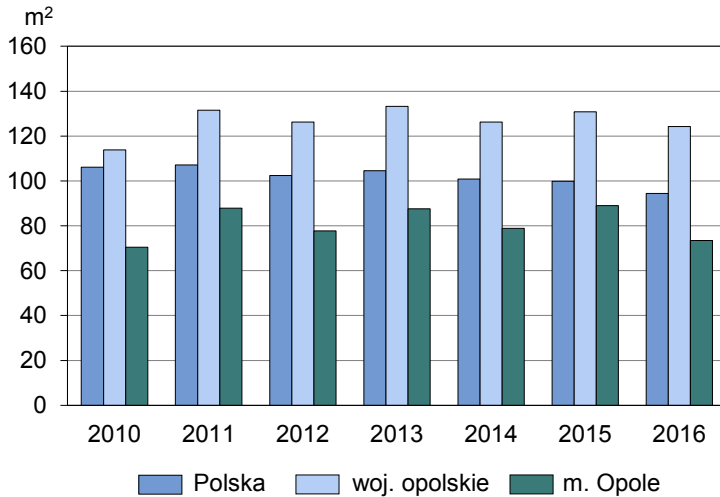
Tabl. 22. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie opolskim**

Formy budownictwa	2015				2016			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2015 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	1723	100,0	89,1	130,8	1768	100,0	102,6	124,2
Indywidualne	1397	81,1	99,0	147,0	1300	73,5	93,1	146,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	322	18,7	84,1	61,9	448	25,4	139,1	62,7
Komunalne (gminne)	4	0,2	200,0	40,0	–	–	x	–
Spółeczne czynszowe	–	–	x	–	20	1,1	x	40,5

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

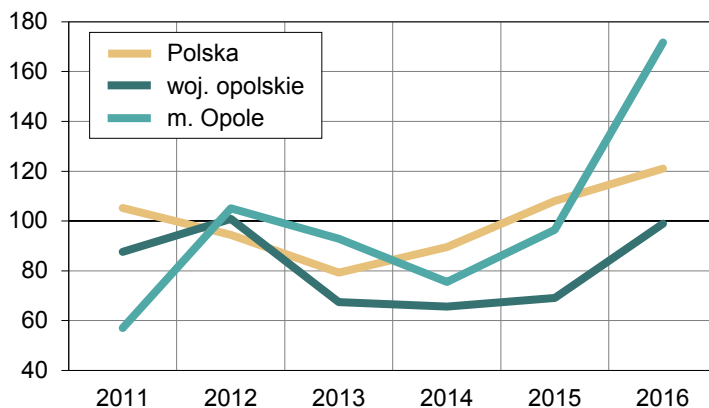
Wyk. 52. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

W województwie opolskim w 2016 r. największe mieszkania budowano w powiecie krapkowickim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 175,4 m²) i nyskim (173,6 m²), a najmniejsze – w m. Opolu (73,4 m²) i powiecie namysłowskim (92,3 m²).

W 2016 r. w województwie opolskim wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 2536 mieszkań, tj. więcej o 43,2% niż rok wcześniej i mniej o 1,1% w porównaniu z 2010 r. (w skali kraju odnotowano wzrost o 12,0% do roku poprzedniego i o 20,9% w odniesieniu do 2010 r.).

Wyk. 53. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń lub dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym na realizację mieszkań 2010 = 100**

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie opolskim w 2016 r. wynosiła 124,2 m² (w kraju – 94,5 m²) i zmniejszyła się o 6,6 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju – o 5,3 m²). W porównaniu z 2010 r. przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w województwie opolskim była większa o 10,3 m² (w kraju mniejsza o 11,6 m²).

Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wynosiła 146,7 m², a najmniejszą powierzchnią charakteryzowały się mieszkania społeczne czynszowe (40,5 m²).

Najwięcej pozwoleń dotyczyło mieszkań indywidualnych – 1659 (65,4% ogólnej liczby mieszkań) oraz z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem – 689 (27,2%).

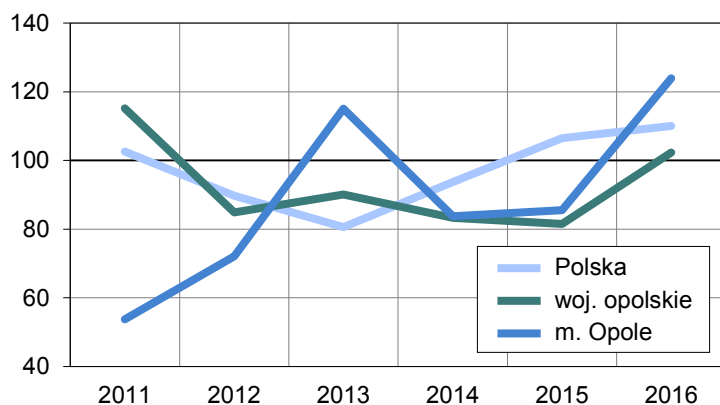
Liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w skali roku zwiększyła się w budownictwie komunalnym (20-krotnie), z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (o 128,1%) oraz indywidualnym (o 24,2%), a zmniejszyła się w budownictwie społecznym czynszowym (o 89,8%).

Tabl. 23. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie opolskim**

Wyszczególnienie	2015			2016		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2015 = 100
O g ó ł e m	1771	100,0	105,3	2536	100,0	143,2
Indywidualne	1336	75,4	95,2	1659	65,4	124,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	302	17,1	110,6	689	27,2	228,1
Spółdzielcze	–	–	x	55	2,2	x
Komunalne (gminne)	6	0,3	120,0	118	4,6	20razy
Zakładowe	–	–	x	2	0,1	x
Spółeczne czynszowe	127	7,2	x	13	0,5	10,2

Większą niż przed rokiem liczbę pozwoleń lub dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym na realizację lokali mieszkalnych wydano w 9 powiatach, przy czym najwyższy wzrost odnotowano w powiecie kluczborskim (o 204,9%) oraz namysłowskim (o 137,2%), natomiast największy spadek zaobserwowano w powiecie opolskim (o 31,3%).

Rozpoczęto budowę 2025 mieszkań, tj. o 25,5% więcej niż w 2015 r. W skali kraju odnotowano wzrost o 3,3%. W porównaniu z 2010 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto zwiększyła się w województwie o 2,2%, a w kraju o 10,0%.

Wyk. 54. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

W 2016 r. w województwie opolskim największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie indywidualnym – 1355 (wzrost w skali roku o 4,9%) oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 660 (więcej niż rok wcześniej o 105,6%).

W województwie opolskim w odniesieniu do 2015 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w 9 powiatach,

największy w powiecie namysłowskim (o 171,4%) oraz m. Opolu (o 44,9%). Największy spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto wystąpił w powiecie krapkowickim (o 35,8%). W powiecie kluczborskim liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto utrzymała się na poziomie roku ubiegłego.

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie opolskim” – opracowanie sygnałowe dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych.

RYNEK WEWNĘTRZNY

W województwie opolskim w 2016 r. w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano wzrost dynamiki sprzedaży detalicznej i sprzedaży hurtowej.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2016 r. w województwie opolskim wzrosła w odniesieniu do poprzedniego roku o 1,4%, podobnie jak w 2015 r. W kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 4,0% wyższym niż w roku poprzednim (po wzroście o 0,9%

*Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.*

w 2015 r.). W skali kraju wzrost sprzedaży detalicznej ogółem zanotowano w 12 województwach, najwyższy w województwie lubuskim (o 11,9%). W pozostałych województwach wystąpił spadek i największy odnotowano w województwie podlaskim (o 9,8%).

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	100,9	104,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	108,4	107,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	89,7	96,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	102,3	107,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	109,3	103,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	106,3	110,7
Tekstylia, odzież, obuwie	113,1	108,2	111,5
Meble, rtv, agd	123,0	104,3	108,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	115,9	105,4
Pozostałe	95,9	87,7	91,7
OPOLSKIE			
O g ó ł e m	113,1	101,4	101,4
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	168,1	120,0	109,0
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	114,7	#	#

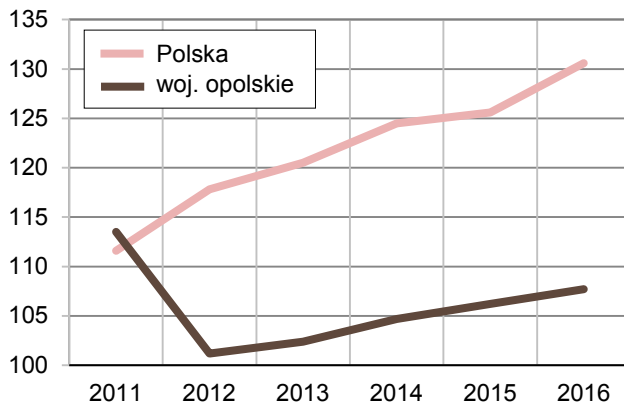
^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
OPOLSKIE (dok.)			
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	105,3	101,2	99,6
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	102,7	#	103,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	101,9	114,7	84,6
Tekstylia, odzież, obuwie	113,5	92,6	91,8
Meble, rtv, agd	103,6	103,8	#
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	119,3	127,8	104,9
Pozostałe	91,3	80,2	96,1

a Patrz notka a na str. 75.

Wyk. 55. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W województwie opolskim w odniesieniu do 2015 r. spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej wzrost odnotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 9,0%). Spadek natomiast obserwowano w przedsiębiorstwach z grupy „pozostałe” (o 3,9%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 0,4%).

W 2016 r. w województwie opolskim w sprzedaży detalicznej ogółem największy udział stanowiły przedsiębiorstwa zgrupowane w kategoriach żywność, napoje i wyroby tytoniowe (25,7%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (24,5%) oraz „pozostałe” (13,0%).

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie opolskim (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	99,8	102,9	101,4	101,4	102,1	99,3	100,4	101,4
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	106,0	120,0	118,2	120,0	117,0	102,0	109,6	109,0
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	89,1	93,1	#	#	96,7	99,8	96,5	#
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	104,4	101,3	101,4	101,2	101,1	99,4	100,3	99,6

a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 75.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie opolskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Tekstylia, odzież, obuwie	86,5	93,8	86,8	92,6	99,0	102,5	99,1	91,8
Meble, rtv, agd	104,2	106,9	104,7	103,8	94,1	96,7	99,0	#
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	121,7	125,8	126,9	127,8	108,8	104,0	97,9	104,9
Pozostałe	88,1	84,7	84,0	80,2	84,7	90,2	92,1	96,1

a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 75.

W województwie opolskim w 2016 r. sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych była wyższa o 17,6% niż przed rokiem i o 18,5% w przedsiębiorstwach hurtowych. W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym okresie była o 6,0% wyższa niż w 2015 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe o 3,4%). W województwie wzrost sprzedaży hurtowej w przedsiębiorstwach hurtowych w ujęciu rocznym notowano w 5 grupach. Biorąc pod uwagę grupy, których udział w sprzedaży hurtowej był największy, w ciągu roku najbardziej wzrosła wartość pozostałej wyspecjalizowanej sprzedaży hurtowej (o 24,6%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

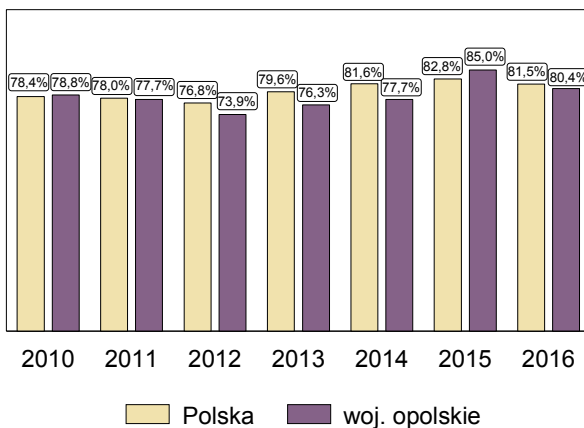
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

W 2016 r. w województwie opolskim większość wyników finansowych uzyskanych przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe była słabsza niż rok wcześniej. Odnotowano pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów, rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wskaźników rentowności obrotu brutto i netto. Wzrósł natomiast wskaźnik płynności finansowej I i II stopnia.

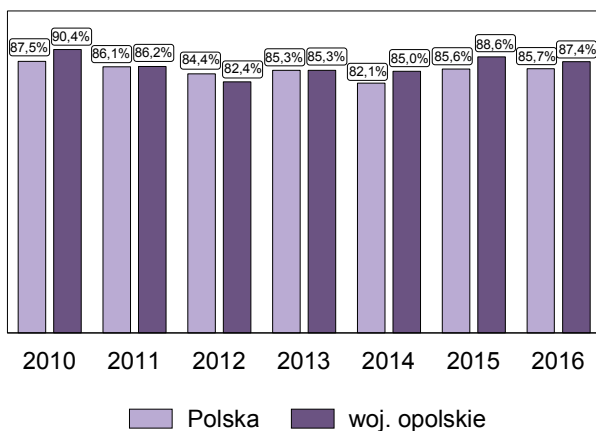
Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych w województwie opolskim uzyskane w 2016 r. były mniej korzystne od notowanych w 2015 r. z wyjątkiem wyniku na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wyniku finansowego brutto. W porównaniu z 2010 r. wyniki finansowe były na ogół lepsze (z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz na operacjach finansowych). W kraju wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były korzystniejsze od uzyskanych przed rokiem.

*Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1047).*

Wyk. 56. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 57. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

W 2016 r. w województwie opolskim zysk netto wykazało 80,4% badanych przedsiębiorstw (wobec 85,0% przed rokiem), a ich udział w przychodach ogółem zmniejszył się z 88,6% w 2015 r. do 87,4%.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

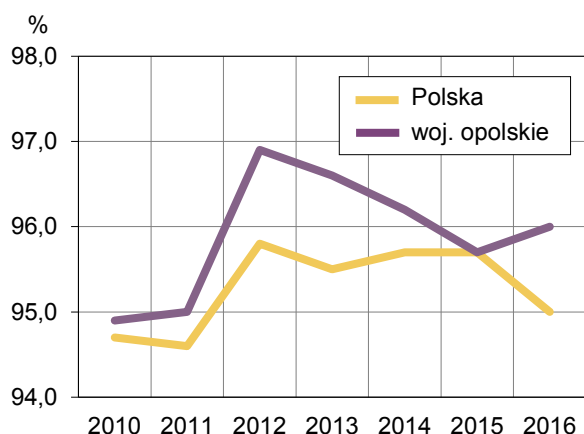
Przychody z całokształtu działalności w 2016 r. ukształtowały się na poziomie 38558,1 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 7,5% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wynosiły 37013,2 mln zł i zwiększyły się o 7,8%. Wskaźnik poziomu kosztów wzrósł z 95,7% w 2015 r. do 96,0% w 2016 r. (w kraju zmniejszył się z 95,7% do 95,0%). W 2016 r. zarówno w województwie opolskim jak i w kraju w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano lepszy wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wynik finansowy brutto.

Wyniki finansowe:

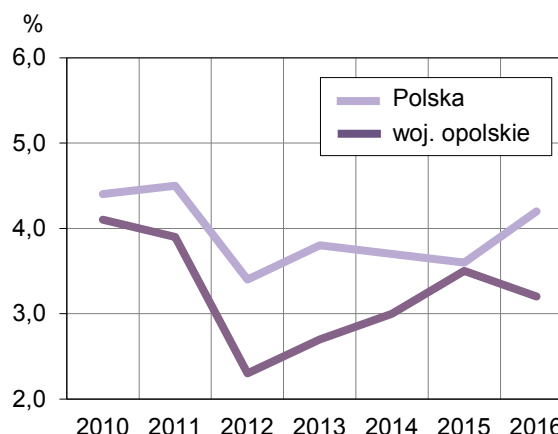
- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do końca 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2016 r. osiągnęły wartość 37853,0 mln zł, a koszty ich uzyskania wynosiły 36266,6 mln zł (wzrost do roku poprzedniego odpowiednio: o 8,0% i o 8,1%). Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrósł do poziomu 1586,4 mln zł, tj. o 6,3% wyższego niż przed rokiem. Pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z 116,4 mln zł w 2015 r. do 92,5 mln zł w 2016 r.) oraz wynik na operacjach finansowych (minus 81,8 mln zł w 2015 r. wobec minus 134,0 mln zł w 2016 r.). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1544,9 mln zł, tj. o 0,8% wyższą niż w 2015 r. Po odliczeniu obciążeń, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 1244,8 mln zł i zmniejszył się o 1,2% w stosunku do roku poprzedniego.

Wyk. 58. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 59. Wskaźnik rentowności obrotu netto

W 2016 r. w badanych przedsiębiorstwach odnotowano pogorszenie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych zarówno w porównaniu z 2015 r. jak i 2010 r. W skali roku obniżył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,3% w roku poprzednim do 4,2% w 2016 r.), rentowności obrotu brutto (z 4,3% do 4,0%) oraz netto (z 3,5% do 3,2%), wzrost natomiast wskaźnik płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio: z 27,5% do 29,7% i z 91,2% do 93,0%). W 2016 r. udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 80,4%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wynosił 87,4% (w kraju odpowiednio: 81,6% i 85,9%).

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Tabl. 26. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,7	95,0
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,5	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,3	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,6	4,2
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	39,7	38,3	38,8
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	105,5	101,0	102,0
OPOLSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,9	95,7	96,0
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4,7	4,3	4,2
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,1	4,3	4,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,1	3,5	3,2
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	24,0	27,5	29,7
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	94,4	91,2	93,0

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych w końcu 2016 r. wyniosła 11912,3 mln zł i w skali roku oraz w porównaniu z 2010 r. wzrosła odpowiednio: o 14,6% i o 45,8%.

Na koniec 2016 r. zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) wyniosły 10377,3 mln zł i wzrosły w skali roku o 10,6%, a w relacji do 2010 r. o 30,8%.

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

— „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,

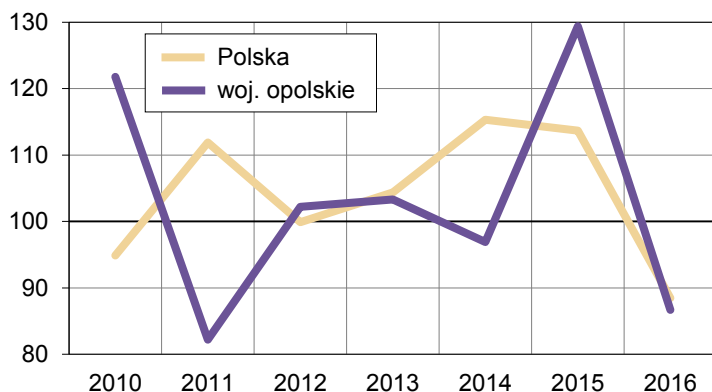
— „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

NAKŁADY INWESTYCYJNE

W 2016 r. w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano spadek nakładów inwestycyjnych zrealizowanych przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa opolskiego. Rozpoczęto więcej inwestycji, przy wyższej łącznej wartości kosztorysowej.

Wyk. 60. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) poniesione w 2016 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa opolskiego na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, wynosiły 1400,0 mln zł i były o 13,3% niższe od zrealizowanych rok wcześniej. Spadek wartości nakładów inwestycyjnych wystąpił w 12 województwach, w tym największy w województwie zachodniopomorskim (o 29,8%).

Wzrost natomiast odnotowano w 4 województwach i najwyższy wystąpił w województwie podlaskim (o 8,0%). W kraju w 2016 r. wartość nakładów inwestycyjnych w odniesieniu do 2015 r. spadła o 11,5%.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Ogółem w mln zł	89236,8	136474,6	120825,1
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	39,3	35,3
Zakupy	56,8	59,4	63,4
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	46,4	51,0
środków transportu	11,3	13,0	12,4
OPOLSKIE			
Ogółem w mln zł	1485,4	1614,8	1400,0
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	34,7	43,0	35,9
Zakupy	64,6	56,7	63,5
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	58,8	46,8	50,7
środków transportu	5,8	9,9	12,8

W 2016 r. w województwie opolskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle wydatkowano 502,1 mln zł (mniej o 27,6% niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 710,6 mln zł (mniej o 6,0%), a na środki transportu – 178,8 mln zł (więcej o 11,5%).

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji, z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 889,4 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 2,9%, a udział tych zakupów w ogólnej liczbie nakładów inwestycyjnych zwiększył się w skali roku o 6,8 p. proc.

Spadek nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2015 r. odnotowano m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 63,1%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 26,8%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 20,6%). Wzrost nakładów miał miejsce m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 256,1%), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 156,8%) oraz budownictwie (o 24,0%).

W 2016 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, które zrealizowały 77,0% nakładów inwestycyjnych poniesionych w województwie opolskim (przed rokiem – 73,1%), w kraju odpowiednio: 39,2% i 33,3%.

W województwie opolskim w 2016 r. inwestorzy rozpoczęli realizację 841 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 618,7 mln zł (w roku poprzednim 761 nowych inwestycji o wartości 483,7 mln zł). W kraju w omawianym okresie wzrosła liczba rozpoczętych inwestycji (o 4,6%) oraz ich wartość kosztorysowa (o 17,8%).

W województwie opolskim w badanym okresie na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 32,1% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (przed rokiem – 26,6%).

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
Ludność ^a w tys.	1047,4	1017,2 ^b	1014,0 ^b	1010,2 ^b	1004,4 ^b	1000,9 ^b	996,0 ^b	993,0 ^b	Population ^a in thous.
Na 1000 ludności:									Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	4,74	5,59	5,13	5,29	4,71	4,81	4,93	4,85	marriages contracted
urodzenia żywe	8,10	9,00	8,55	8,83	8,17	8,57	8,30	8,68	live births
zgony	9,03	9,70	9,57	10,06	10,20	9,78	10,48	10,06	deaths
przyrost naturalny	-0,93	-0,71	-1,02	-1,23	-2,03	-1,21	-2,18	-1,38	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-3,04	-1,76	-2,22	-2,15	-3,31	-2,25	-2,38 ^c	-1,38	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^d w tys.	93,0	96,6	96,8	96,3	90,9	91,6	93,1	94,5	Average paid employment in the enterprise sector ^d in thous.
rok poprzedni = 100	x	98,1	100,2	99,4	94,4	100,8	101,6	101,5	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	69,4	48,8	48,0	51,8	51,6	42,4	36,2	32,4	Registered unemployed persons ^a in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^{ae} w %	18,7	13,6	13,3	14,4	14,2	11,8	10,1*	9,0	Registered unemployment rate ^{ae} in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	86,6	85,8	84,2	83,9	85,4	86,1	86,8	87,6	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	224	46	65	109	67	39	22	14	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej na podstawie BAEL ^f w %	53,8	53,4	53,4	54,4	53,6	54,0	54,3	54,7	Activity rate on the basis of LFS ^f in %
Wskaźnik zatrudnienia na podstawie BAEL ^f w %	44,7	48,2	48,4	49,2	48,5	49,8	50,8	51,9	Employment rate on the basis of LFS ^f in %
Stopa bezrobocia na podstawie BAEL ^f w %	17,0	9,7	9,3	9,5	9,4	7,8	6,5	5,0	Unemployment rate on the basis of LFS ^f in %

a Stan w końcu roku. b Dane opracowano na podstawie wyników NSP'2011. c Przy obliczaniu salda migracji uwzględniono: w przypadku migracji wewnętrznych – dane za 2015 r., w przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ze względu na niedostateczną jakość danych za 2015 r. (brak kompletności). d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. e Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych: dla 2005 r. – na podstawie wyników NSP'2002 oraz PSR'2002; dla lat 2010–2016 – na podstawie wyników PSR'2010. Dane za lata 2010–2016 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. f Przeciętne w roku. Dla lat 2010–2016 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat, z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.

a As of the end of the year. b Data were compiled on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011. c In calculating the net migration was taken into account: in case of the internal migration – data for 2015, in case of the international migration – data relate to 2014 due to the insufficient quality of the data for 2015 (lack of completeness). d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. e The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated: for 2005 – on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002 and for the years 2010–2016 – on the basis of the results of the Agricultural Census 2010. Data for 2010–2016 are not strictly comparable to those for previous years. f Annual averages. For 2010–2016 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (cd.)*SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	2206,17	3035,73	3187,01	3226,97	3351,15	3533,89	3699,85	3871,74	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^a in zł</i>
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	.	215,6	211,5	208,1	204,5	201,8	201,8	202,5	<i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>
rok poprzedni = 100	x	98,4	98,1	98,4	98,3	98,7	100,0	100,4	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	.	1560,14	1640,76	1729,76	1827,00	1887,91	1948,36	1985,35	<i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS in zł</i>
rok poprzedni = 100	x	106,6	105,2	105,4	105,6	103,3	103,2	101,9	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	.	1017,25	1052,01	1123,30	1187,16	1210,39	1245,08	1241,38	<i>Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in zł</i>
rok poprzedni = 100	x	105,0	103,4	106,8	105,7	102,0	102,9	99,7	<i>previous year = 100</i>
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):									<i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100):</i>
ogółem	102,2	102,8	104,4	103,7	100,7	99,7	98,9	99,4	<i>total</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	102,6	106,4	104,6	102,4	98,9	98,2	101,0	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
odzież i obuwie	93,1	95,3	98,6	94,5	93,5	94,8	94,5	94,5	<i>clothing and footwear</i>
mieszkanie	103,8	103,2	105,0	104,7	101,6	100,7	100,3	99,0	<i>dwelling</i>
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	46,2	48,7	50,8	51,1	48,6	57,9	51,1	.	<i>Basic cereals (including cereal mixed) yields per 1 ha in dt</i>
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w szt.:									<i>Livestock per 100 ha of agricultural land (as of June)^b in head:</i>
bydło	22,6	23,9	23,0	22,4	21,6	23,6	23,4	23,7	<i>cattle</i>
trzoda chlewna ^c	134,2	117,2	120,6	90,5	78,2	86,4	83,0	73,8	<i>pigs^c</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W 2010 r. dane PSR'2010 – według stanu w dniu 30 VI. ^c W 2005 r. oraz w latach 2011–2013 – stan w końcu lipca.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In 2010 data of Agricultural Census 2010 – as of 30 VI. ^c In 2005 as well as 2011–2013 as of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
Wskaźniki cen skupu (rok poprzedni = 100):									Price indices of procurement (previous year = 100):
ziarna zbóż (bez siewnego)	77,8	128,5	127,2	109,8	89,9	82,1	99,3	92,7	cereal grains (excluding sowing seed)
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	123,8	98,7	120,3	109,6	96,3	98,4	104,2	98,9	cattle for slaughter (excluding calves)
żywca rzeźnego wieprzowego	94,0	84,8	118,7	116,3	97,4	91,0	88,2	112,2	pigs for slaughter
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:									Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:
1 kg żyta	7,9	5,8	5,3	5,7	7,3	7,6	6,7	6,2	per kg of rye
1 kg jęczmienia	.	8,2	5,5	5,8	6,1	6,0	6,3	6,7	per kg of barley
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	x	90,3	106,1	102,0	97,8	103,8	108,2	106,7	Sold production of industry ^b (previous year = 100; constant prices)
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b w tys.	59,0	55,5	55,0	54,6	51,8	52,2	53,8	54,7	Average paid employment in industry ^b in thous.
rok poprzedni = 100	x	96,6	99,1	99,4	94,8	100,8	103,0	101,6	previous year = 100
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	x	107,5	115,6	83,3	94,4	121,4	105,6	98,5	Sold production of construction ^b (previous year = 100; current prices)
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	x	126,3	99,6	84,6	91,6	121,7	103,9	98,1	Construction and assembly production ^b (previous year = 100; current prices)
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b w tys.	5,7	8,1	8,3	8,4	7,1	7,8	7,5	7,3	Average paid employment in construction ^b in thous.
rok poprzedni = 100	x	103,6	102,3	100,7	85,0	109,8	96,5	97,4	previous year = 100

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (dok.)**SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkania oddane do użytkowania	1157	2149	1715	1820	1745	1933	1723	1768	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	93,9	121,7	79,8	106,1	95,9	110,8	89,1	102,6	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	1,1	2,1	1,7	1,8	1,7	1,9	1,7	1,8	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	120,5	113,9	131,6	126,3	133,2	126,2	130,8	124,2	<i>average useful floor area of dwelling in m²</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok po- przedni = 100; ceny bieżące)	x	113,1	113,5	89,2	101,2	102,2	101,4	101,4	<i>Retail sales of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	90597	99118	97560	98741	100038	100077	100432	100295	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	102,5	103,8	98,4	101,2	101,3	100,0	100,4	99,9	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	4467	5363	5578	5861	6318	6676	7079	7528	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	103,5	104,3	104,0	105,1	107,8	105,7	106,0	106,3	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicz- nego	1190	1395	1410	1428	1461	1494	1482	1506	<i>of which with foreign capital participa- tion</i>
rok poprzedni = 100	103,7	102,1	101,1	101,3	102,3	102,3	99,2	101,6	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsię- biorstwach niefinansowych ^c w %	.	94,9	95,0	96,9	96,6	96,2	95,7	96,0	<i>Cost level indicator in non-financial enterprises^c in %</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsię- biorstwach niefinansowych ^c w %:									<i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises^c in %:</i>
brutto	.	5,1	5,0	3,1	3,4	3,8	4,3	4,0	<i>gross</i>
netto	.	4,1	3,9	2,3	2,7	3,0	3,5	3,2	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsię- biorstwach ^c (ceny bieżące) w mln zł	913,2	1485,4	1221,7	1248,0	1288,7	1248,2	1614,8	1400,0	<i>Investment outlays in enterprises^c (current prices) in mln zł</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	x	121,8	82,2	102,2	103,3	96,9	129,4	86,7	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; patrz uwagi ogólne ust. 10 na str. 9.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the year. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; see general notes, item 10 on page 9.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2015 B – 2016		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a w tys.	A	.	.	.	.	.	998,9	.	.	.	.	.	996,0
Population ^a in thous.	B	.	.	.	.	.	994,5	.	.	.	.	.	993,0
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	A	92,9	93,2	93,2	92,9	92,9	92,8	92,9	92,6	92,5	92,7	92,9	92,9
Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.	B	94,0	94,4	94,5	94,4	94,4	94,7	93,9	93,9	94,1	94,0	94,1	95,0
poprzedni miesiąc = 100	A	101,2	100,3	100,0	99,6	100,0	100,0	100,1	99,6	100,0	100,2	100,2	99,9
previous month = 100	B	101,2	100,5	100,1	99,9	100,0	100,3	99,2	99,9	100,2	99,9	100,1	100,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,4	102,1	102,4	101,5	101,6	101,4	101,6	101,0	100,6	100,9	101,1	101,1
corresponding month of previous year = 100	B	101,1	101,3	101,4	101,7	101,7	102,0	101,1	101,4	101,7	101,4	101,3	102,3
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	A	44,4	44,5	42,9	41,2	39,5	37,2	35,7	35,1	34,3	33,8	34,0	36,2
Registered unemployed persons ^a in thous.	B	38,3	38,3	36,9	35,2	33,7	32,8	32,0	31,9	31,5	31,1	31,3	32,4
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	A	12,3	12,3	11,9	11,5	11,0	10,5	10,1	9,9	9,7	9,6	9,6	10,1*
Registered unemployment rate ^a in %	B	10,6	10,6	10,2	9,8	9,4	9,2	9,0	8,9	8,8	8,7	8,7	9,0
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	3122	3391	3819	3461	3367	3592	4647	3662	4251	3703	2897	3314
Job offers declared during a month	B	3622	5003	4126	4401	3798	3889	4249	4190	4607	3542	4212	3140
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	23	19	16	13	13	11	10	9	9	12	14	22
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	15	13	11	9	8	8	8	8	8	9	8	14
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł	A	3545,06	3479,47	3776,89	3914,19	3533,01	3621,75	3704,87	3602,47	3661,73	3743,99	3762,04	3972,41
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b in zł	B	3647,73	3681,42	3967,03	3883,35	3844,83	3815,48	3855,51	3811,69	3823,36	3844,02	3937,39	4134,48
poprzedni miesiąc = 100	A	94,4	98,1	108,5	103,6	90,3	102,5	102,3	97,2	101,6	102,2	100,5	105,6
previous month = 100	B	91,8	100,9	107,8	97,9	99,0	99,2	101,0	98,9	100,3	100,5	102,4	105,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	105,3	104,7	107,0	107,3	99,9	104,3	103,7	103,3	102,7	104,1	104,7	105,8
corresponding month of previous year = 100	B	102,9	105,8	105,0	99,2	108,8	105,3	104,1	105,8	104,4	102,7	104,7	104,1

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2015 B – 2016	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Wskaźniki cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services													
analogiczny kwartał poprzedniego roku = 100 corresponding quarter of previous year = 100	A	.	98,2 ^a	.	.	98,9 ^b	.	.	99,2 ^c	.	.	99,4 ^d	
	B	.	99,0 ^a	.	.	99,1 ^b	.	.	99,2 ^c	.	.	100,4 ^d	
skupu ziarna zbóż ^e : procurement of cereal grain ^e :													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	108,1	100,0	97,1	99,4	95,9	101,3	101,4	100,6	101,0	101,0	101,0	100,6
	B	98,9	95,7	98,0	99,3	100,4	99,5	95,7	98,7	105,9	96,4	99,9	103,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	89,8	91,7	88,8	85,8	82,5	85,2	103,8	104,9	109,6	113,0	111,5	107,0
	B	97,9	93,7	94,6	94,5	98,9	97,1	91,6	89,9	94,4	90,1	89,2	92,0
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	96,6	108,4	101,6	97,7	88,6	107,6	92,6	105,1	102,0	96,2	101,6	103,1
	B	105,3	97,2	100,7	93,7	98,8	104,2	94,7	113,3	94,9	96,6	106,9	106,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	93,2	98,4	105,2	103,0	93,6	102,4	94,7	107,7	106,2	102,6	104,7	99,1
	B	108,0	96,8	95,9	92,0	102,7	99,5	101,7	109,7	102,0	102,4	107,8	111,6
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	98,8	108,1	100,2	101,3	94,6	105,9	99,7	100,1	105,7	94,9	87,2	98,9
	B	104,3	104,6	101,4	96,8	110,0	111,1	108,3	98,8	102,5	93,2	98,3	102,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	81,2	96,6	92,4	87,0	81,8	83,2	83,5	86,8	94,6	96,6	86,7	93,8
	B	99,0	95,8	96,9	92,6	107,6	112,9	122,6	121,0	117,3	115,2	129,8	134,1

a–d Dane dotyczą okresów (miesiący): a I–III; b IV–VI; c VII–IX; d X–XII. e Podstawowych łącznie z mieszankami zbożowymi (bez ziarna siewnego).

a–d Data concern periods (months): a I–III; b IV–VI; c VII–IX; d X–XII. e Basic including cereal mixed (excluding sowing seed).

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2015 B – 2016		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta <i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	A	8,6	8,6	7,8	7,0	6,0	6,8	6,2	8,2	7,7	6,3	5,0	5,4
	B	x	5,4	5,6	5,1	6,5	x	x	x	x	x	7,1	6,1
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 ..... <i>previous month = 100</i>	A	101,0	102,8	117,0	94,0	99,0	103,3	102,1	90,0	115,5	100,7	96,9	89,2
	B	97,4	110,7	108,5	99,3	97,0	110,4	86,0	106,8	105,1	94,9	103,6	89,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	103,8	105,3	108,7	102,7	104,6	108,4	105,4	108,1	104,9	103,3	116,2	107,8
	B	104,0	112,0	103,9	109,7	107,4	114,8	96,6	114,7	104,4	98,4	105,2	105,1
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 ..... <i>previous month = 100</i>	A	44,5	141,4	134,8	91,9	96,2	111,7	94,4	89,4	109,4	114,2	87,5	134,5
	B	38,6	116,9	107,5	152,6	91,8	101,1	94,6	103,2	131,0	94,2	91,1	144,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	123,9	120,6	134,7	135,0	98,3	114,2	109,6	86,6	86,0	102,2	85,0	103,8
	B	90,0	74,4	59,3	98,5	94,1	85,2	85,4	98,6	118,2	97,4	101,4	108,5
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) <i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	A	119	230	381	483	603	743	841	1019	1247	1385	1554	1723
	B	93	214	397	519	605	793	925	1083	1209	1389	1543	1768
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	A	82,6	61,8	73,1	71,1	79,1	83,7	80,8	89,9	96,0	85,3	87,4	89,1
	B	78,2	93,0	104,2	107,5	100,3	106,7	110,0	106,3	97,0	100,3	99,3	102,6

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2015 B – 2016		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sales of goods^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	76,3	96,8	127,1	101,0	97,4	101,2	100,0	100,5	97,3	111,9	87,5	111,3
<i>previous month = 100</i>	B	76,5	103,6	118,3	99,6	97,5	97,3	101,3	113,8	92,7	99,2	103,5	115,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,2	91,1	107,9	101,8	107,0	110,8	102,1	102,9	99,7	103,4	107,6	99,6
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	99,8	106,7	99,4	98,0	98,1	94,3	95,5	108,2	103,1	91,3	108,1	111,8
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	99997	100010	99956	100087	100101	100296	100430	100556	100702	100820	100662	100432
<i>Entities of the national economy^b</i>	B	100396	100442	100482	100565	100678	100221	100233	100193	100264	100302	100277	100295
w tym spółki handlowe	A	6717	6754	6783	6815	6843	6884	6923	6961	7001	7027	7053	7079
<i>of which commercial companies</i>	B	7117	7154	7211	7265	7292	7336	7375	7390	7426	7449	7485	7528
w tym z udziałem kapitału zagranicznego ...	A	1491	1488	1492	1493	1495	1491	1487	1485	1484	1481	1484	1482
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	1485	1485	1487	1487	1489	1501	1504	1499	1496	1498	1503	1506
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c : <i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises^c:</i>													
brutto w %	A	.	.	4,2	.	.	4,2	.	.	4,6	.	.	4,3
<i>gross in %</i>	B	.	.	4,2	.	.	4,6	.	.	4,7	.	.	4,0
netto w %	A	.	.	3,4	.	.	3,4	.	.	3,9	.	.	3,5
<i>net in %</i>	B	.	.	3,3	.	.	3,8	.	.	3,9	.	.	3,2
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (ceny bieżące) w mln zł	A	.	.	297,7	.	.	668,0	.	.	1091,2	.	.	1614,8
<i>Investment outlays in enterprises^c (current prices) in mln zł</i>	B	.	.	257,0	.	.	610,0	.	.	987,5	.	.	1400,0
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	x	x	147,4	x	x	141,1	x	x	136,8	x	x	129,4
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>	B	x	x	86,3	x	x	91,3	x	x	90,5	x	x	86,7

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco; patrz uwagi ogólne ust. 10 na str. 9.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the period. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively; see general notes item 10 on page 9.